

May-Lill Arnesen Auglend

Politisk ustabilitet i ressursavhengige land: Ulike oppskrifter for ulike land

En studie ved bruk av kvalitativ komparativ analyse (QCA)

Masteroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Halvard Buhaug

Medveileder: Pablo Garces

Juni 2024

May-Lill Arnesen Auglend

Politisk ustabilitet i ressursavhengige land: Ulike oppskrifter for ulike land

En studie ved bruk av kvalitativ komparativ analyse (QCA)

Masteroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Halvard Buhaug
Medveileder: Pablo Garces
Juni 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

At et land er rikt på naturressurser er ikke utelukkende assosiert med noe positivt.

Ressursforbannelsen refererer til fenomenet hvor land som er rike på naturressurser ofte presterer dårligere økonomisk og politisk sammenlignet med land uten slik rikdom. (Ross, 2001; Sachs & Warner, 1995, 2001). Likevel blir ikke alle ressursrike land med stor grad av eksport av disse naturressursene rammet av denne forbannelsen. Humphreys et al., (2007) understreker at variasjonen mellom disse landene er store, selv om de alle har til felles å være ressursavhengige. Hvorfor finnes det en såpass stor variasjon mellom landene? Dette ønsker oppgaven å se nærmere på, og anvender derfor politisk ustabilitet som en proxy for ressursforbannelsen. Problemstillingen som undersøkes er som følger: *Hvilke forutsetninger kan enten alene eller i kombinasjon forklare politisk ustabilitet i ressursavhengige land?*

Effekten av ressursavhengighet på politisk stabilitet i ressursrike land har blitt mye studert. Mekanismene som driver forholdet mellom naturressurser og politisk stabilitet er komplekse og ofte avhengige av en rekke medvirkende forutsetninger (Ross, 2001; Tsui, 2011). Derfor ønsker denne studien å se hvordan kombinasjoner av forutsetninger som korrupsjon, økonomisk vekst og regimetype kan påvirke politisk ustabilitet i ressursavhengige land. Målet er å kunne identifisere hvilke spesifikke kombinasjoner av disse forutsetningene som kan forklare politisk ustabilitet i et utvalg land. Ved å bruke kvalitativ komparativ analyse (QCA) forutsettes det at flere kombinasjoner av forutsetninger kan føre til politisk ustabilitet. Metoden egner seg særlig til å analysere komplekse sammenhenger mellom forutsetninger.

Studien konkluderer med at kombinasjonen høy grad av korrupsjon, autokrati og ressursavhengighet resulterer i politisk ustabilitet i ressursavhengige land. Dette funnet står i kontrast til litteraturens vektlegging av lav økonomisk vekst som en viktig forklaring på politisk ustabilitet (Venables, 2016).

Selv om QCA er effektiv når det kommer til å identifisere hvilke kombinasjoner av forutsetninger som er nødvendige eller tilstrekkelige for å forklare et utfall, forklarer den ikke de underliggende kausale mekanismene. Derfor bør man komplementere funnene fra QCA med prosess-sporing. Dette vil kunne bidra til en mer fullstendig forståelse av hvordan ressursavhengighet påvirker politisk ustabilitet, og bør være en prioritet for videre forskning.

Stikkord: *Ressursforbannelsen, politisk ustabilitet, ressursrikdom, ressursavhengighet, økonomisk vekst, korrupsjon, QCA.*

Abstract

The abundance of natural resources in a country is not always beneficial. The concept of the “resource curse” describes the phenomena where countries rich in natural resources often perform worse economically and politically than countries without such resources (Ross, 2001; Sachs & Warner, 1995, 2001). However, not all resource-rich countries that heavily export natural resources suffer from this curse. Humphreys et al. (2007) highlight significant variation among these countries, even though they all rely heavily on resources. Why do these countries vary so much? This inquiry seeks to explore this question, by using political instability as a proxy for the resource curse. The research question being investigated is: *What conditions, either independently or in combination, can explain political instability in resource-dependent countries?*

The impact of resource dependence on political stability in resource-rich nations has been widely studied. The mechanisms underpinning the relationship between natural resources and political stability are complex, and depend on various conditions (Ross, 2001; Tsui, 2011). Hence, this study wants to investigate how combinations of conditions such as corruption, economic growth, and regime type can influence political instability in resource-dependent countries. The objective is to identify which specific combinations of these conditions may account for political instability across a selected set of countries. By employing Qualitative Comparative Analysis (QCA), which presumes that multiple combinations of conditions can lead to political instability, this method is particularly suitable for analyzing complex interrelations between conditions.

The study finds that a combination consisting of high levels of corruption, autocracy and resource abundance results in political instability. This finding contrasts with the literature’s emphasis on low economic growth as a significant explanation for political instability (Venables, 2016).

Although QCA is effective when it comes to identifying which combinations of conditions are necessary or sufficient for a certain outcome, it does not explain the underlying causal mechanisms. For this reason, one should complement findings from QCA with process tracing. This can help us understand how resource abundance affects political instability and should be a priority for future research.

Keywords: *Resource curse, political instability, resource wealth, resource dependence, economic growth, corruption, QCA.*

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på et femårig studieløp. Arbeidet med selve oppgaven har vært givende, samtidig som det har vært utfordrende å starte på et såpass stort prosjekt og å lære seg en ny metode. Heldigvis har jeg hatt god hjelp på veien som har lagt til rette for at denne oppgaven skulle bli så bra som den kunne, disse personene fortjener en takk.

Først og fremst vil jeg gjerne rette en stor takk til min veileder Halvard Buhaug. Takk for hjelp gjennom hele prosessen, med kritiske spørsmål, men også en nysgjerrighet for et prosjekt som skulle anvende QCA. Din enestående responstid på e-post har vært av stor betydning i stunder hvor jeg har vært usikker på det neste steget.

I would also like to extend my gratitude towards my methodology supervisor, Pablo Garces. Since our initial meeting, you have demonstrated a profound interest in both this specific topic and the application of Qualitative Comparative Analysis (QCA). Thank you for your patience and guidance during my steep learning curve with QCA.

Tusen takk til venner både utenfor og innenfor salen. Pausene vi hadde som varte litt for lenge og kvelder som ikke var det minste faglig. Det har alt vært av en enorm betydning. Tusen takk til alle mine dansevenner og instruktører i NTNUI dans som har gitt ukentlig avbrekk i skrivingen med gøye koreografier og et samhold uten like. Og for en glede showene vi har gjort har gitt.

En takk rettes også til mor og far som aldri er lengre unna enn en telefonsamtale.

Til slutt gjenstår bare å takke min eminente partner, Ola. Takk for din tålmodighet og nysgjerrighet. Takk for at du har lest gjennom oppgaven, sett på tabeller og stilt spørsmål hvor ting har vært uklart. Takk for hyggelige middager og et lyttende øre i frustrerende tider. Det er jeg veldig takknemlig for.

Alle feil er mine egne.

May-Lill «Maja» Arnesen Auglend

Trondheim

6. juni 2024

Innhold

Sammendrag	i
Abstract	ii
Forord	iii
Tabelloversikt	vi
Figuroversikt	vii
1. Innledning	1
1.1 Avgrensning og relevans	3
1.2 Oppgavens struktur	4
2. Tidligere forskning	6
2.1 Ressursforbannelsen	6
2.1.1 Det økonomiske perspektivet	8
2.1.2 Det politiske perspektivet	9
3. Teori	12
3.1 Korrupsjon	12
3.2 Demokrati	14
3.3 Økonomisk vekst	18
3.4 Den endelige hypotesen	19
4. Metode	20
4.1 Kvalitativ komparativ analyse (QCA)	20
4.1.1 Utvalgelse av caser og forutsetninger	23
4.1.2 Kalibrering	23
4.2 Datagrunnlag	25
4.2.1 Ressursavhengighet	26
4.2.2 Politisk ustabilitet	30
4.2.3 Korrupsjon	35
4.2.4 Demokrati	37
4.2.5 Økonomisk vekst	39
5. Resultat	42
5.1 Nødvendighetsrelasjoner	42
5.2 Tilstrekkelighetsrelasjoner	43
5.3 Sannhetstabellen	45
5.4 Logisk minimering og løsningsformelen	48
6. Diskusjon	51
6.1 Variasjonene mellom landene i løsningsformelen	52

6.1.1	Algerie	52
6.1.2	Aserbajdsjan	53
6.1.3	Den demokratiske republikken Kongo.....	53
6.1.4	Iran	54
6.1.5	Tsjad.....	54
6.1.6	Ekvatorial-Guinea	56
6.1.7	Libya.....	57
6.1.8	Republikken Kongo.....	57
6.1.9	En felles faktor for alle landene	58
6.1.10	Irak	59
6.2	Kausalitet.....	60
6.3	Robusthetstester	60
7.	Konklusjon	62
8.	Referanser.....	65
9.	Appendiks.....	75
A.	Oversikt over oppgavens anvendte land og score på politisk stabilitets indeks.....	75
B.	Tre uttrykk for løsningsformelen	76
C.	Forutsetningen ressursavhengighet med kalibrerte scorer fra de to ulike indeksene ...	77
	Kalibrering av indeksen «total natural resources of GDP».....	77
	Kalibrering av indeksen «Commodity export as share of merchandise exports”	79
	Kalibrering av det endelige settet, «høy grad av ressursavhengighet»	81
D.	Forutsetningen politisk ustabilitet med kalibrerte scorer fra begge anvendte indekser	83
	Kalibrering av indeksen «political stability and absence of violence/terrorism”	83
	Kalibrering av indeksen «global terrorism index»	85
	Kalibrering av det endelige settet, «moderat grad av politisk ustabilitet»	87
E.	Forutsetningen korrupsjon med kalibrerte scorer.....	88
F.	Forutsetningen demokrati med kalibrerte scorer.....	90
G.	Forutsetningen økonomisk vekst med kalibrerte scorer.....	92
H.	Økonomisk vekst for 2019-2021	94
I.	Negerte nødvendighets- og tilstrekkelighetsrelasjoner	95
J.	Kalibrerte scorer	96
K.	Utrekning for rad 2 i sannhetstabellen	97
L.	Fullstendig sannhetstabell	97
M.	Robusthetstester	98

Tabelloversikt

Tabell 1. Oppgavens anvendte notasjoner.....	22
Tabell 2. Kalibreringen av settet "høy grad av ressursavhengighet" blant oppgavens anvendte land.....	27
Tabell 3. Kalibreringen for settet "moderat grad av politisk ustabilitet" for studiens land.....	33
Tabell 4. Kalibreringen av settet "moderat grad av korrupsjon"	36
Tabell 5. Ulike regimetyper.	38
Tabell 6. Kalibreringen av settet "høy grad av autokrati". Fullt medlemskap vil indikere at landet er et autoritært regime.	38
Tabell 7. Kalibreringen for settet "lav økonomisk vekst".....	41
Tabell 8. Nødvendighetsrelasjon.....	43
Tabell 9. Tilstrekkelighetsrelasjon	44
Tabell 10. Modifisert sannhetstabell.	47
Tabell 11. Løsningsformelen.....	50
Tabell 12. Score politisk stabilitet og naturressuer som andel av BNP.	76
Tabell 13. Kalibreringen fra indeksen "commodity export as share of mechandise exports".	80
Tabell 14. Kalibreringen av settet "høy grad av naturressurser som andel BNP".....	81
Tabell 15. Kalibreringen av settet "høy grad av politisk ustabilitet"	86
Tabell 16. Kalibrering gjort av settet "høy grad av terrorisme"	87
Tabell 17. Økonomisk vekst 2019-2021.	95
Tabell 18. Nødvendighets- og tilstrekkelighetsrelasjoner negert.....	96
Tabell 19. Kalibrerte scorer.....	96
Tabell 20. Utregning rad 2 i sannhetstabell.....	97
Tabell 21. Sannhetstabellen før modifisering	98

Figuroversikt

Figur 1. Sammenhengen mellom landenes andel av BNP fra naturressurser og deres score på politisk stabilitetsindeksen	8
Figur 2. Tilstrekkelighets- og nødvendighetsrelasjon venn-diagram.....	21
Figur 3. Score på «naturressurser som andel av BNP målt i %»	29
Figur 4. Score i indeksen commodity export as share of merchandise exports»	29
Figur 5. Score på political stability and absence of violence/terrorism index	34
Figur 6. Score på global terrorism index.	34
Figur 7. Score på corruption perceptions index.	36
Figur 8. Score på electoral democracy index	39
Figur 9. Økonomisk vekst for landet 2021 målt i %.	41

1. Innledning

Korrupsjon, politisk undertrykkelse og svak økonomisk utvikling har de siste tiår vært en fellesnevner når forskere har studert ressursrike land. “One of the surprising features of economic life is that resource-poor economies often vastly outperform resource-rich economies in economic growth” (Sachs and Warner, 1995, s. 2). Dette fenomenet gjenkjennes som ressursforbannelsen (Ross, 2001;2015). Likevel har det vist seg at ressursrike land ikke nødvendigvis opplever noen forbannelse, og istedenfor å havne i økonomisk uføre, opplever de økonomisk vekst og politisk stabilitet (Bueno de Mesquita & Scott, 2012). Denne oppgaven ønsker å se på ressursavhengige land, det vil si at minimum 20% av landets brutto nasjonalprodukt kommer fra naturressurser.

Oppgaven søker etter å finne variasjonen mellom disse landene, og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for å bli kategorisert som å være i denne forbannelsen eller ei. Fordi ressursforbannelsen er et komplekst konsept, anvendes politisk ustabilitet som en proxy for ressursforbannelsen. Politisk ustabilitet defineres som en tilstand hvor land med høy grad av naturressursrikdom, opplever negative politiske konsekvenser, slik som begrenset politisk frihet. Samtidig som dette forsterkes av økonomiske utfordringer slik som volatilitet i inntektene fra naturressurser, økonomisk avhengighet av enkelte ressurser og en manglende økonomisk diversifisering (Gelb & Grasman, 2010). Dette bidrar til å øke et lands sårbarhet i økonomiske nedgangstider, og man utsetter landets økonomi for betydelig risiko (Gelb & Grasman, 2010; Hesse, 2008). Dette kan igjen føre til politisk ustabilitet gjennom en økende risiko for konflikt, og i verste konsekvens borgerkrig, samtidig som det forsterker politisk uro og lammer regjeringer i nedgangstider og økonomiske sjokk. For å løse dette, ser oppgaven på en rekke forutsetninger som tidligere studier har sett på, og funnet en sammenheng mellom. Forskjellen er at disse sammenhengene har blitt sett på i store N-studier og generalisert på gjennomsnitt. Denne oppgaven ser heller på hvilke kombinasjoner av disse forutsetningene som kan forklare politisk ustabilitet på tvers av land. Det forventes at forskjellige kombinasjoner kan forklare politisk ustabilitet i forskjellige land.

“The risks of corruption in resource-rich environments are very large and the costs of such corruption to the national economy are enormous.” (Humphreys et al., 2007, s. 11). Dette understreker den alvorlige trusselen korrupsjon utgjør for både den økonomiske utviklingen,

men også for politiske stabilitet i ressursrike land. Videre bemerker Humphreys et al., (2007, s. 10) “Oil-dependent economies, for example, are considerably more likely to have limited political freedoms, to be governed by nondemocratic regimes, to have higher levels of corruption, and to suffer from civil wars within their boundaries.”

Dette synliggjør den komplekse sammenhengen mellom naturressursavhengighet og de politiske og økonomiske utfordringene disse landene blir offer for.

Det er på bakgrunn av dette at denne studien søker å utforske de komplekse sammenhengene mellom naturressurser, politisk styring og økonomisk utvikling i ressursrike og ressursavhengige land. For å best mulig kunne gjøre dette, vil oppgaven bruke en kvalitativ komparativ analyse (QCA). Schneider & Wagemann (2012) fremhever hvordan QCA-metoden er å foretrekke når det kommer til å forstå og analysere komplekse sammenhenger av komplekse fenomen. De peker på hvordan man lettere kan forstå mønstre i dataene, og hvordan kombinasjoner av ulike forutsetninger kan forklare hvilke dynamikker som påvirker ressursrike lands politiske skjebne. En slik analyse vil vise hvilke forutsetninger som kan resultere i politisk ustabilitet i de forskjellige landene. Dette vil vise oss hvilke land som har samme kombinasjoner av forutsetninger for å oppnå politisk ustabilitet, men samtidig også kunne tydeliggjøre at selv om alle landene er ressursavhengige, behøver ikke dette å bety at de har de samme kombinasjon av forutsetninger for å oppnå politisk ustabilitet.

Humphreys et al., (2007) peker på de store variasjonene i ressursrike land. For selv om de deler en felles ressursavhengighet, kan politiske, økonomiske og sosiale kontekster variere betydelig. Det er nettopp dette som viser seg å være utfordrende når det kommer til hvorvidt man kan generalisere funn. Etersom hvert land ikke nødvendigvis vil ha de samme forutsetningene for å si hvorvidt de er politisk ustabile, (ressursforbannelse) kan man ikke generalisere funnene på gjennomsnittlige effekter utover en definert populasjon. Dette utfordrer tradisjonelle statistiske tilnærminger, men gir oss samtidig en mer nøyaktig forklaring på hvordan ulike forutsetninger sammen skaper visse utfall (Schneider & Wagemann, 2012). Det er samtidig viktig å understreke at denne metoden ikke kan erstatte kvantitative studier, men bør ifølge Ragin (2008b) forstås sammen med kvantitative studier, slik som for eksempel prosess-sporing. Dette kan bidra til å øke forståelsen rundt politiske fenomen.

Studiens resultat viser at kombinasjonen høy grad av korrupsjon, autokrati og høy ressursavhengighet er tilstrekkelig for å kunne forklare politisk ustabilitet. Dette funnet

overrasker fordi økonomisk vekst ikke spiller en rolle når det kommer til hvorvidt et land opplever politisk ustabilitet eller ikke. Løsningsformelen er basert på to ulike kombinasjoner av forutsetninger, som kunne forklare politisk ustabilitet for landene Algerie, Aserbajdsjan, den demokratiske republikken Kongo, Iran, Tsjad, Ekvatorial-Guinea, Libya og republikken Kongo. Dette understreker poenget om at selv om disse landene alle har til felles å være både ressursrike og ressursavhengige, finnes det ikke en enkelt kombinasjon av forutsetninger som betinger politisk ustabilitet. Dette vil avhenge av strukturelle forhold i det enkelte land. Denne oppgaven lykkes derfor i å belyse politisk ustabilitet som et komplekst fenomen som ikke utelukkende kan forstås ved hjelp av en enkelt forutsetning alene eller i kombinasjon. I stedet viser studien at spesielle kombinasjoner av forutsetninger stemmer for *visse* land. QCA er effektiv når det kommer til å identifisere hvilke kombinasjoner av forutsetninger som er nødvendige eller tilstrekkelige for å forklare et utfall, men den kan ikke forklare de underliggende kausale mekanismene. På bakgrunn av dette anbefales prosess-sporing som et alternativ for å komplementere forskningen, hvor man bedre kan forstå de underliggende kausale mekanismene.

1.1 Avgrensning og relevans

Studien anvender data fra Verdensbanken for å kunne måle andelen av et lands bruttonasjonalprodukt (BNP) som kommer fra naturressurser, slik som olje, kull, mineraler, naturgass og skog. Denne indikatoren gir innsikt i graden av økonomisk avhengighet av naturressurser i ulike land (World Bank, 2021). Det har blitt innhentet data fra 190 land, men denne studien skal kun se på 22¹ av disse, da disse innfrir krav for inklusjon i studien. Studien ser utelukkende på tall for året 2021. Det har derfor ikke blitt sett på trender, eller gjort gjennomsnitt basert på flere år. Dette har bakgrunn i oppgavens ønske om å se hvordan ressursavhengige land har klart seg etter covid-19 pandemien. Samtidig begrenses også dette av oppgaves omfang. Videre forskning kan derfor se nærmere inn på nettopp dette.

Fordi studien kun fokuserer på ressursrike og ressursavhengige land inkluderes bare land hvor minimum 20% av BNP kommer fra naturressurser. Denne grensen er en forutsetning for at de utvalgte landene kan bli rammet av ressursforbannelsen. Denne nedre grensen på 20% er støttet av Van der Ploeg & Poelhekke (2009), som fant en negativ sammenheng mellom land med over 19% av BNP fra naturressurser og produksjonsvekst. Disse funnene antyder at

---

¹ En fullstendig oversikt over landene som anvendes i analysen finnes i appendiks A. Her følger også en oversikt over grad av ressursavhengighet for hver av landene.

økonomisk vekst i land med høy naturressursavhengighet kan være mer ustabil og sårbar for globale økonomiske svingninger. De opplever en høyere grad av volatilitet i produksjonsveksten, som indikerer økonomisk sårbarhet (Joya, 2015). Denne volatiliteten kan skape problemer når det kommer til å håndtere landets økonomi (Nissanke, 2012). Vi snakker om ineffektivitet, og denne ineffektiviteten kan føre til et ustabilt marked, som kan hindre økonomisk utvikling (Badeeb et al., 2017).

En løsning for å begrense økonomisk sårbarhet, kan oppnås ved å diversifisere økonomien (Gelb & Grasman, 2010). Økonomisk diversifisering går ut på at et land forsøker å løsrive seg fra å kun ha en inntektskilde, ved å satse på andre næringer (UNFCCC, u.å.). Dette gjelder særlig i ressursrike land, hvor landet utelukkende lener seg på en naturressurs, og er desto mer sårbare for svingninger i markedet. Diversifisering fører blant annet til flere arbeidsplasser. Land som har en vellykket diversifisering kjennetegnes ved en positiv økonomisk vekst og utvikling og en lavere økonomisk sårbarhet for svingninger i markedet. Eksempler på dette er blant annet Malaysia, Indonesia, Chile og Dubai (Gelb & Grasman, 2010). Motsatt ble oljeavhengige land med høy ressursavhengighet, slik som Oman og Algerie hardt preget av oljeprisens fall i 2014. Omans manglende diversifisering viste seg for alvor i 2014, (Lashitew et al., 2021) hvor oljeinntektene bare dekket 70% av statens inntekter, som førte til et budsjettunderskudd på 16,5% av BNP i 2015, og 20,3% i 2016 (World Bank, 2017, i Lashitew et al., 2021).

Denne tilnærmingen gjør det mulig å se på hvordan økonomisk avhengighet av naturressurser kan påvirke landenes sårbarhet og hvorvidt det kan bidra til at land befinner seg i ressursforbannelsen. Det er ved å undersøke potensielle årsaker og konsekvenser, at studien søker å bidra til forståelsen av ressursrikdommens betydning for et lands politikk og økonomi. Hvorfor er noen dømt til politisk ustabilitet?

1.2 Oppgavens struktur

Oppgaven starter med å se på bakgrunnen for selve begrepet ressursforbannelsen. Deretter tar oppgaven for seg de ulike mekanismene som kan forklare både det økonomiske- og politiske aspektet ved ressursforbannelsen. Videre viser oppgaven hvilke funn som er gjort, og hvor forskningen ikke er helt entydige. Teorien danner grunnlaget for å se på ulike aspekter, som er utgangspunktet for forutsetningene studien ønsker å se på i kombinasjon. Dette danner grunnlaget for oppgavens hypotese. Deretter presenteres metoden, hvor styrker og svakheter diskuteres. Hver case kalibreres og gis medlemskapsscorer som indikerer hvor mye de tilhører

ulike sett. Disse settene speiler forutsetningene oppgaven har lagt til grunn. Til slutt analyseres det hvilke forutsetninger som genererer politisk ustabilitet, enten alene eller i kombinasjon med andre forutsetninger. Dette blir videre satt sammen i en sannhetstabell, som kan peke på hvilke mønstre som går igjen for de ulike landene, og hvilke mønstre som utelukkende bare gjelder en eller flere. Samtidig vil denne sannhetstabellen også avsløre hvilke kombinasjoner av forutsetninger ingen av landene faller under.

Videre går oppgaven over til å analysere de funn som blir gjort her. Stemte hypotesen overens med resultatet? Og er det noen forutsetninger som alene er nødvendige eller tilstrekkelige for å oppleve politisk ustabilitet? Deretter presenteres resultatet av en logisk minimering, som har til hensikt å minimere en formel som kan forklare politisk ustabilitet. Oppgaven konkluderer med funnene, og diskuterer landene som faller innunder denne løsningsformelen og ser deretter etter likheter og ulikheter. Deretter diskuteres det hvordan videre forskning kan se ut, og hvilke muligheter, men også utfordringer man kan støte på.

2. Tidligere forskning

En litteraturgjennomgang forutsetter grundighet, og tar utgangspunkt i at emnet er bredt dekket. Derfor forventer man å utforske fenomenet fra ulike perspektiver for å få en dypere forståelse. Formålet er å systematisk sammenfatte forskningen på feltet (Baumeister & Leary, 1997; Tranfield, Denyer, & Smart, 2003). En god litteraturgjennomgang kan derfor synliggjøre nye forskningsspørsmål og hypoteser som fremtidig forskning kan studere (Snyder, 2019). I denne oppgaven vil en slik litteraturgjennomgang gjøre det enklere å teste ut aspektene forskningen enda ikke er sikre på, det vil si der det foreligger usikkerhet knyttet til hvorvidt det foreligger en effekt eller ei. Dette gjelder særlig når flere forutsetninger opptrer samtidig, og man ikke bare ser effekten av forutsetninger isolert sett.

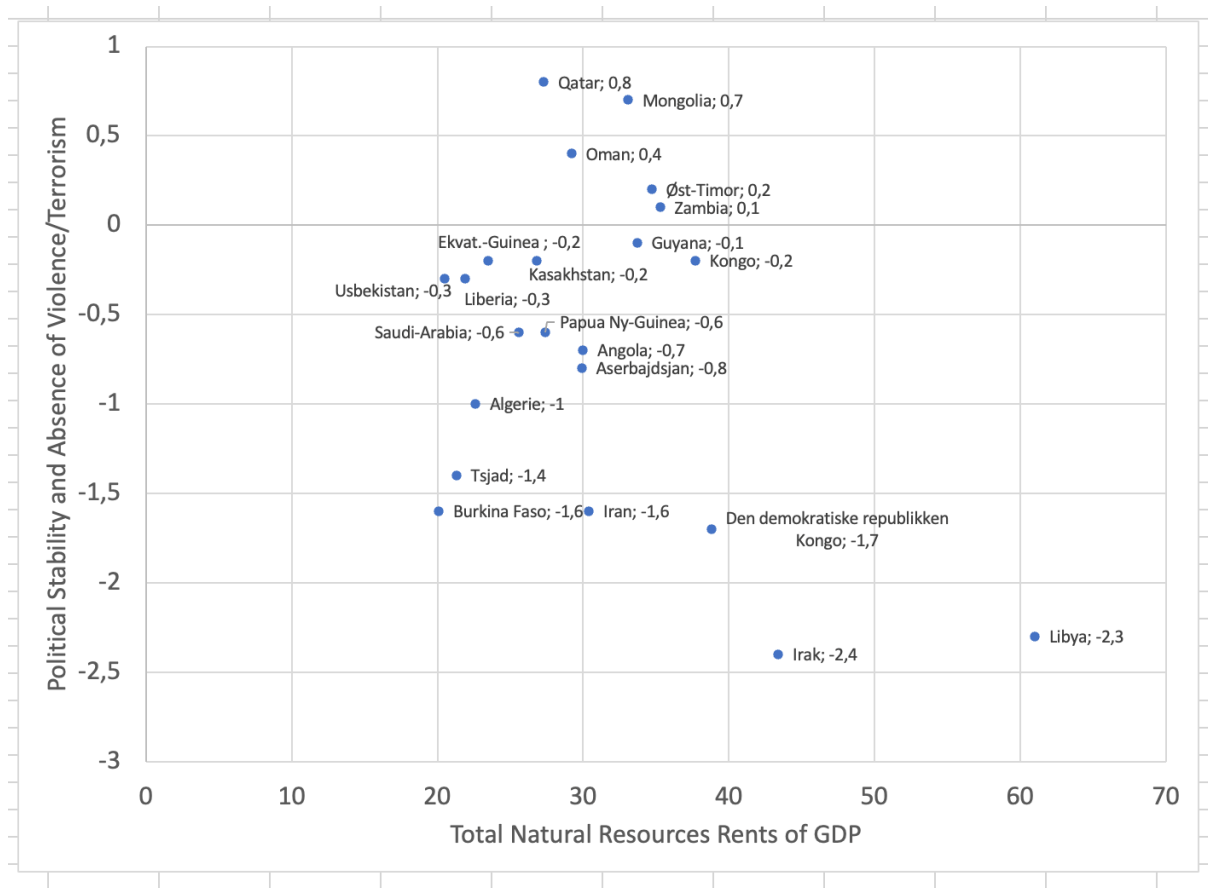
2.1 Ressursforbannelsen

Land som er rike på naturressurser kan tenkes å ha en økonomisk fordel sammenlignet med ressursfattige land. Likevel presterer disse vesentlig dårligere både når det kommer til det økonomiske- og politiske aspektet (Ross, 2001; Adams et al., 2019). Richard Auty var den første som omtalte dette fenomenet som en ressursforbannelse (Auty, 1993). Siden den gang har fenomenet vært gjenstand for forskning. Sachs & Werner (2001) går enda lengre og hevder at ressursforbannelsen er tett knyttet opp mot både svakt demokrati, dårlig styresett, svake institusjoner og utbredt korrupsjon. Likevel påpeker Karl (2005) at ressursrikdom ikke alltid utelukkende er negativt for utvikling og økonomisk vekst, og peker særlig i retning mot USA, Canada, Norge, Australia og Chile. På samme tid poengterer han at denne utviklingen ikke har vært å finne i svært ressursavhengige land, og særlig ikke i oljeavhengige land.

Ressursforbannelsen er et komplekst fenomen som ikke kan forklares kun ved å se på en faktor. Denne oppgaven tar sitt utgangspunkt i at politisk ustabilitet har en stor forklaringskraft når det kommer til ressursforbannelsen. Likevel kan man ikke se på det politiske aspektet uten å anerkjenne det økonomiske, da disse to overlapper og påvirker hverandre gjensidig. For selv om svak økonomisk vekst sees i sammenheng med politisk ustabilitet, vil også politisk ustabilitet forringe den økonomiske situasjonen. Det vil derfor hverken gi mening eller være riktig å utelukkende bare se på en av disse (Badeeb et al., 2017; Venables, 2016). Politisk ustabilitet og økonomisk vekst er gjensidig forsterkende fenomener, der politisk ustabilitet manifesterer seg i form av svak økonomisk vekst, som kan fungere som en forsterkende effekt for enda mer politisk ustabilitet.

Figur 1 illustrerer blant annet sammenhengen oppgaven ønsker å se nærmere på. Hver prikk representerer et land, totalt 22. Disse landene har blitt valgt ut på grunnlag av hvor ressursavhengige de er, det vil si at minimum 20% av deres bruttonasjonalprodukt kommer fra naturressurser. Y-aksen illustrerer hvert lands score på Political stability and absence of violence/terrorism, som er en indeks som måler graden av politisk stabilitet i et land. Det vil i dette tilfellet si fraværet av politisk motivert vold, som kan tenkes å resultere i politisk ustabilitet ifra små uroligheter, til å styrte staten (Kaufmann et al., 2010). Denne indeksen går fra -2,5 til 2,5. En høyere score indikere mindre sannsynlighet for politisk ustabilitet, mens en lavere score indikerer større fare for politisk ustabilitet. X-aksen forteller hvor stor del av BNP som kommer fra naturressurser. Denne indikerer hvor ressursavhengig landet er. En høyere score indikerer større avhengighet. Tall fra indeksene er fra 2021.

Ytterpunktene av figuren viser oss Libya som scorer -2,3 og er det landet i studien som er mest politisk ustabil og mest ressursavhengig. På motsatt side finner vi Mongolia og Qatar som scorer henholdsvis 0,7 og 0,8 og er landene i studien som er mest politisk stabile og som har minst risiko for vold og terrorisme. Figuren antyder en klar sammenheng mellom stor ressursavhengighet og en lavere score på indeksen. Vi bemerker oss at ingen av landene har en score over 1, men at alle i varierende grad befinner seg i laveste sjiktet. Oppgaven søker ikke etter å bekrefte hvorvidt denne sammenhengen eksisterer, men heller hvorfor det foreligger en såpass stor variasjon landene imellom.

Figur 1. Figuren viser sammenhengen mellom de utvalgte landenes andel av BNP fra naturressurser, som sier noe om landets ressursavhengighet og deres score på politisk stabilitetsindeksen, hvor land med en høyere andel av BNP fra naturressurser har en lavere score på politisk stabilitetsindeksen.

2.1.1 Det økonomiske perspektivet

1870-1913 blir ansett å være gullalderen for økonomisk vekst i verden. Her var det en distinkt forskjell mellom ressursrike land og ikke-ressursrike land. Dette støttes opp mot det veletablerte synet frontet av Adam Smith og David Ricardo om at land rike på naturressurser opplevde større grad av økonomisk vekst og utvikling (Auty & Mikesell, 1999). Dette synet fortsatte å være omtrent ubestridt frem til 1980, hvorpå Nederland opplevde en økonomisk krise, som i ettertid har fått navnet «the dutch disease» (Frankel, 2012; Papyrakis & Gerlagh, 2004). Dutch disease antyder at når et land eksporterer naturressurser, kan dette føre til en styrking av den lokale valutaen. Dette gjør at andre eksportprodukter fra ikke-naturressurssektorer blir dyrere og dermed mindre konkurransedyktige på det internasjonale markedet (Gylfason, 2001).

Pendergast et al., (2011) hevder at det finnes 6 ulike forklaringer på ressursforbannelsen. Disse vil nå kort bli redegjort for. (i) Dutch Disease: En økning i et lands reelle valutakurs

grunnet økning i verdien av naturressurseksport, kan gjøre internasjonal konkurranse vanskeligere (Barbier, 2003; Papyrakis and Gerlagh, 2004).

ii) Utilstrekkelig investering: Ressursinntekter kanaliseres ikke inn i produktive investeringer, men forsvinner gjennom korrupsjon, byråkratisk ineffektivitet og politikk rettet mot interessegrupper (Barbier, 2003). (iii) Manglende investering i menneskelig kapital: Land med rikelige naturressurser investerer mindre i utdanning og menneskelig kapital (Gylfason, 2001). (iv) Reduserte insentiver til å spare og investere. En overflod av naturressurser reduserer insentivene til å spare og investere, noe som begrenser økonomisk vekst (Gylfason, 2001; 2002).

(v) Kobling til borgerkrig: Ressursinntekter gir inntekter til korrupte regjeringer og øker ønsket om politisk makt, samtidig som de skaper muligheter for plyndring (looting) og utpressing, noe som kan bidra til borgerkrig (Collier and Hoeffler, 2004; Lujala et al., 2005). Samtidig kan volatiliteten i ressursinntektene øke gapet mellom borgernes forventninger om deres økonomiske muligheter for forbedrede levekår og statens pengebruk (Mejía Acosta, 2013). Dette gapet kan skape konflikter på grunn av regjeringens ineffektivitet når det kommer til omfordeling av ressursinntektene. Dette kan fungere som en motivasjon for opprørsgrupper til å skaffe seg ressursinntekter fra staten (Ross, 2013).

(vi) Avhengighet av vareprisvolatilitet: Noen mener at forbannelsen eksisterer uavhengig av varepriser, mens andre hevder at den er et resultat av volatiliteten i varepriser (Sachs and Warner, 2001; Manzano and Rigobon, 2001; Collier and Goderis, 2007).

Korrupsjon sees på som en av hovedårsakene til ressursforbannelsen, som manifesterer seg i form av dårlig økonomisk vekst (Dietz & de Soysa, 2007; Kolstad & Søreide, 2009). Det pekes på hvordan svak økonomisk vekst gjerne kan sees på som et symptom på korrupsjon. Lane & Tonrell (1996) og Torvik (2002) har sett på hvordan land med store ressursinntekter har høyere grad av korrupsjon. Dette sees i sammenhengen med feilslåtte forsøk på å etablere demokrati som blir høyere beskrevet i senere avsnitt.

2.1.2 Det politiske perspektivet

En sammenheng som har blitt nøye studert, er hvordan ressursrikdom og ressursavhengighet påvirker demokratiske prosesser og strukturer. Tsui (2011) fant i sin studie at ikke-demokratiske land hadde en vesentlig mindre sjanse for å bli demokratiske dersom de eksporterte olje eller gass. Dette samsvarer med funnene til blant annet Ross (2001) og Karl (1997), som finner at olje har en antidemokratisk effekt. Ross peker på to årsaker som kan

forklare dette. Den første er mangel på skattlegging fra staten. Fordi staten ikke behøver inntekter i form av skatt, fordi disse tilegnes via andre kilder, står de mindre ansvarlige overfor befolkningen sin. Dette fører til en ond spiral hvor innbyggerne ofte ikke er tilstrekkelig informert om statlig aktivitet, og på bakgrunn av dette har lavere forventninger til staten som beskytter og forsørger. Problemet oppstår først idet befolkningen skulle være uenige, for ettersom staten ikke er demokratisk, finnes det ikke kontrollinstitusjoner eller formelle strukturer hvor eventuelle klager eller ønsker kan tas til etterretning. Den manglende ansvarligheten fungerer derfor bare frem til befolkningen er misfornøyd, og det ikke er noen anledning til hverken å uttrykke det eller se en endring, da byråkratiske makt- og kontrollbegrensninger ikke finnes.

Den andre årsaker ser på hvordan stater kan støtte organisasjoner eller enkeltpersoner som bruker tvang og utpressing på vegne av staten. Dette sikrer at ethvert opprør mot den eksisterende makten ikke utvikler seg til noe mer enn bare en trussel. Dette eliminerer muligheten for regjeringsskifte, fordi enhver motstander blir dysset ned ved hjelp blant annet tvang. Collier & Hoeffler (2004) og Lujala et al., (2005) ser dette i sammenheng med fare for borgerkrig. De hevder at å være i en slik situasjon åpner opp for opprør, fordi motivasjonen for endring er stor.

På bakgrunn av dette kan man si at borgerkrig har en sammenheng med politisk ustabilitet. Fearon & Laitin (2003) finner at borgerkrig fører til langvarig politisk ustabilitet på grunn av ødeleggelsen på de politiske institusjonene. Collier & Hoeffler (2004) finner en klar sammenheng mellom politisk ustabilitet og borgerkrig, samtidig som landene også opplever kraftig økonomisk nedgang og sosialt kaos. Walter (2002) finner at borgerkrig har en *forsterkende* effekt på politisk ustabilitet, som vil antyde at land som opplever borgerkrig allerede før krigens første offer opplever politisk ustabilitet til en viss grad, men at borgerkrig i seg selv har en forsterkende effekt, og som Fearon & Laitin (2003) understreker, en *langvarig* effekt. Dette antyder at land rammet av borgerkrig vil være i et politisk uføre over en lengre tid.

Det er likevel viktig å påpeke at sammenhengen mellom politisk ustabilitet og borgerkrig ikke kan forklares ved at politisk ustabilitet oppstår som en konsekvens av borgerkrig. Politisk ustabilitet kan måles i ulike grader, og borgerkrig kan sies å være politisk ustabilitet i ytterste konsekvens. Forskningen understreker hvordan borgerkrig forsterker den politiske ustabiliteten ytterligere, men ikke at borgerkrig kan forklare politisk ustabilitet. Det vil altså si

at et land kan oppleve politisk ustabilitet uten å være i borgerkrig. Men et land kan ikke være i borgerkrig uten å være politisk ustabil.

Disse forklaringene konkluderer også Sachs & Warner (2001) med, men hevder at ressursforbannelsen i tillegg til dette, også er sterkt knyttet opp mot dårlig styresett, svake institusjoner og utbredt korrupsjon i samfunnet.

Robinson, Verdier & Torvik (2006) har sett nærmere inn på hvordan politikere responderer på såkalte ressurs «booms». Studien peker på en rekke tilfeller av overutvinning, fordi gevinster kort fram i tid blir prioritert på bekostning av økonomisk-, og politisk utvikling. Dette betyr at de risikerer å ta ut ressurser i større grad enn det som er bærekraftig på sikt, fordi de ønsker å beholde makten. Disse kortsiktige gevinstene forstås gjerne som bestikkelser til interessegrupper, for å kunne beholde makten. Samtidig kjennetegnes også disse ved at de utelukkende bare gagnar et fåtall mennesker, på bekostningen av resten. Samtidig finner de også at disse ressursboomene kan føre til en effektiv utvinning av ressursene, men på bekostning av ineffektivitet i resten av økonomien. Dette kan skje fordi politikere kan engasjere seg i ineffektiv omfordeling av ressurser, med den hensikt å påvirke valgresultatet.

3. Teori

Denne delen tar for seg hvilke teoretiske perspektiv som kan bidra til å forklare politisk ustabilitet. Ettersom ressursavhengighet allerede er en forutsetning for landene som er anvendt i analysen, ser disse ulike perspektivene inn på hvilke faktorer som kan føre til politisk ustabilitet i ressursavhengige land. Fordi denne oppgaven er interessert i å se hvilke kombinasjoner av forutsetninger som forårsaker politisk ustabilitet, og ikke hvor mye X påvirker Y, vil det ikke være en enkelt hypotese for hvert teoretiske argument, men heller en generell hypotese som sammenfatter de teoretiske argumentene. Gjennomgående for disse teoretiske perspektivene er at de i stor grad overlapper. Dietz & de Soysa (2007) kommer eksempelvis frem til at korrupsjon kan sees på som en av hovedårsakene til at ressursrike land opplever dårlig økonomisk vekst. Dette vitner om komplekse sammenhenger, hvor et lands politisk ustabilitet ikke trenger å være et annet lands politiske ustabilitet.

3.1 Korrupsjon

Korrupsjon er ifølge litteraturen gjenkjent for å være pådriveren til blant annet svak økonomisk vekst. Hva er det som legges til grunn når man hevder at en regjering er korrupt? Det finnes en rekke variasjoner av definisjoner i litteraturen. Vi lener oss på Svensson (2016, s. 20) sin definisjon «the misuse of public office for private gain». I forlengelse av dette peker Broberg (2014, s. 254) på «the abuse of entrusted power for private gain». Det disse to definisjonene har til felles er at de begge forstår korrupsjon som et gode som misbrukes for å oppnå noe for seg selv eller bekjente. Hvordan korrupsjon er oppfattet varierer svært fra land til land, og i autokratiske regimer blir ikke korrupsjon nødvendigvis ansett for å være noe negativt (Buono de Mesquita & Smith, 2012, s. 88). En vag lovgivning rundt korrupsjon kan ofte indikere korrupte regimer. For å illustrere med et eksempel, finner Bychawska-Sinlarska (2016) i sin studie av Aserbajdsjan at det manglende lovverket rundt korrupsjon, og særlig rundt dommere er en av årsakene til at landet opplever mye korrupsjon. Denne manglende lovgivningen skaper ingen insentiv for korrupte regjeringer å snu, ettersom det ikke foreligger noen konsekvenser for dem.

Korrupsjon kjennetegnes gjerne som svake institusjoner som presterer dårlig. For å forsøke å forstå ressursforbannelsen har derfor institusjoner fått en viktig rolle. Robinson et al., (2006) har sett nærmere inn på hvorfor ressursforbannelsen er en forbannelse for noen, mens en velsignelse for andre. Deres modell finner at det er institusjoner som har det overordnede

ansvaret for hvorvidt naturressurser blir til en forbannelse eller ei. Dette begrunner han ved såkalte checks and balances, som er kontrollorgan som har som formål å ansvarliggjøre regjeringen. Dette unngår maktmisbruk i de ulike institusjonene. Fjelde (2021) peker på vertikale- og horisontale maktbegrensninger som verktøy for å begrense maktmisbruk og øke regjeringens ansvarlighet overfor befolkningen sin. Horisontale maktbegrensninger refererer til en maktfordeling der makten er spredt blant forskjellige aktører eller enheter på samme nivå. Den har som funksjon at hver gren av regjeringen skal kunne ha evnen til å overvåke og begrense maktutøvelsen til de andre grenene. Dette vil si at ingen av grenene kan operere uten tilsyn av en annen gren. Vertikale begrensninger er nærmere beskrevet i teorikapittel om demokrati. Noen land forsøker å både implementere strengere lovverk rundt korrupsjon, eller etablere kontrollorgan for ulike institusjoner. Bueno de Mesquita & Scott (2012) peker på at slike handlinger i svært korrupte regimer bare er et skalkeskjul, og tiltakene som iverksettes ofte forverrer korrupsjonen ytterligere.

Mehlum et al., (2006) bruker empirisk data fra Sachs & Warner (1995) for å vise at når man har tar hensyn til samspillet mellom institusjoner og ressurser (målt som andelen av råvareeksport i BNP), viser det seg at ressurser har en positiv effekt på den økonomiske veksten, i de tilfeller når institusjonene er *gode*, mens dårligere institusjoner er assosiert med negativ økonomisk vekst. I samme studie konkluderer de med at (i) den direkte negative effekten av ressurser er sterkere for mineraler enn for ressurser generelt, og at (ii) institusjoner er mer avgjørende for effekten av mineraler enn for andre ressurser. Disse funnene linker dårlige institusjoner opp mot negativ økonomisk vekst, som er en mekanisme som blir ytterligere beskrevet i senere teorikapittel.

Leite & Weidmann (1999) peker på korrupsjon sin sentrale rolle når det kommer til svak økonomisk vekst. De ser på hvordan et lands mulighet til å «cashe inn» på naturressurser kan ha en hemmende effekt på politiske beslutningsorgan, som kan føre til raske, og ikke nødvendigvis de beste beslutninger for landets økonomi. Det er denne tilgangen på ressurser som åpner opp muligheten for korrupsjon. En forklaring på hvordan korrupsjon kan føre til svak økonomisk vekst er at landet reduserer investeringene sine, og dermed også produktiviteten til investeringene (Boycko et al., 1995; Mauro, 1995; Murphy et al., 1993; Romer, 1994).

3.2 Demokrati

Abraham Lincoln uttalte i sin tale “this government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth” (Lincoln [1863]). Ofte brukes dette sitatet som et utgangspunkt for å forklare hva et demokrati er. Selve ordet demokrati kommer fra det greske *demokratia* som er satt sammen av *demos* som betyr ‘folket’ og *kratos* som betyr ‘styre’. Dette skiller styreformen fra blant annet aristokrati og monarki, ved at styresettet belager seg på styring fra folket.

Denne studien tar utgangspunkt i det liberalistiske synet på demokratiet, som skiller seg fra deltakerdemokrati og det deliberative demokratiet. Dette synet støtter en indirekte deltakelse. John Stuart Mill (1890) hevdet at denne type demokrati var mest forenelig med dagens komplekse samfunn, som vil være mest effektivt og rettferdig. Schumpeter (1942) så på selve valgdeltakelsen som tilstrekkelig, fordi deres funksjon var å lage en fungerende regjering. Deretter skulle denne regjeringen handle på vegne av velgerne. Viktige poeng var at selve valgordningen skulle være rettferdig med frie valg, hvor det var flere reelle kandidater. Samtidig var det viktig at hver stemme hadde lik betydning, og at det fantes muligheter for å få bort representanter dersom de ikke levde opp til forventningene. Dette ville skape insentiv hos representantene til å gjøre den beste jobben de kunne, og presterte de ikke godt nok, var det alltid noen tilgjengelig som kunne ta over.

Dahl (1971) bygde videre på disse prinsippene i sitt verk *Polyarchy: participation and opposition*. Her fremmer han ideen om et polyarki som en tilnærming til et representativt demokrati. Her legger han følgende prinsipper til grunn: (i) inkludering, som sier at flest mulig av de voksne innbyggerne skal ha stemmerett, dersom det ikke er særlige grunner for at de ikke skal det, slik som for eksempel en psykisk funksjonshemming. (ii) politisk pluralisme skal sikre konkurrerende politiske ledere og organisasjoner, slik at velgerne har reelle valgmuligheter, (iii) politisk likestilling som sier at alle stemmeberettigete har lik innflytelse, (iv) friheten til å organisere seg i uavhengige politiske grupper, (v) stemmerett uten manipulasjon eller tvang. Dette kravet appellerer særlig i de land hvor innbyggere blir møtt med trusler dersom de ikke stemmer på bestemte kandidater, (vi) regelmessige, fri og rettferdige valg, og til slutt (vii) regjeringens ansvarlighet overfor borgerne. Dette kravet refererer til hvor godt og effektivt en regjering responderer på befolkningen sin, og innretter seg etter deres meninger og ønsker. Dette fordrer en toveis kommunikasjon hvor innbyggerne

gir tilbakemelding gjennom for eksempel valg, og regjeringen som anvender denne informasjonen til å innrette politikken sin deretter.

Autokratiet er demokratiet motsetning, og kjennetegnes som et regime hvor makten oppnås gjennom udemokratiske metoder (Geddes et al., 2014). Et lukket autokrati karakteriseres ved at den utøvende makten ikke utfordres i valg. Hvem som sitter med makten er derimot bestemt enten ved arv, militæret eller ettpartistater. Utnevnelse og avskjedigelsen av den utøvende makten bestemmes hovedsakelig av det regjerende partiet, gjennom valg i partiet eller gjennom en kontrollert lovgivende forsamling (Cassani, 2019).

I valgautokratier velges den lovgivende og utøvende makten gjennom valg, hvor «opposition is allowed, multiple parties are legal, and more than one candidate is allowed on the ballot» (Hyde & Marinov, 2011, s. 195). Det som skiller dette valget fra hva man vil kategorisere som demokratiske, finner man ved å se på det systematiske skillet mellom formelle regler og faktiske praktiser. I praksis begrenser dette regimet politiske og sivile rettigheter for både borgere og opposisjonspartier. Dette legger særlig til rette for valgmanipulasjon, og valgene er som Schedler (2002) påpeker i stor grad bare en fasade.

At et land er demokratisk, er assosiert med økonomisk vekst og en lavere grad av korrupsjon. Persson & Tabellini (2006) hevder likevel sammenhengen mellom økonomisk vekst og demokrati er svak, og i alt for liten grad beviselig. Dette begrunner de med selve begrepet *demokrati*. At et land er demokratisk, kan nemlig variere vesentlig. Land som har demokratiske element, kan uten store protester kalle seg for et demokrati, selv om de egentlig helt eller delvis mangler demokratiske strukturer. På bakgrunn av dette mener de at det er problematisk å generalisere når variasjonene i hva som omtales som et demokrati er så store. Dette er bakgrunnen for oppgavens snevre forståelse av demokrati. Den ønsker å se hvilken effekt representativt demokrati har å si for politisk stabilitet. Dersom man hadde definert demokrati annerledes, ville det vært vanskeligere å kunne skille et lands korrupsjonsnivå og grad av demokrati, da disse er nært beslektet. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.2.4.

Rose-Ackermann, (2008, s. 335) peker på hvordan demokrati korrelerer med opptil flere aspekt som kjennetegnes som god statlig styring, her trekkes blant annet frem lavere grad av korrupsjon og undertrykkelse. “Democracy is valuable for many reasons, but, taken by itself, is hardly a cure for corruption” (Rose-Ackerman, 2008, s. 339). Dette indikerer at demokrati ikke alene kan forhindre korrupsjon, men at det er en faktor sett sammen med andre som kan begrense det. Dersom demokrati i kombinasjon kan begrense korrupsjon, er det da plausibelt å

også anta at fraværet av demokrati i større grad vil legge til rette for korrupsjon og politisk ustabilitet? Dermed vil land som ikke er demokratiske ha *større sannsynlighet* for å oppleve korrupsjon. For å kunne vite dette mer for sikkert, kommer denne studien til å bruke demokrati som en av forutsetningene for å se hvilken effekt demokrati har i kombinasjon med andre forutsetninger.

Acemoglu et al., (2013) peker på at forskjeller i velferdsnivået til en rekke land kan forklares ved å se på forskjeller i de økonomiske- og politiske institusjonene. For å oppnå økonomisk vekst, hevder de at institusjonene må være «inclusive», som vil si at innbyggerne har sivile og politiske rettigheter, og at staten er ansvarlig overfor innbyggerne sine. Motsatt av dette omtales som «exclusive», som i hovedsak omtales om institusjoner som mangler disse kjennetegnene. I forlengelsen av dette peker Fjelde (2021) på hvordan vertikale maktbegrensninger kan begrense maktmisbruk og øke ansvarlighet hos en regjering, som kan sees på som tiltak for å gjøre institusjoner mer «inclusive». Vertikale maktbegrensninger refererer til valg og stemmerett, og følger en hierarkisk struktur, hvor ulike nivåer har definerte ansvarsområder og myndighet. Valg gir folket makten til å påvirke politiske beslutninger og er en mekanisme for ansvarlighet.

Hvordan en regjering er satt sammen kan ifølge Bueno de Mesquita & Scott (2012) ha en innvirkning på grad av korrupsjon. De beskriver koalisjonsstørrelse som det antallet nødvendige støttespillere en politisk leder er avhengig av for å opprettholde makten. Dette konseptet reflekterer de grunnleggende motivasjonene og begrensningene som påvirker politiske lederskap.

Som de innledningsvis starter med, “politics, like all of life, is about individuals, each motivated to do what is good for them, not what is good for others.” (introduksjon, xix) Sitatet antyder at enhver er drevet av egeninteresse, og sett i politisk sammenheng kan det tenkes at man utelukkende gjør godt for andre dersom dette vil gagne en selv. Dette legger et grunnfundament for hvordan korrupsjon blir fostret. I den grad det kan fostres, er det viktig å ta hensyn til under hvilke forhold det best kan fostres. Bueno de Mesquita & Scott (2012) hevder at regjeringer som er avhengige av flere støttespillere for å kunne styre vil ha mindre grad av korrupsjon. Dette poengteres i tidligere verk (Bueno de Mesquita et.al., 2001), hvor det legges stor vekt på hvordan store koalisjoner i større grad enn mindre koalisjoner er ansvarlige overfor folket, og at den sittende makten kan forkastes ved neste valg. Dette forutsetter at det finnes en konkurransedyktig og rettferdig valgordning.

Antakelsen om at makt fører til mer makt er også lagt til grunn for deres argument. Denne sier noe om hvordan regjeringer vil gjøre det som er mulig for å kunne fortsette å ha makten. I en liten koalisjon vil fokuset være på å belønne de som er i regjering, slik at man kan opprettholde makten, og ikke risikerer at opposisjonen kan «stjele» medlemmer fra koalisjonen ved neste valg. Slik Lord Acton uttalte seg om temaet, «Power tends to corrupt, absolute power corrupts absolutely» (Gjengitt i Bueno de Mesquita & Scott, 2012, s. 69). Som de selv argumenterer for, finnes det ingen absolutt makt, og det er på bakgrunn av dette det blir nødvendig å belønne koalisjonen sin, for å sikre seg deres støtte. En måte å gjøre dette på er ved å bruke penger på dem, slik at de får en åpenbar fordel fremfor resten av befolkningen. Dermed får man gjerne en elite som beskytter den regjerende makt, som blokkerer befolkningens potensielle ønske om maktbytte. Dette går på bekostning av velferdsgoder og infrastruktur. Samtidig kjennetegnes slike situasjoner gjerne ved at andre næringer blir neglisjert, som fører til splittelser i folket og en svakere økonomisk vekst.

Det som skiller seg hva angår koalisjonen, opptrer først når koalisjonen utvider seg. Ved større representativitet kommer også større ansvarlighet. En annen måte å si dette på er ved å se på makten, som i mye mindre grad blir konsentrert. En annen årsak kan være at ytterpunktene i den nye koalisjonen er såpass langt fra hverandre politisk, som vil gjøre det vanskelig å eniges om «ekstreme» forslag. Det som istedenfor er fremgangsmåten ved store koalisjonsregjeringer, er å følge folkets vilje. Gjøre ting som er i deres beste interesse, for å bygge tillit og dermed sikre seg makt i fremtiden. Bueno de Mesquita & Scott (2001) hevder at mindre koalisjoner med lignende strategier heller vil kunne fremme korrupsjon ytterligere. Dette kan skje ved at deres vilje maskeres som «folkets» vilje.

En fellesnevner for funnene til Bueno de Mesquita & Scott (2012) er at rike og velstående land er regjeringer bestående av store koalisjoner. Dette leder oss mot en interessant sammenheng, nemlig at mindre koalisjoner er mer utsatt for korrupsjon, fordi makten blir konsentrert rundt færre aktører som kan belønne en elite for å sikre seg støtte for å bli værende ved makten, istedenfor å fatte økonomisk tiltak som er til gunst for størsteparten av befolkningen.

For å binde resonnetet til Bueno de Mesquita & Scott (2012) opp mot regimetype, vil autokratiske regimer være forbundet med små koalisjoner, hvor de maktavende lener seg på en elite for støtte. Åpenhet og ansvarlighet er sterkt begrenset, og de i tilfeller slike kontrollfunksjoner eller lovgivning skal settes i live, kan disse ha skjulte motiver for å undergrave politiske motstandere, istedenfor å forhindre maktmisbruk og korrupsjon hos de

makthavende. I vårt tilfelle vil derfor landene som blir kategorisert som lukkede autokratier gjenkjennes som regimer med små koalisjoner, og vil følgelig være mer utsatt for korrupsjon. Som forrige delkapittel om korrupsjon tydelig skisserte, har korrupsjon en tendens til å forårsake svak økonomisk vekst, som sees i sammenheng med politisk ustabilitet.

Ettersom demokrati er forbundet med lavere grad av korrupsjon, og en positiv økonomisk vekst, mens olje- og mineralavhengighet har en antidemokratisk effekt, (Ross, 2001) er det interessant å se hvilken effekt demokrati får i kombinasjon med de andre forutsetningene.

3.3 Økonomisk vekst

At ressursavhengige land opplever en svakere økonomisk vekst enn hva som kunne forventes er mye omtalt i litteraturen. Det legges særlig vekt på to forklaringer som kan forklare hvorfor disse landene er mer utsatt enn land uten ressurser og med lavere grad av ressursavhengighet, (i) dutch disease (van Wijnbergen, 1984; Sachs & Werner, 1995;2001) og (ii) rent-seeking (Sala-i-Martin & Subramanian, 2003; Robinson, Torvik & Verdier, 2006).

Dutch-disease teorien antyder at oppdagelsen og utnyttelse av naturressurser kan føre til valutaappresiering, noe som gjør andre eksportvarer mindre konkurransedyktige i det internasjonale marked, samtidig som det vil hemme vekst i resterende økonomiske sektorer (Gylfason, 2001). Nederland oppdaget naturgass på 1960-tallet. Den økte produksjonen av gass førte til nedgang i landets industrisektor. Dermed så de en økning i landets reelle valutakurs grunnet økning i verdien av naturressurseksport, noe som gjorde internasjonal konkurranse vanskeligere (Barbier, 2003; Papyrakis and Gerlagh, 2004). I kjølvannet av hendelsen, ble det konstruert en rekke modeller for å teste hvorvidt det fantes en sammenheng mellom ressursrikdom og negativ økonomisk vekst. van Wijnbergen (1984); Krugman (1987); Sachs & Werner (1995) fant alle ved hjelp av hver sin modell entydig en negativ sammenheng.

En annen forklaring på hvorfor ressursrike land opplever svak økonomisk vekst er forklart ved hjelp av rent-seeking oppførsel. Asher & Novosad (2018) beskriver rent-seeking som handlinger som ikke skaper verdi, men som i stedet fokuserer på å samle betydelig rikdom på bekostning av andre, særlig i perioder med ressursboom. Den omtaler gjerne en elite som nyter av godene på bekostning av den resterende befolkningen. Resultatene indikerer at hvis økonomiske oppturer fra ressurser fører til underutvikling, skyldes det ikke nødvendigvis ineffektiv utvinning av ressursene. Snarere kan problemet være knyttet til hvordan politikere engasjerer seg i "rent-seeking behavior" eller innsats for å tilegne seg ressursinntektene til

personlig vinning (Robinson, Torvik & Verdier, 2006). Dette perspektivet støttes av tidligere forskning, slik som Gelb (1986), som argumenterte for at det virkelige problemet er knyttet til hvordan ressursinntektene blir brukt i forhold til andre inntektskilder.

Ressursrikdom har blitt mye undersøkt opp mot økonomisk vekst. Lane & Tornell (1996) og Tornell & Lane (1999) har sett hvordan ulike grupper i økonomien konkurrerer om ressurser. I deres modell ønsker hver gruppe å få en enda større del av ressursene dersom handelsvilkårene forbedres. Dette kan resultere i lavere avkastning på investeringer, som vil resultere i svak økonomisk vekst. Baland & Francois (2000) presenterer en modell hvor gruppene heller konkurrerer om importkvoter gjennom rent-seeking aktiviteter. Dersom slike aktiviteter allerede er vanlige, kan en økning i primærfaktorer øke verdien av importkvoter som vil kunne være en avgjørende faktor når det kommer til oppmuntring for mer rent-seeking oppførsel. Torvik (2002) sin modell ser på hvordan økning i naturressurser fører til økt rent-seeking adferd, som han mener overdøver naturressurser positive effekt. Dette forklarer han ved etterspørselsesksternalitet, som betyr at aktiviteten fra en gruppe har en negativ påvirkning på andre grupper.

Litteraturen er nokså entydige når det gjelder sammenhengen mellom ressursavhengighet og svak økonomisk vekst. Det å utelukkende lene seg på en ressurs fører dermed til svak økonomisk vekst. Tiltak som anbefales for å kunne vende bort fra dette inkluderer økonomisk diversifisering, (Gelb & Grasman, 2010; Hesse, 2008) samtidig som økt beskatning også er en måte å sikre en stabil økonomi (Odhiambo & Olushola, 2018). Dette vil samtidig fungere som et verktøy for å mobilisere inntekter og derfra kunne fremme økonomisk vekst (Odhiambo & Olushola, 2018).

3.4 Den endelige hypotesen

Disse teoretiske argumentene danner grunnlaget for oppgavens hypotese. Sachs & Warner (2001) hevder at ressursforbannelsen er tett knyttet opp mot dårlig styresett, svak økonomisk vekst, svake institusjoner og utbredt korrupsjon i samfunnet. Denne antakelsen er ikke undersøkt satt sammen i kombinasjon, men studert isolert sett. Derfor er det interessant å se hvilke kombinasjoner av disse forutsetningene som resulterer i politisk ustabilitet. Og hvor mange av studiens land vil falle innunder kombinasjonene? Hypotesen blir derfor seende slik ut:

Hypotese: Ressursavhengige land med autokratiske kjennetegn kombinert med høy grad av korrupsjon og lav økonomisk vekst, opplever politisk ustabilitet

4. Metode

“Thinking without comparison is unthinkable. And, in the absence of comparison, so is all scientific thought and scientific research” (Swanson, 1971, s. 145). Å se på et fenomen isolert sett kan gi dyptgående innsikter om mekanismer og strukturer på det gitte området, likevel virker forskningen å være mer opptatt av å kunne sammenligne disse mekanismene opp mot hverandre for i større grad kunne generalisere funn. Denne oppgaven ønsker å se på flere land, for å få et overordnet bilde på hvilke kombinasjoner av forutsetninger som avgjør hvorvidt ressursavhengige land opplever politisk ustabilitet (ressursforbannelse).

Dersom man skal gjøre en casestudie, blir hver case nøye studert. Dette fører til en viss begrensning når det kommer til antallet. Det er på bakgrunn av dette at oppgaven har valgt å anvende metoden kvalitativ komparativ analyse (QCA) som gjør det mulig å kunne sammenligne et større antall caser og derifra finne komplekse mønstre som kan forklare tilstedeværelsen eller fraværet av utfallet vårt ved hjelp av et utvalg forutsetninger (Schneider & Wagemann, 2012; Ragin, 1987). I arbeidet med QCA vil hver case få verdier som tilsier i hvor stor grad de tilhører et sett eller ikke.

4.1 Kvalitativ komparativ analyse (QCA)

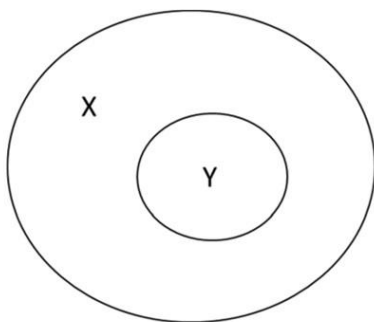
QCA er en metode som ble utviklet på 1980-tallet for å kunne sammenligne kausale mønstre opp mot en større mengde caser, på en systematisk måte (Ragin, 1987). Hovedformålet med metoden er å kunne avdekke hvilke forutsetninger som er nødvendige eller tilstrekkelige for å produsere et visst resultat. For å kunne avdekke det, brukes sett-teori (Schneider & Wagemann, 2012). Sett-teori undersøker sammenhenger mellom sett fremfor variabler. For å enklere forstå sett-teori, kan man se for seg et sett av demokratier versus et sett av ikke-demokratier. Noen sett vil være underordnet andre sett, slik som at både demokrati og ikke-demokrati vi falle innunder settet «samfunnssystemer». Når vi får sett som henger sammen med andre sett, kan sammenhengene forklares ut fra å være enten nødvendige- eller tilstrekkelige for utfallet (Ravndal, 2023).

Å være et demokrati er en tilstrekkelig forutsetning for å inneha visse egenskaper, fordi *alle* demokratier har disse egenskapene. Likevel er det ikke en nødvendig forutsetning, fordi noen samfunnssystemer kan ha disse egenskapene uten å være demokratier. Snur vi dette ser vi at det er en nødvendig forutsetning å være et samfunnssystem for å være et demokrati.

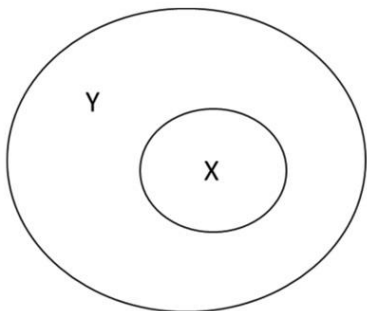
Opgaven ser etter hvilke forutsetninger som enten isolert sett eller sammen med andre kan være nødvendige eller tilstrekkelig for å forklare politisk ustabilitet, vårt utfall.

For å illustrere de sett-teoretiske relasjonene kan man anvende et venn-diagram. Figur 2 illustrerer to ulike diagram som uttrykker to former for relasjoner mellom sett, vist ved bokstavene A og B. Diagram A viser en nødvendig sett-relasjon. La Y være demokrati, mens X står for politisk stabilitet. Nødvendighet i sett-relasjonen mellom demokrati og politisk stabilitet betyr at politisk stabilitet er en forutsetning for demokratisk styresett. Det vil si, at dersom et land skal være et demokrati ($Y=1$), er det nødvendig at politisk stabilitet er til stede ($X=1$).

Diagram B viser hvordan en tilstrekkelig sett-relasjon ser ut. La Y stå for demokrati, mens X står for politisk stabilitet. I denne relasjonen er demokrati tilstrekkelig for politisk stabilitet, som vil si at alle demokratiske stater har politisk stabilitet. Likevel finnes det demokrati som ikke har politisk stabilitet, men som fremdeles er å betrakte som et demokratisk styresett

A. X er nødvendig, men ikke tilstrekkelig, for Y.

B. X er tilstrekkelig, men ikke nødvendig, for Y.

Figur 2. Denne figuren viser oss to ulike former for sett-relasjoner. Illustrert ved hjelp av to venndiagram, viser diagram A oss en nødvendighetsrelasjoner, mens diagram B illustrerer en tilstrekkelighetsrelasjon. Modellen er hentet fra Ravndal (2023).

Sammenligner man denne metoden opp mot kvantitative metoder, vil forskjellen være at denne analysens mål er å kunne trekke slutninger om variasjon mellom de ulike casene, istedenfor å forsøke å kunne generalisere de gjennomsnittlige effekter utover en definert populasjon (Haavind, 2021). På bakgrunn av dette vil ikke resultatene fra en kvantitativ studie og QCA være like, men heller to ulike forståelser som sammen kan bidra med ulike perspektiver når det kommer til å forstå komplekse fenomen (Schneider & Wagemann, 2012).

QCA-terminologien inneholder spesielle tegn og symboler. Tabell 1 illustrerer oppgavens bruk av disse, og deres betydning. Disse er sentrale når det kommer til løsningsformelen og tolkningen av denne.

Logisk funksjon	
Norsk	Notasjon
OG	*
ELLER	+
IKKE	~
Tilstrekkelig	→
Nødvendig	←

Tabell 1. Denne tabellen gir en oversikt over oppgavens anvendte notasjoner med tilhørende forklaringer.

Denne oppgaven ønsker å se på hvilke forutsetninger som enten alene eller i kombinasjon med andre fører til politisk ustabilitet. På denne måten kan vi se hvorvidt noen av forutsetningene er nødvendige eller tilstrekkelige for vårt utfall. Ved å analysere disse forutsetningene vil QCA gjøre det enkelt å identifisere mønstre og sammenhenger (Schneider & Wagemann, 2012), som kan gi svar på hvilke forutsetninger som er mer avgjørende enn andre når det kommer til å forstå hvorfor noen land opplever politisk ustabilitet. Vi ser derfor på en rekke forutsetninger for å oppnå politisk ustabilitet. Resultatene kan tilsi at ingen av forutsetningene alene er tilstrekkelig for dette utfallet, men at de i kombinasjon med andre er tilstrekkelige for politisk ustabilitet.

Metoden er ifølge Schneider & Wagemann (2012, s.78) basert på tre forutsetninger, hvor den første, ekvifinalitet sier noe om hvordan ulike kombinasjoner av forutsetninger impliserer samme utfall. Den andre forutsetningen, sammensatte årsaker, refererer til muligheten for at en bestemt forutsetning *ikke* har effekt isolert fra andre forutsetninger, men kan gi kausale mønstre om de opptrer sammen. Dette er blant annet noe av det som trekkes frem som en styrke til metoden. “QCA has a reputation of being able to detect complex patterns characterized by conjunctural causation and equifinality” (Ide & Mello, 2022, s. 3). Den tredje

forutsetningen, asymmetriske årsaksforhold viser hvordan både tilstedeværelse og fraværet av visse forhold kan påvirke utfallet på ulike måter. I korte trekk vil det si at årsakene til at noe skjer ikke nødvendigvis er de samme som årsakene til at det ikke skjer.

4.1.1 Utvelgelse av caser og forutsetninger

Det som gjør QCA-metoden spesiell, er at den tillater flere caser enn ordinære komparative studier. Samtidig kan den håndtere en større mengde caser enn hva man vanligvis vil gjennomføre i kvalitative studier. Samtidig egner ikke denne metoden seg til å håndtere store N-studier, slik man gjerne opererer med i kvantitative studier (Schneider & Wagemann, 2012). Når det kommer til utvelgelsen av hvor mange forutsetninger som skal anvendes, er det viktig å unngå å velge såpass mange forutsetninger at kombinasjonene av forutsetninger ikke lengre kan forklares teoretisk og empirisk, men er resultat av tilfeldigheter.

Emmenegger et al. (2013) sammenlignet 19 ulike studier hvor fellesnevneren var QCA som metodevalg og temaet velferd. I deres studie fant de at de studier som hadde anvendt for mange forutsetninger i forhold til caser, potensielt kunne lide av logiske motsetninger og kombinasjoner av forutsetninger som ikke gav mening empirisk. Marx & Dusa (2011) viste hvordan QCA sliter med å skille mellom ekte og tilfeldig data, i de tilfeller det blir lagt til for mange forutsetninger i forhold til antall caser. Problemet oppstår når det ikke kan fastslås med sikkerhet om en sammenheng kun skyldes tilfeldigheter. Målet med enhver studie er å påvise kausale sammenhenger, og dersom resultatene vi får viser seg å kun være resultat av tilfeldigheter, vil ikke studien fortelle oss noe annet enn at visse forutsetninger *kan* ha en innvirkning på utfallet. Emmenegger et al., (2013, s. 189-190) foreslår en løsning for å unngå dette, som sier at det alltid skal være minst fire ganger så mange caser som det er forutsetninger. Dette er et minimum, og i de fleste tilfeller er det ønskelig om det er enda flere caser enn «bare» fire ganger så mange. Samtidig introduserer de en tommelfingerregel for studier som har rundt tjue caser, som sier at det ikke skal analyseres med mer enn fem forutsetninger. Denne studien tar for seg 22 caser, og anvender derfor fem forutsetninger for å se hvorvidt disse er nødvendige eller tilstrekkelig for å forklare utfallet, enten alene eller i kombinasjon med andre forutsetninger.

4.1.2 Kalibrering

Innenfor metoden kan man tildele medlemskap til casene sine på to ulike måter. Denne tildelingen blir kalt for kalibrering. I Ragins (1987) tidlige verk, anvendte han kun skarpe sett (crisp sett på engelsk). Disse sa noe om hvorvidt caser hadde medlemskap eller ikke, 0

indikerte ingen medlemskap, mens 1 indikerte fullt medlemskap. I noen tilfeller kan en slik kalibrering være nyttig, dersom spørsmålet ikke er komplekst, men for eksempel bare krever et enkelt «ja» eller «nei». Dersom man tar utgangspunkt i hvorvidt et land har medlemskap i EU eller ei, vil 0 indikere de land som ikke er medlem, mens 1 vil indikere medlemskap. Likevel kan denne kalibreringen være litt mangelfull, fordi de aller fleste caser kan sies å være delvis innenfor eller utenfor settet, det vil si, at det ikke er fullverdige medlemmer, men på samme tid ikke er helt utenfor settet.

Det vil i noen tilfeller derfor ikke være tilstrekkelig å dikotomisere kalibreringen. Ragin (2008b) peker på hvorfor det gir mer mening å skulle dele inn et funn mellom 0 (helt ute av settet), 0,33 (mer ute enn inne), 0,67 (mer inne enn ute), 1 (helt inne i settet). Det vil for eksempel være veldig snevert å dikotomisere hvorvidt et land er demokratisk eller ikke. Hvilke inklusjonskriterier ligger til grunn for å avgjøre hvorvidt noe kan kategoriseres som et demokrati eller ikke? I et sånt tilfelle vil variasjonen på landene som kategoriseres som demokratiske være store, og å skulle sammenligne disse vil kunne gi gale estimat, da de er svært ulike. Det vil være mer ideelt å heller dele det inn med de land som har få eller ingen demokratiske trekk ved seg, de som har færre demokratiske enn autokratiske, de som har flere demokratiske enn autokratiske og de som har en stor grad av demokrati. Som Bueno de Mesquita & Scott (2012, s. 9) påpeker, “no two governments or organizations are exactly alike. No two democracies are alike. Indeed, they can be radically different one from the other and still qualify perfectly as democracies.”

På bakgrunn av dette introduserer Ragin (2008b) fuzzy-set, som deler opp medlemskap i flere deler enn bare helt inne og helt ute. Goertz (2006) peker også på hvordan fuzzy-sett i større grad er mer anvendelig i samfunnsvitenskapen, fordi grensene for hva som kan betegnes som eksempelvis demokrati er diffuse og det krever dypt inngående teoretisk og empirisk forankring for å kunne gi medlemskapsscorer. Ravndal (2023) understreker viktigheten rundt den teoretiske begrunnelsen for en enhver kalibrering. Ragin (1987) peker på at prosessen gjerne består av hva han omtaler som «back and forth», hvor forskeren stadig går fram og tilbake mellom teori og kalibrering. Felles for både crisp og fuzzy-sett er cut-off verdien. Denne verdien hjelper å skille mellom medlemskap eller ikke-medlemskap i settet (Schneider & Wagemann, 2012, s. 32). Dette punktet representerer 0.5 verdien i settet.

Denne oppgaven anvender fsQCA-software for å gjøre analysene. Pappas & Woodside (2021) gir en gjennomgang av hvordan fsQCA-software fungerer basert på Ragin (2008b). På denne måten forstår man prosessen fra tallene kommer inn i programmet, til hva de ulike

komponentene betyr. Programmet håndterer det ferdig kalibrerte datasettet. Deretter kjøres dette gjennom programmet. De casene som har scoret 0.5 i settet blir fjernet, ettersom de hverken kan sies å være inne eller ute av settet. Derfor er det god praksis å ikke tilegne noen av casene denne scoren, men heller gi de scorer som er veldig nærme. En score på 0,4 vil indikere at landet er veldig nært å være inne i settet, men er likevel utenfor, mens 0,6 vil si at det akkurat er inne i settet. Denne distinksjonen er svært viktig, ettersom programmet ser bort ifra casene med denne scoren (Ragin, 2008b). Deretter kan man begynne å kalkulere hvilke nødvendighets- og tilstrekkelighetsrelasjoner det finnes mellom de individuelle årsaksforholdene og utfallet (Ravndal, 2023). Dette foregår i to ulike analyser, hvor QCA i størst grad fokuserer på tilstrekkelighetsanalysen. Funnene man gjør seg ender opp i en sannhetstabell.

Sannhetstabellen setter sammen alle mulige kombinasjoner som kan skje, og gir oss 2^k rader. 2 representerer forutsetninger, og refererer til en forutsetning sin tilstedeværelse eller fravær. K representerer antall forutsetninger, både de tilstedeværende og de fraværende. En rad viser oss de casene som deler en kombinasjon av forutsetninger som fører til det samme utfallet. En rad er positiv dersom alle casene med kombinasjon viser $Y=1$. En rad er negativ dersom alle casene i kombinasjonen viser $Y=0$. En rad er en motsetning dersom casene med kombinasjon har $Y=1: Y=0$ som fører til $Y=C$. En rad betegnes som en restrad dersom det ikke finnes noen mulige årsakskombinasjoner i datamaterialet. Sannhetstabellen blir deretter modifisert, og vi anvender en minimeringsalgoritme for å få løsningsformelen. Denne kan forklares ved hjelp av tre ulike uttrykk, disse er redegjort for i appendiks B.

4.2 Datagrunnlag

Denne delen forklarer hvilke data som er anvendt for hver av forutsetningene. Den forklarer både fordeler og ulemper ved hvert av disse. Kalibreringen sier noe om de ulike casene sitt medlemskap i de forskjellige settene som er bundet opp til forutsetningene. Fordi de ulike forutsetningene bruker forskjellige datasett, er det vanlig å bruke forskjellig kalibrering. Ragin (2008b); Schneider & Wagemann (2012) understreker hvordan de teoretiske- og empiriske funnene styrer hvordan man deler inn medlemskap innenfor settene. Det kan eksempelvis være tilstrekkelig i noen tilfeller å bruke 0, 0.3, 0.7 og 1, mens i andre tilfeller vil det være store variasjoner som krever eksempelvis 0.1, 0.2 (...) 0.9, 1.0. Bakgrunnen for dette kan forklares ved at visse caser kan ha nokså lik score fra en indeks, men empiriske bevis antyder

at landene er veldig forskjellige. På bakgrunn av dette, bør de ikke tilegnes samme medlemskapsscore.

Når man anvender QCA er det viktig at man gjennom hele kalibreringsprosessen er transparent. Det vil si at enhver beslutning om medlemskapsscore er begrunnet, og er nøye beskrevet. Dette gjør selve metoden etterprøvbar (Berg-Schlosser et al., 2009). Enhver kalibrering må derfor redegjøres for. Dette innebærer hvor man setter cut-off punktet, og hvilke teoretiske argument eller empirisk belegg som legges til grunn for vurdering av sett-medlemskapet. I tråd med Ravndal (2018) vil disse redegjørelsene kunne leses i appendiks. De kalibrerte scorene vil presenteres i tabeller i oppgaven, og det er disse som er utgangspunktet for sannhetstabellen og de videre analysene som gjøres. De forutsetninger som har anvendt mer enn en indeks for å kalibrere sett-medlemskapet, vil i appendiks inneholde en redegjørelse for hver av disse indeksene og tilhørende kalibrering, men også den endelige kalibreringen av settet. Disse kan leses i appendiks C-G, avhengig av hvilken forutsetning det gjelder.

4.2.1 Ressursavhengighet

For å måle et lands ressursavhengighet, anvendes data fra Verdensbanken som sier noe om hvor stor andel av landets bruttonasjonalprodukt som kommer fra naturressurser. Dette innebærer å måle forskjellen mellom prisen på en naturressurs og gjennomsnittskostnaden for å produsere den (World Bank, 2021). Disse dataene blir aggregert ved å bruke et vektet gjennomsnitt, som ser på den økonomiske effekten av naturressurser i noen land, samtidig som den også ser på deres bidrag til bærekraftig utvikling. Det gjøres beregninger og målinger hvert år, slik at det er mulig å gjøre sammenligninger år til år. Dette kan spesielt være interessant dersom et land nylig har oppdaget naturressurser, og man ser hvor stor påvirkning dette funnet kan ha på landets økonomi.

Ettersom inklusjonskravet i denne studien var ressursavhengige land hvor minst 20% av deres bruttonasjonalprodukt kom fra naturressurser, vil det ikke gi mening å tildele noen av landene scoren 0 (helt ute av settet). Vi kan derfor si at kriteriet for et fullt ikke-medlemskap er satt til >20%. Vanligvis er det god praksis innen kalibrering å velge caser som også plasserer seg utenfor settet, og dermed scorer 0 (Ragin, 2008b). I tilfellet med denne forutsetningen, kunne man tatt med land som lider av politisk ustabilitet uten å være hverken ressursavhengige eller ressursrike, men dette går bort fra hva studien ønsker å svare på, som er bakgrunnen for at land med lavere enn 20% ressursavhengighet ikke er inkludert.

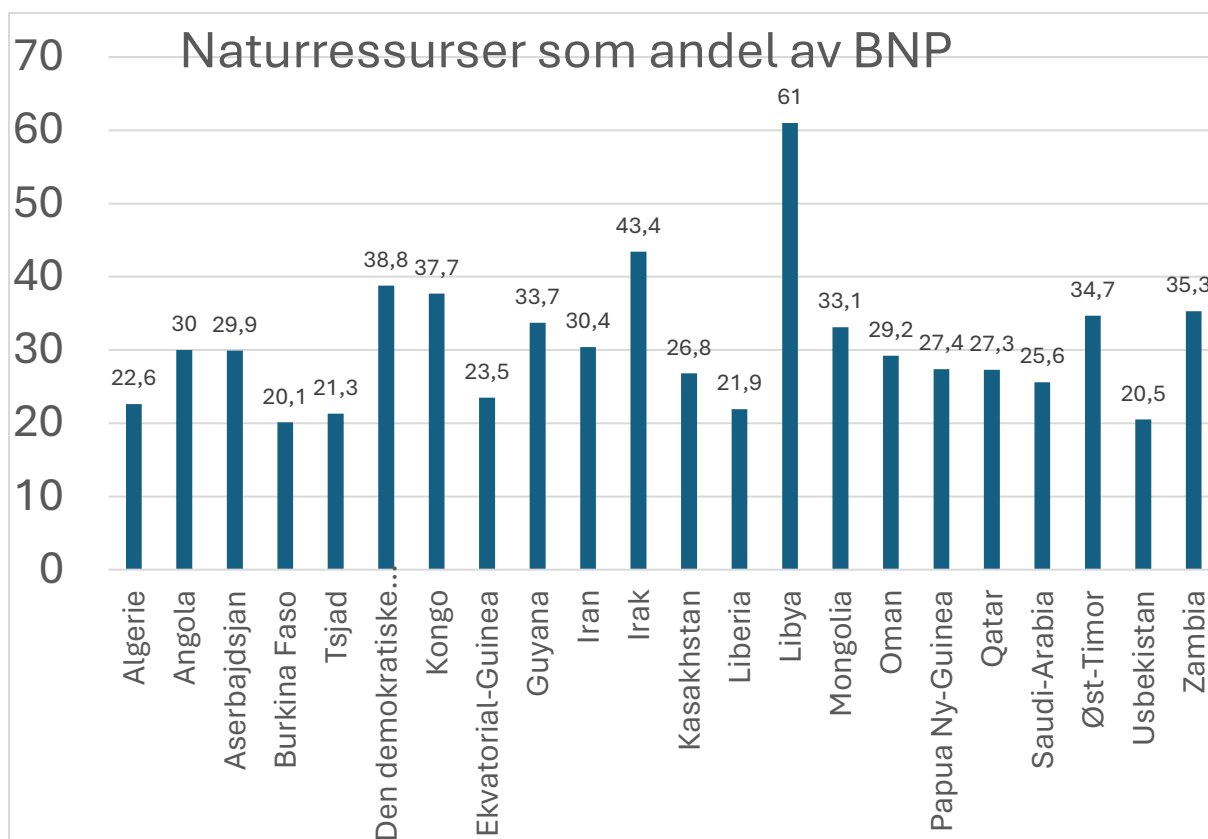
Figur 3 viser oss hvordan studiens land scorer på indeksen. Vi bemerker oss særlig Libya som klart er mest ressursavhengig, med 61%, deretter kommer Irak med 43,4%. Foruten om disse to, plasserer de resterende 20 landene seg mellom 20-40%. Kalibreringen av denne gikk i første rekke ut på å kartlegge hvordan de ulike landene scorer. Deretter delte jeg inn landene etter prosent, gruppevis. Etter denne grovkalibreringen, startet jeg å se hvorvidt noen av landene var gitt feil medlemskap når man tok hensyn til de teoretiske og empiriske bevisene. Dette er nærmere beskrevet i appendiks C.

Hvor mye av landets bruttonasjonalprodukt som stammer fra naturressurser forteller oss hvor viktig denne inntekten er for landets økonomi. Likevel sier den ikke entydig hvor sårbar og ressursavhengig landet er ved å se på denne indeksen. Oppgaven ønsker å forstå hvordan stor ressursrikdom resulterer i politisk ustabilitet. For å bedre kunne måle hvorvidt et land er ressursavhengig, anvendes også indeksen «commodity export as share of merchandise exports» (UNCTD, 2023) som måler andelen av et lands totale vareeksport som utgjøres av naturressurser. Den forteller oss noe om hvor stor del av landets eksportinntekter som kommer fra naturressurser sammenlignet med andre typer varer slik som industriprodukter. For at et land skal kategoriseres som ressursavhengig, må “more than 60 per cent of their merchandise export value comes from commodities” (UNCTD, 2023, s.2). Figur 4 viser hvordan hvert av landene scorer. Det første vi kan bemerke oss er at alle land utenom Øst-Timor scorer over 60%, og kan dermed kategoriseres som ressursavhengige. Den fullstendige kalibreringen med utdypende forklaring finnes i appendiks C.

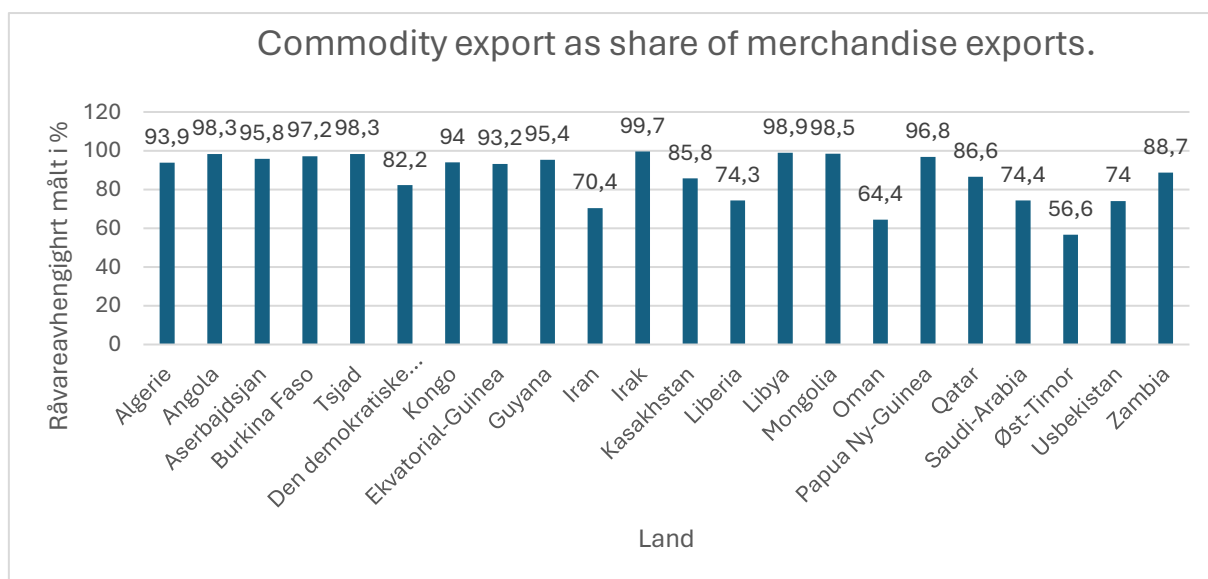
De to kalibreringene er gjort med den hensikt å kunne gi en mer korrekt kalibrering av det endelige settet, «høy grad av ressursavhengighet». De kalibrerte scorene kan sees i tabell 2. Redegjørelse for cut-off punktet, og hvilke empiriske hensyn som er tatt for landene som scoret forskjellig i de to indeksene kan leses i appendiks C.

Medlemsscore i settet «høy grad av ressursavhengighet»	0.2 liten grad inne i settet	0.4 mer ute enn inne i settet	0.5 hverken inne eller ute fra settet	0.6 moderat inne i settet	0.8 stor grad inne i settet	1 fullt medlemskap
Land	Usbekistan, Liberia og Saudi Arabia,	Kasakhstan, Qatar, Oman og Øst-Timor		Tsjad, Algerie, Ekvatorial Guinea, Papua Ny-Guinea, Zambia, Iran og Den demokratiske republikken Kongo	Angola, Aserbajdsjan, Burkina Faso, Guyana, Mongolia og Republikken Kongo	Irak og Libya

Tabell 2. Denne tabellen viser kalibreringen av settet "høy grad av ressursavhengighet" blant oppgavens anvendte land.

Figur 3. Figuren illustrerer hvordan studiens land scorer på indeksen «naturressurser som andel av BNP målt i %» for året 2021.

Figur 4. Figuren illustrerer hvordan studiens land scorer på indeksen «commodity export as share of merchandise exports» målt i %, for året 2021.

4.2.2 Politisk ustabilitet

For å avgjøre graden av politisk ustabilitet i et land, anvender oppgaven data fra Worldwide Governance Indicators (WGI) som måler kvaliteten på lands styring. Den ser på 6 ulike indikatorer som samlet sett sier noe om styringen i et land. Disse seks er (i) ytringsfrihet og ansvarlighet, (ii) politisk stabilitet og fravær av vold/terrorisme, (iii) regjeringens effektivitet, (iv) kvalitet på regulering, (v) rettstatens prinsipper, og (vi) kontroll over korrupsjon. Disse seks indikatorene er satt sammen av flere hundre variabler, og stammer fra 31 ulike datakilder (Kaufmann et al., 2010, s. 2). Når man anvender data fra denne indeksen kan man velge om man ønsker å se på en eller flere indikatorer. Ved å se på alle indikatorene samlet, vil dette gi en sterk indikasjon på et lands styring. Fordi vår studie har størst fokus på politisk ustabilitet, gir det mest mening å se denne isolert sett fra de andre indikatorene.

Indikatoren *politisk stabilitet og fravær av vold/terrorisme*, som oppgaven skal anvende, forteller oss noe om muligheten for at regjeringen kan bli destabilisert eller styrtet ved ulovlige, eller voldelige midler, slik som politisk motivert vold og terrorisme (Kaufmann et al., 2010). Basert på den innsamlede dataen, må denne standardiseres slik at all dataen kan sammenlignes rettferdig, og har samme betydning. Her anvender de unobserved components model (UCM) som analyserer dataen som man ikke kan observere direkte. Denne gjør det mulig å se etter underliggende trender eller mønstre som ellers ville vært usynlig. Fordi det anvendes en rekke ulike typer datakilder, slik som meningsmålinger og ekspertrapporter, gjør UCM det mulig å trekke ut en samlet forståelse av scoren til politisk stabilitet fra disse ulike kildene. Den tar hensyn til feil og variasjoner i dataene og maler et mer nøyaktig bilde av situasjonen i hvert land. Dette resulterer i mer pålitelige estimat, og er spesielt viktig idet man sammenligner land. De justerte dataene kombineres til en samlet score. De mest pålitelige datakildene får størst vekt, samtidig som det også beregnes en feilmargin for å indikere usikkerheten i målingene (Kaufmann et al., 2010). Denne feilmarginen beregnes basert på variansen i estimatene som UCM produserer. Dette gir oss en indikasjon på usikkerheten rundt de beregnede verdiene. Det er særlig viktig å være klar over feilmarginene når det kommer til spørsmålet om hvor robuste funnene er, og hvor mye tillit vi kan tilegne dem.

Hver av indikatorene gir hvert land en score mellom -2.5 og 2.5. Ytterpunktene på indeksen symboliserer både perfekt politisk stabilitet med fravær av uro og konflikt (2.5) og politisk ustabilitet i form av den ytterste konsekvens, nemlig krig og konflikt (-2.5). Dette betyr at en negativ score på indeksen viser til politisk ustabilitet, mens en positiv score viser til politisk stabilitet.

Når det kommer til målingene som er gjort, er disse utelukkende basert på subjektive oppfatninger av landets styring. Disse kommer fra spørreundersøkelser sendt til husholdninger, firmaer og til organisasjoner som jobber med dette, og hvor man i større grad kan hevde at det er et ekspertutvalg sine oppfatninger (Kaufmann et al., 2010). Dette begrunnes som en styrke, fordi i stater med dårlig styring, er det ikke sikkert at dette vil komme riktig frem, dersom man skal innhente data fra for eksempel staten. Disse dataene vil ha liten troverdighet, særlig i land hvor det er en generell mistillit til stat og regjering. Når man derimot sender ut spørreundersøkelser som er anonyme, kan befolkningen gi sine ærlige betraktninger på hvordan de synes staten gjør det, og hvorvidt de stoler på den.

En kritikk denne innhenting har fått er hvorvidt de observerte dataene stemmer overens med de faktiske forholdene i landet. Et problem som trekkes frem er hva som innbefatter god styring. I et ekspertutvalg med høyt utdannede vil kanskje terskelen for hva som kjennetegner god styring være vesentlig høyere enn i en gjennomsnittsfamilie. Dette problemet har blitt satt under søkelyset, hvor de sammenlignet svarene fra forretningsfolk opp mot ikke-forretningsfolk. Dette gav ikke merkbare forskjeller, og dermed kunne de se bort fra at forståelsen av god styring skulle være for ulik (Kaufmann et al., 2007a, 2007b).

Samtidig er det vanskelig å skulle måle god styring, selv med de ulike indikatorene som anvendes. En annen kritikk er derfor at svarene er noe upresise. De er upresise fordi det er vanskelig å vite nøyaktig hva man svarer på, og hvordan man skal formulere hvordan man oppfatter styringen i landet man selv bor i. Likevel argumentere de for at dette ikke tar bort legitimiteten til bruken av subjektive oppfatninger på styring, fordi problemene er forsøkt løst ved å gå empirisk til verks, og se hvordan de rapporterte funnene stemmer overens med hva man observerer (Kaufmann et al., 2010, s. 19).

Figur 5 viser hvordan hvert av landene plasserer seg på indeksen. Den første observasjonen vi gjør oss er at ingen av landene har en score over 1. Av de 22 landene som brukes, er det bare fire land som har en positiv score, som indikerer mindre sannsynlighet for vold og terrorisme, og dermed politisk stabilitet. Disse fem landene er Mongolia, Oman, Qatar, Øst-Timor & Zambia. Motsatt er det særlig to land som skiller seg ut med en veldig lav score, Irak og Libya.

For å kunne gi en bedre kalibrering, vil jeg i tillegg se på graden av terrorisme i hvert av landene. Dette finner jeg ved å anvende global terrorism data (GTD). Som politisk stabilitetsindeksen sier, får et land en score etter hvor sannsynlig fravær av politisk uro og konflikt er.

Schneider & Wagemann (2012); Ragin (2008b) peker på hvorfor det kan være lurt å se på flere indekser i kalibreringsprosessen, for å kunne gi mer presise medlemskapsscorer. Fordi politisk stabilitet er et komplekst fenomen som er vanskelig å måle, vil én indeks alene kunne gi et mangelfullt bilde. Samtidig som antall terrorangrep alene også bare forteller oss en side. Ved å se på begge, kan man ta bedre beslutninger når det kommer til kalibreringen.

Global terrorism index (GTI) rangerer 163 land basert på fire ulike indikatorer som er vektet over fem år. Hvert lands årlige GTI-score baserer seg på et scoresystem som tar hensyn til innvirkningen av hendelser i løpet av året. Disse fire faktorene er, (i) totalt antall terrorhendelser i løpet av et år, (ii) totalt antall dødsfall forårsaket av terror i løpet av et år, (iii) totalt antall skader forårsaket av terror i løpet av et år, og (iv) totalt antall gisler tatt av terrorister i løpet av et år. Hver av disse faktorene får en vektning mellom 0 og 3, deretter brukes det et femårig vektet gjennomsnitt for å kunne gjenspeile den psykologiske effekten terrorhandlinger har over tid. Dette gjøres fordi terrorisme fører med seg ettervirkninger, som kan ha en betydning for blant annet fremtidige terrorhendelser. GTI tar utgangspunkt i at ettervirkningene kan vare i opptil fem år. Dødsfall er den faktoren som er tyngst vektet av de fire (Institute for economics & peace, 2022). For å definere hvorvidt noe kan kategoriseres som terrorisme, legger GTI følgende definisjon til grunn: «The threatened or actual use of illegal force and violence by a non-state actor to attain a political, economic, religious, or social goal through fear, coercion, or intimidation» (START, 2019, s. 10).

Figur 6 viser oss landenes score på global terrorism index. Det første vi kan merke oss er at følgende land ikke har noen score, Aserbajdsjan, den demokratiske republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Guyana, Kasakhstan, Liberia, Mongolia, Oman, Papua Ny-Guinea, Qatar, Øst-Timor, Usbekistan og Zambia. Disse har ifølge GTI sine målinger ikke opplevd noen terrorhendelser i løpet av 2021 (og har heller ingen ettervirkninger fra tidligere år). Landene som scorer høyest på skalaen er Burkina Faso og Irak. Dersom vi sammenligner de to indeksene, ser vi at Irak scorer veldig lavt på politisk stabilitetsindeksen, og veldig høyt på terrorismeindeksen. Dette gir oss en god pekepinn på hva som blant annet kan forklare den store politiske ustabiliteten i landet. Samtidig gir det oss en grafisk fremstilling av hvordan tallene fra stabilitetsindeksen kan se ut i sammenheng med score på terrorismeindeksen. Det er likevel viktig å huske på at politisk ustabilitet ikke bare innebærer terrorisme, og land fri for terrorisme kan fremdeles være politisk ustabile.

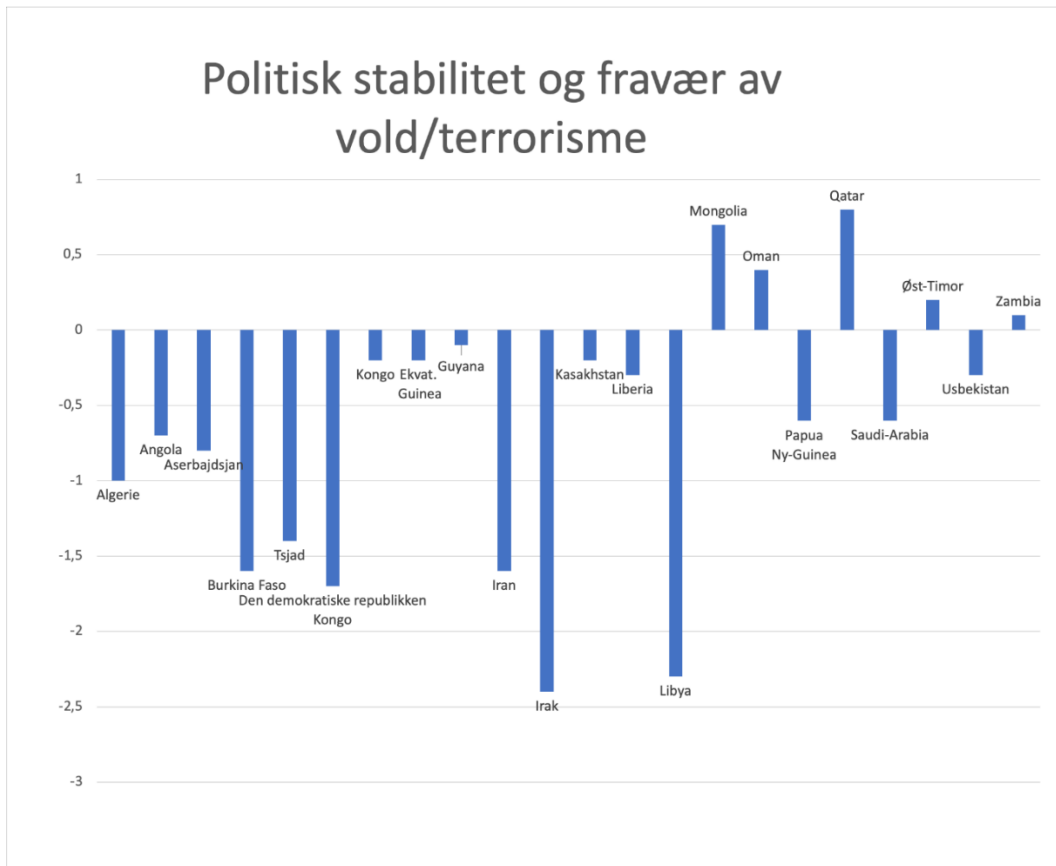
Når det kommer til kalibrering, vil dette kunne styrke vår allerede forutinntatte posisjon om at Irak vil få en høy medlemskapsscore. Dette sett sammen med det vi vet om den politiske

situasjonen i Irak og de (politiske) sanksjonene som er satt fra andre land, kan man med større sikkerhet karakterisere Irak som veldig politisk ustabil. Samtidig vil det at et land ikke har opplevd noe form for terrorisme, ikke nødvendigvis bety at de får 0 i medlemskapsscore, da den politiske stabilitetsindeksen ser etter sannsynligheten for uroligheter, mens GTI kun observerer faktiske terrorhendelser. Gir vi medlemskap på denne måten, vil vi kunne gi land med stor grad av politisk ustabilitet en for lav score, fordi det ikke har skjedd noe form for terrorisme *enda*. Dette er i tråd med hva Ragin (1987) understreker om back and forth-metoden, hvor man stadig må endre på medlemskapsscorer etter å ha fått nye teoretiske og empiriske belegg.

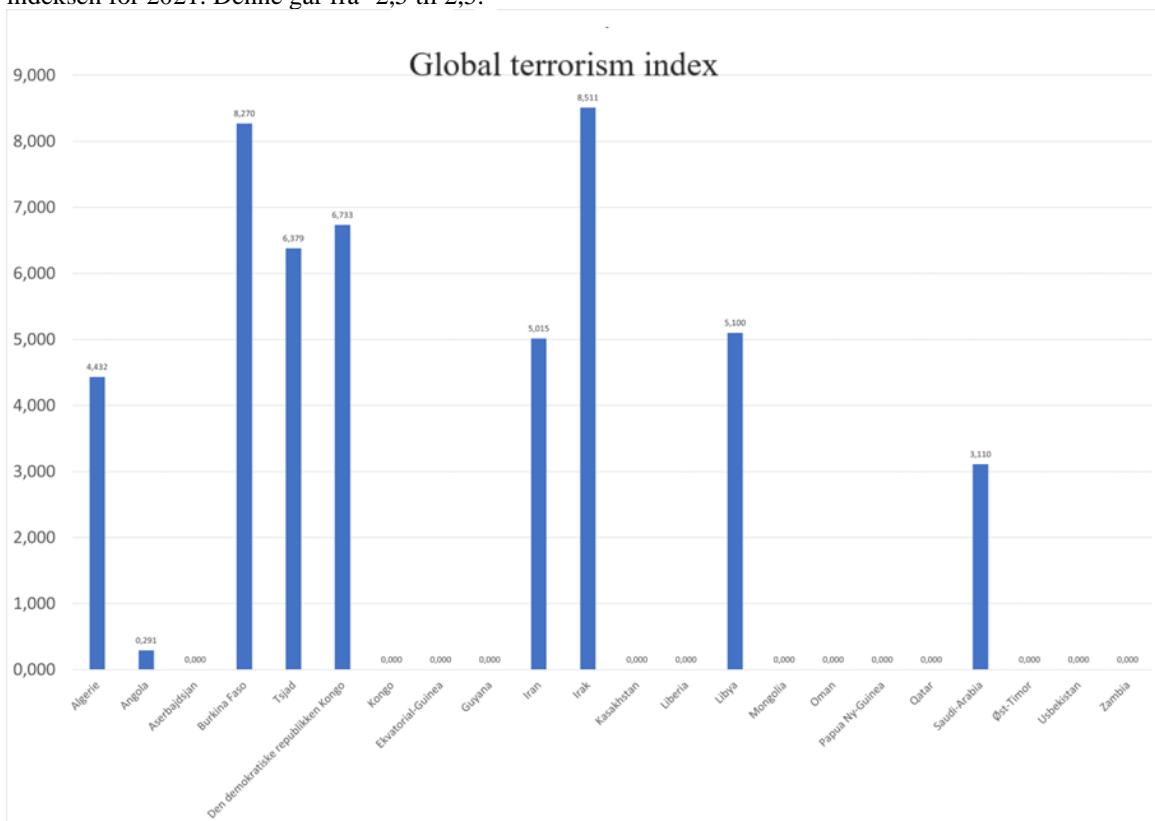
En fullstendig oversikt over kalibreringen gjort av de to indeksene med tilhørende forklaring finnes i appendiks D. Disse kalibreringene danner grunnlaget for vår forutsetning, settet «moderat grad av politisk ustabilitet». Denne kan leses i tabell 3. Vår forrige forutsetning (ressursavhengighet) anvendte også to indekser for å i større grad kunne være sikrere på casen sitt medlemskap i settet. Også denne kalibreringen tar utgangspunkt i at man adderer de to indeksene og dividerer på to (Ragin, 2008b). Deretter går man empirisk til verks for å se om scorene skildrer virkeligheten. Herfra kalibrerer man scorene. Hvor det er forskjellige scorere fra de ulike indeksene må vi gå empirisk til verks for å bedømme korrekt medlemskap i settet. Denne kalibreringen kan sees i appendiks D.

Medlemskapsscore	0 helt ute av settet	0.2 delvis ute av settet	0.4 mer ute av settet enn inne	0.5 hverken inne eller ute av settet	0.6 moderat inne i settet	0.8 mer inne enn ute av settet	1.0 helt inne i settet
Moderat grad av politisk ustabilitet	Mongolia, Oman, Qatar, Øst-Timor og Zambia	Republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Guyana, Kasakhstan, Usbekistan, Liberia og Papua Ny-Guinea	Angola og Saudi Arabia		Algerie og Aserbajdsjan	Libya, Tsjad, Den demokratiske republikken Kongo og Iran	Irak og Burkina Faso

Tabell 3. Tabellen viser oss kalibreringen av settet "moderat grad av politisk ustabilitet" for studiens land.

Figur 5. Figuren viser hvordan studiens land plasserer seg på politisk stabilitet og fravær av vold/terrorisme indeksen for 2021. Denne går fra -2,5 til 2,5.

Figur 6. Figuren viser hvordan studiens land plasserer seg på global terrorism indeksen for 2021. Denne går fra 0-10. En høyere score indikerer større terrorismeomfang.

4.2.3 Korrupsjon

For å måle graden av korrupsjon i et land, bruker oppgaven Corruption Perceptions Index (CPI). Dette er en indeks som vurderer hvor korrumpert den offentlige sektoren i et land er, basert på ekspertvurderinger (Transparency international, 2021b). Denne skiller seg fra Worldwide governance indicators (WGI) ved at den kun bruker oppfatninger gjort av eksperter, og åpner ikke opp for «vanlige» folk sine oppfatninger og opplevelser av korrupsjonen i landet.

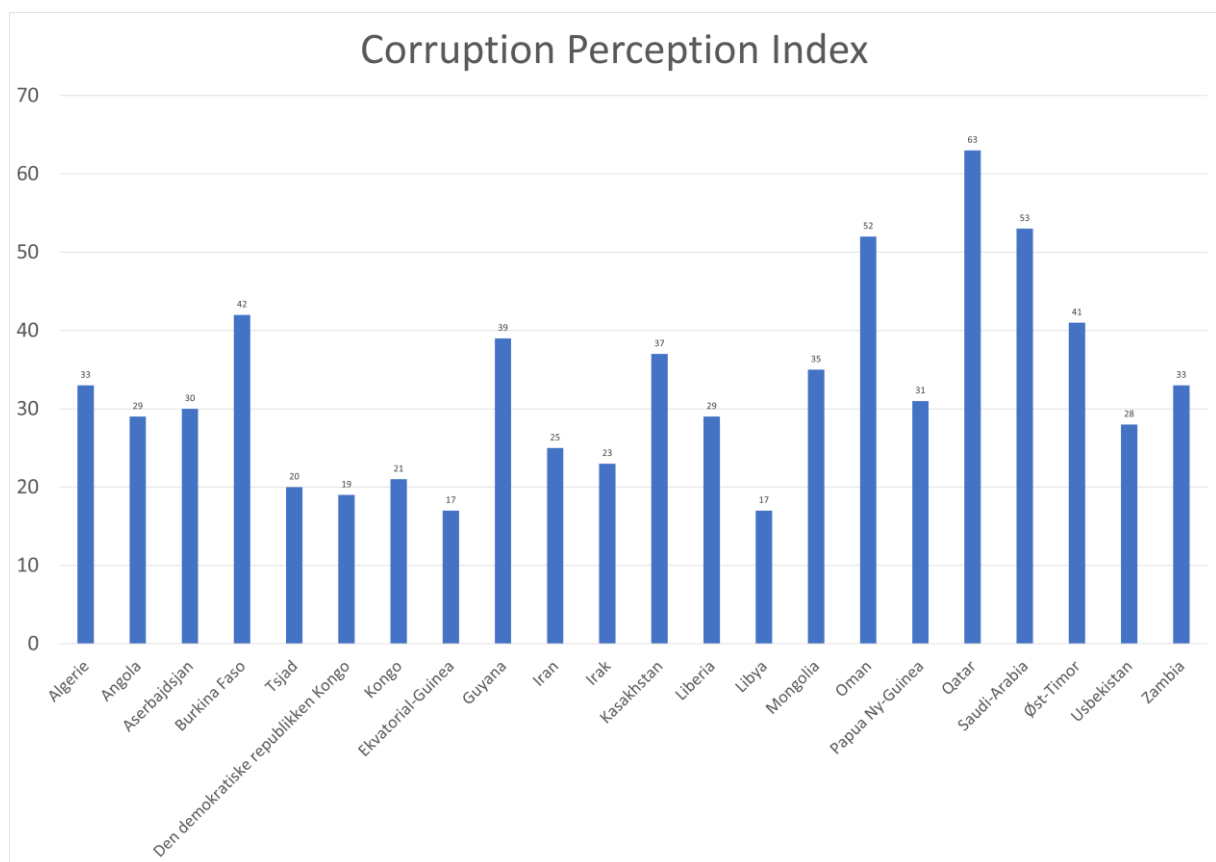
Det er viktig å presisere at indeksen ikke vurderer korrupsjon i privat sektor eller skatteunndragelse. Dette kunne resultere i en helt annen score. Indeksen tar for seg gjennomsnittsscoren fra en rekke ulike datakilder. Som et minimum kan ikke et land få en score med mindre det er data fra minst tre datakilder. De fleste land har imidlertid informasjon fra tretten ulike datakilder, som kommer fra tolv ulike institusjoner. Disse datakildene omfatter ulike perspektiv på korrupsjon og er innhentet fra fagpersoner, eksperter og forretningsfolk (Transparency international, 2021b). Land som ikke oppfyller dette kravet får heller ikke være med i indeksen, ettersom det ikke er tilstrekkelig med datamateriale til å gi en reell score sammenlignet med andre land.

Indeksen vurderer ulike typer adferd knyttet til korrupsjon. Dette inkluderer blant annet bestikkelser, nepotiske utnevnelser i statsadministrasjonen, utnyttning av stilling for personlig vinning, regjeringens evne til å kontrollere korrupsjon, graden av statens kontroll av smale egeninteresser og tilgjengelighet av informasjon om offentlige anliggender. Et land kan score mellom 0 og 100 på denne indeksen. En høy score på indeksen er assosiert med lavere grad av korrupsjon. Det vil si at land som oppnår en score på 100, ifølge indeksen, anses å være fritt for korrupsjon. En lavere score er motsatt assosiert med høyere grad av korrupsjon (Transparency international, 2021a).

Figur 7 viser oss tydelig hvilke land som har minst korrupsjon, og som skiller seg mest ut fra resten, og dette er Qatar, Saudi Arabia og Oman. I motsatt ende, med lavest score (som indikerer størst grad av korrupsjon) finner vi Libya, Ekvatorial-Guinea, den demokratiske republikken Kongo, republikken Kongo og Tsjad. Målingene vi gjør oss strekker fra 17 (Libya og Ekvatorial-Guinea) til 63 (Qatar). Ifølge Transparency international (2021b) var gjennomsnittet for alle landene på 42. For vår kalibrering vil dette bety at de land som scorer over 42 er helt ute av settet, og regnes som land med lite korrupsjon. Redegjørelse for videre kalibrering, valg av cut-off punkt og empirisk belegg kan leses i appendiks E. De kalibrerte scorene for settet, «moderat grad av korrupsjon» kan sees i tabell 4.

Ulike medlemskapsscorer i settet «moderat grad av korrupsjon»	0 ingen medlemskap i settet (>42)	0.2 delvis inne i settet (39-42)	0.4 mer ute enn inne i settet (35-38)	0.5 Hverken inne eller ute av settet 34	0.6 moderat inne i settet (25-33)	0.8 mer inne enn ute av settet (20-24)	1.0 Fullt medlemskap i settet (<20)
Ulike land	Oman, Qatar og Saudi Arabia	Burkina Faso, Guyana og Øst-Timor	Mongolia og Kasakhstan		Usbekistan, Angola, og Aserbajdsjan, Papua Ny-Guinea og Algerie	Tsjad, Republikken Kongo, Zambia, Liberia, Iran og Irak	Den demokratiske republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea og Libya

Tabell 4. Tabellen viser oss kalibreringen av settet "moderat grad av korrupsjon"

Figur 7. Figuren viser studiens land sin plassering på corruption perceptions index for 2021. En lavere grad er assosiert med høy grad av korrupsjon.

4.2.4 Demokrati

Fordi denne oppgaven forstår demokrati ut ifra Schumpeter (1942) og Dahls (1971) forståelse, er det naturlig å ville se hvordan hvert land presterer når det kommer til å være et representativt demokrati. Derfor anvender oppgaven Varieties of Democracy (V-dem) sin indeks «electoral democracy», som er teoretisk forankret i Dahls konseptualisering av polyarki. Indeksen måler “To what extent is the ideal of electoral democracy in its fullest sense achieved?” (Coppedge et al., 2021, s. 44).

Indeksen er satt sammen ved hjelp av 40 ulike indikatorer, som sammen måler de fem viktigste komponentene for representativt demokrati, I henhold til Dahl’s poliarkiske definsjon: Disse inkluderer politiske friheter og borgerrettigheter, politisk pluralisme og deltakelse, åpenhet og ansvarlighet i regjeringen, frie og rettferdige valg og juridisk likestilling og tilgang til rettferdighet (Teorell et al., 2016). En styrke ved indeksen er at den ikke bare måler tilstedeværelsen av valg, men ser også på kvaliteten og dybden av de demokratiske prosessene rundt selve valgordningen.

Ved å bruke denne indeksen, over andre, ser man ikke det fulle bildet av et lands styresett, og heller ikke hvilket regime landet tilhører, bare i hvilken grad det tilfredsstillter de kravene som er framsatt ifølge indeksen for representativt demokrati. Som Teorell et al., (2016, s. 6) poengterer “there can be no democracy without elections (..) but there is more to democracy than just elections”. Oversikt over hvilken score oppgavens utvalgte land har fått for året 2021 sees i figur 8. Vi merker oss særlig landene med scorer i det laveste sjiktet som Saudi Arabia, Qatar, Ekvatorial-Guinea og Iran. I motsatt ende finner vi landene som minner mest om et representativt demokrati, disse landene er Burkina Faso, Øst-Timor, Mongolia og Liberia.

Bakgrunnen for at vi anvender V-dem sin indeks for representativt demokrati, og for eksempel ikke «liberal democracy» indeksen, er at den førstnevnte utelukkende ser på valgordningen, prosessen før, under og etter. Den gjør vurderinger etter i hvor stor grad folkets vilje gjenspeiles i de folkevalgte. Fordi oppgaven spesifikt ønsker å se på korrupsjon og demokrati som to ulike forutsetninger, kan man ikke anvende en indeks på demokrati som tar hensyn til korrupsjon. V-dem sin liberale demokrati indeks ser blant annet på grad av korrupsjon for å avgjøre hvor demokratisk et land er. Vi kan derfor ikke sette sammen to ulike forutsetninger for å se hvorvidt disse har en ulik effekt på utfallet når de måler mye av det samme, dette blir som å si at korrupsjon*korrupsjon -> politisk ustabilitet.

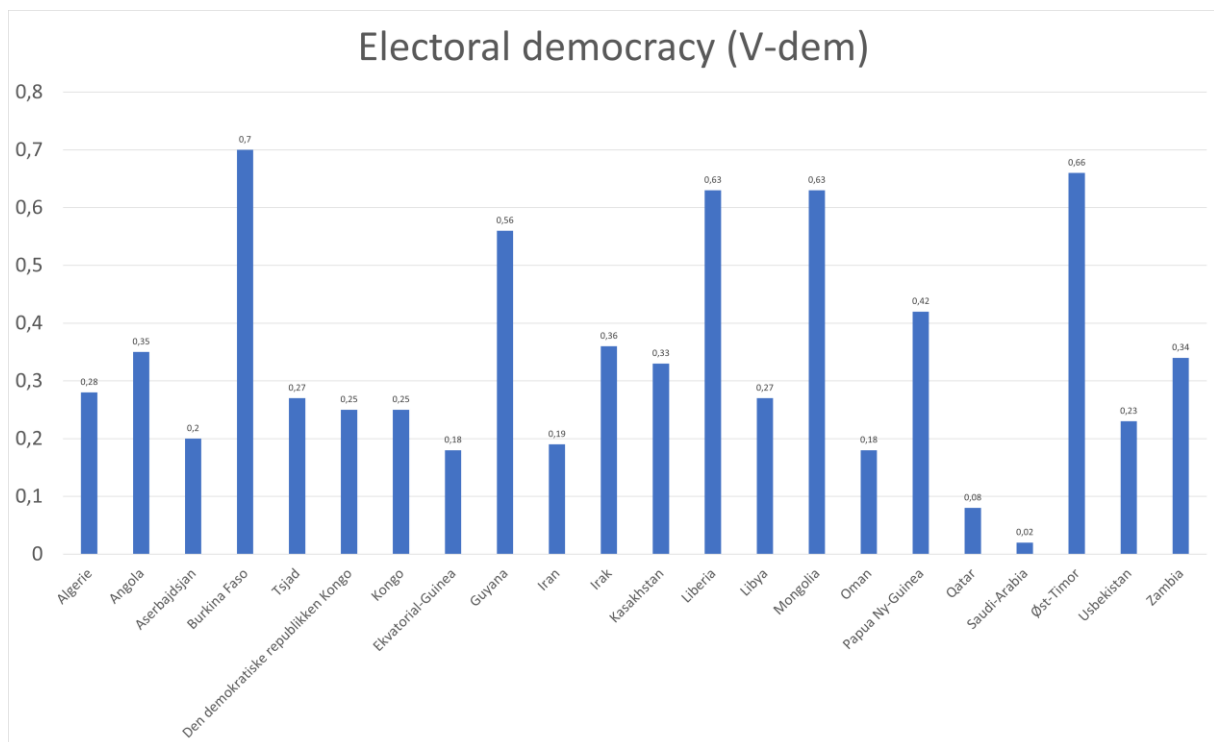
For å lettere kunne kalibrere scorene, får vi hjelp av V-dem ved å se hvordan hvert land blir plassert i forhold til regimetype. I selve datasettet opererer V-dem med fire kategorier: (i) representativt autokrati, (ii) lukket autokrati, (iii) representativt demokrati, og (iv) liberalt demokrati. Disse typene er nøyere beskrevet i teori-kapitlet om demokrati. Tabell 5 illustrerer hvordan de ulike landene plasserer seg innenfor de tre ulike regimetyperne, i tråd med V-dem sine definisjoner på regimetyperne, og i henhold til 2021-rapporten om verdens styreformer (Alizada et al., 2021). Tabell 6 viser oss kalibreringen for settet «høy grad av autokrati». Redegjørelsen for denne kalibreringen og cut-off punktet kan leses i appendiks F.

Regime-type	Lukket autokrati	Representativt autokrati	Representativt demokrati
Land	Usbekistan, Saudi Arabia, Qatar, Oman og Libya	Algerie, Angola, Aserbajdsjan, Tsjad, Den demokratiske republikken Kongo, republikken Kongo, Papua Ny-Guinea, Kasakhstan, Zambia, Iran, Irak og Ekvatorial-Guinea	Guyana, Øst-Timor, Mongolia, Liberia og Burkina Faso

Tabell 5. Tabellen viser oss hvordan landene er kategorisert når det kommer til regime, ifølge V-dem.

Ulike medlemskapscore i settet «høy grad av autokrati»	0 Helt ute av settet >0,50	0.3 mer ute av settet enn inne 0,33-0,50	0.5 hverken inne eller ute av settet 0,30-0,32	0.6 moderat inne i settet 0,25-0,29	0.8 mer inne i settet enn ute 0,15-0,24	1.0 helt inne i settet <0,15
Land	Guyana, Øst-Timor, Mongolia, Liberia og Burkina Faso	Kasakhstan, Zambia, Angola, Papua Ny-Guinea og Irak		Tsjad, den demokratiske republikken Kongo, republikken Kongo, Libya og Algerie	Usbekistan, Oman, Iran, Ekvatorial-Guinea og Aserbajdsjan	Saudi Arabia og Qatar

Tabell 6. Denne tabellen viser oss kalibreringen av settet "høy grad av autokrati". Fullt medlemskap vil indikere at landet er et autoritært regime.

Figur 8. Denne figuren viser en oversikt over landenes score på V-dems "electoral democracy" indeks for 2021.

4.2.5 Økonomisk vekst

Den siste forutsetningen ser på økonomisk vekst. I tråd med tidligere anvendt teori, antyder denne at ressursrike land til tross deres naturressurser ikke alltid opplever økonomisk vekst, og at naturressursene heller forverrer økonomisk vekst. For å se etter lands økonomiske vekst anvendes verdensbankens indikator på økonomisk vekst (World Bank, 2023).

For å finne scoren for økonomisk vekst, det vil si å måle endringen i et lands reelle bruttonasjonalprodukt, benytter de tre ulike metoder for å kunne ta hensyn til forskjellige aspekter når det kommer til økonomisk data over tid. (i) minste kvadraters vekstrate anvender en lineær regresjon på de logaritmiske verdiene av variabelen over tid for å kunne gi en gjennomsnittlig årlig vekstrate, (ii) eksponentiell vekstrate beregner vekstraten basert på en kontinuerlig vekstmodell mellom to tidspunkter, og (iii) geometrisk vekstrate brukes for å måle sammensatt vekst over bestemte perioder, og hjelper oss å forstå hvordan verdier øker raskt over tid (World Bank, u.å).

Fordi det anvendes tre metoder, viser dette til en omfattende dekning og gir dermed en god innsikt i hvert lands økonomiske vekst. Samtidig kan man også identifisere trender over lengre perioder, og bruke disse for å få et overblikk over den økonomiske veksten i et bestemt tidsrom, for å se hvorvidt den er avtakende eller økende. Noen ulemper ved metoden er at den

ignorerer den økonomiske volatiliteten, ettersom årlige og gjennomsnittlige beregninger kan overskygge kortsiktige økonomiske kriser og svingninger i markedet, og dette kan føre til et uriktig bilde på landets økonomiske stabilitet. Kvaliteten på dataene varierer fra land til land, som betyr at man må regne med en viss feilmargin (World Bank, u.å.).

En positiv score indikerer økonomisk vekst. Dette kan antyde at landets økonomi har ekspandert, som kan sees i sammenheng med blant annet økt sysselsetting. Motsatt vil en negativ score indikere en økonomisk tilbakegang fra året før. Dette kan skyldes svingninger i markedsprisen, og gjelder særlig i de land som er veldig sårbare overfor endring i markedet da de har en lav grad av økonomisk diversifisering. Figur 9 gir en oversikt over hvert lands økonomiske vekst for 2021.

Denne studien har utelukkende anvendt data fra 2021. Det er likevel verdt å ta en titt på året 2020 for å bedre kunne forstå tallene fra 2021. En fullstendig oversikt over tall fra 2019, 2020 og 2021 er vedlagt i appendiks H. Stiglitz (2020) peker på hvordan år med kriser bør vektles mindre i forhold til såkalte basisår. Et basisår brukes som et referansepunkt når man sammenligner med anormale hendelser. Reinhart & Rogoff (2008) peker videre på hvordan økonomier trenger flere år på å bygge seg opp igjen, og illustrerer dette ved å peke på ringvirkningene etter finanskrisen i 2008. Det samme viser seg gjeldende i en rekke land som har opplevd økonomiske kriser, som følge av oljeprisens fall i 2014, slik som Angola som gikk inn i en økonomisk resesjon (Grigoryev, 2017).

Covid-19 viruset krevde handling fra alle verdens regjeringer. Dermed ble beslutninger lite veloverveid, som fikk langvarige konsekvenser (Stiglitz, 2020). På et globalt nivå oppsto det store svingninger i markedet, hvorpå mange mistet arbeidsplassen sin. Dermed kan man ikke definere et land på bakgrunn av økonomiske kriser, som styrker viktigheten av å bruke basisår for å få et mer korrekt bilde på landets økonomiske situasjon. Denne teoretiske fremstillingen anbefaler derfor å se bort fra år med økonomiske kriser. En løsning man kunne gjort i dette tilfellet, er å sammenligne tall fra 2019 (før den økonomiske krisen) med tall fra 2021 (tall etter den økonomiske krisen). Et annet argument for å kun bruke tall fra 2021 er at dette gir oss en indikator på hvordan landene har prestert etter et økonomisk sjokk. Dette går også tilbake til oppgavens ønske om å se hvordan land har prestert etter covid-19. Den økonomiske veksten for 2021 for studiens anvendte land kan sees i figur 9. Her merker vi oss særlig landene Guyana og Libya, som begge har en veldig positiv vekst. En redegjørelse for kalibreringen av det endelige settet, «lav økonomisk vekst» kan leses i appendiks G, og den endelige kalibreringen kan sees i tabell 7. Hovedtyngden av kalibreringen er tatt ved hjelp av

indeksen for 2021, men de to foregående årene har blitt brukt for å justere enkelte sett-medlemskap.

Figur 9. Denne figuren viser landenes økonomiske vekst for landet 2021 målt i %.

Ulike medlemskappscorerer i settet lav økonomisk vekst	0 helt ute av settet >4%	0.3 mer ute av settet enn inne 2,9-4%	0.5 hverken inne eller ute i settet 2,8%	0.6 moderat inne i settet 0-2,7%	1.0 fullt medlemskap i settet <0
Land	Aserbajdsjan, Burkina Faso, Den dem. Rep Kongo, Iran, Kasakhstan, Guyana, Liberia, Saudi Arabia, Øst-Timor, Usbekistan, Libya og Zambia	Algerie, Oman		Angola, Republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Irak, Mongolia, Qatar	Tsjad og Papua Ny-Guinea

Tabell 7. Denne tabellen viser kalibreringen for settet "lav økonomisk vekst".

5. Resultat

Denne delen av oppgaven belyser funnene gjort ved hjelp av stegene i QCA-analysen. Her ser vi etter nødvendige og tilstrekkelige forutsetninger for utfallet. Etter at man har redegjort for disse, presenteres sannhetstabellen, som gir et innsyn i hvilke forutsetninger som enten alene eller sammen med andre gir oss politisk ustabilitet. For å kunne gi en mer eksakt forklaring på hvilken kombinasjon av forutsetninger som betinger utfallet, utfører vi en logisk minimering av resultatene i tabellen.

Selve formålet med QCA er å finne nødvendige eller tilstrekkelige kombinasjoner av forutsetninger som kan forklare forekomsten av politisk ustabilitet som en proxy for ressursforbannelsen. For å finne frem til de anvendte forutsetningene, ligger det teoretiske og empiriske funn bak. Ragin (1987) peker på frem-og-tilbake som en gjenganger for hele metoden. Idet du har funnet et teoretisk argument, må du gå empirisk til verks for å forstå hvorfor det aktuelle landet kan være rammet av nettopp dette. Tallene i seg selv forklarer ikke alt. Dette viser seg særlig når det kommer til kalibrering av medlemskapsscorer i de ulike settene. Noen land har kanskje veldig lik score på en indeks, men så snart man ser nærmere inn på dette landet forstår man at dette skyldes andre faktorer. Derfor kan ikke disse to landene få samme medlemskapsscore. Ettersom kunnskapen om de ulike landene har blitt bedre, har man kunne foretatt seg enda mer nøyaktige kalibreringer. Schneider & Wagemann (2010, s. 403) peker på hvordan disse justeringene i større grad reflekterer de empiriske og teoretiske forventningene man har til settene.

Det skilles mellom nødvendige og tilstrekkelige sett-relasjoner. Man starter gjerne analysen med å se hvorvidt det finnes noen nødvendig sett-relasjoner i data-materialet, ettersom dette vil ha en innvirkning på tolkningen av de tilstrekkelige sett-relasjonene (Schneider & Wagemann, 2010, s. 404). Dette gjøres uavhengig fra sannhetstabell analysen (Schneider & Wagemann, 2012, s. 69-75). Når det kommer til samfunnsvitenskapelig forskning, er nødvendige ikke-trivielle forutsetninger sjeldne å finne (Haavind, 2021), og med bakgrunn i det forventes det ikke at noen av forutsetningene alene er nødvendige for å oppnå politisk ustabilitet.

5.1 Nødvendighetsrelasjoner

Tabell 8 viser oss resultatene etter å ha gjennomført en nødvendighetsanalyse. Hver formel deler summen av de laveste sett-medlemskapsscorene for forutsetningen og utfallet, med

summen av scorene for utfallet. Konsistensen måler i hvor stor grad et årsaksforhold utgjør et perfekt supersett av utfallet. Dekningsgraden måler hvor stor andel av årsaksforholdet et gitt utfallssett rommer (Ravndal, 2023). Begge disse målene må ha en score over 0,9 for å bli regnet som en nødvendig sett-relasjon (Schneider & Wagemann, 2012, s. 278). Ravndal (2023) peker på viktigheten av å se på dekningsgraden. Han peker videre på hvordan man kan ha en tilfredsstillende konsistensscore, men en lav dekningsgrad. Dette kan bety at nødvendighetsrelasjonen er triviell, og bør ikke inkluderes for videre analyse.

Som forventet ser vi at ingen av forutsetningene har en score på over 0,9 hverken på konsistens- eller dekningscore. Det vil si at ingen av disse forutsetningene alene er nødvendige for politisk ustabilitet. Sagt med andre ord, indikerer nødvendighet at Y aldri forekommer uten X. I vårt tilfelle ser vi at ressursavhengighet har høyest score, og hadde denne hatt en tilfredsstillende score, kunne vi sagt at politisk ustabilitet forekommer aldri uten høy grad av ressursavhengighet. Fordi ingen av forutsetningene har en score over 0,9 er det heller ikke nødvendig å diskutere dekningsgraden. Analysen går videre over til å se på tilstrekkelighet, og hvorvidt noen av forutsetningene alene er tilstrekkelige for å forklare politisk ustabilitet.

Politisk ustabilitet	Nødvendighet	
Forutsetning	Konsistens	Dekningsgrad
Høy grad av korrupsjon	0,837	0,590
Høy grad av autokrati	0,674	0,552
Svak økonomisk vekst	0,406	0,500
Høy grad av ressursavhengighet	0,883	0,575

Tabell 8. Denne tabellen gir en oversikt over hvorvidt forutsetningene alene er nødvendige for å forklare utfallet, politisk ustabilitet.

5.2 Tilstrekkelighetsrelasjoner

Når det kommer til tilstrekkelighetsrelasjoner, sier konsistens oss noe om i hvor stor grad casene har medlemskap i en gitt løsningsformel. For fuzzy-sett kalkuleres konsistens ved å summere samtlige casers minste medlemskap i løsningsformelen samt utfallssettet for så å dele dette tallet på summen av samtlige casers medlemskap i løsningsformelen (Ravndal, 2023, s. 31). Denne regnes ut på følgende måte: for hver enkelt case tar man minimumsverdien på sett-medlemskap i for eksempel korrupsjon og utfallet politisk ustabilitet, summerer dette og deler på summen av medlemskapsscorer i korrupsjon på tvers av alle casene (Schneider & Wagemann, 2012, s. 126). En konsistensverdi på 1 kjennetegnes som en perfekt tilstrekkelighetsrelasjon. Ifølge Schneider & Wagemann (2013b) finnes det

ikke en eksakt score som definitivt sier at det foreligger en tilstrekkelighetsrelasjon, men scorer på under 0,75 regnes ikke som tilstrekkelige, og scorer over 0,9 regnes alltid som tilstrekkelige (Ragin, 2008b, s. 46; Schneider & Wagemann, 2012, s. 279; Rihoux & Ragin, 2009).

Tabell 9 viser oss utregningene for tilstrekkelighet. Her ser vi at ingen av forutsetningene alene er tilstrekkelige for utfallet. Dersom korrupsjon hadde hatt en konsistensscore på $>0,75$, kunne man sagt at korrupsjon er tilstrekkelig for politisk ustabilitet. Dette ville betydd at i alle tilfeller der vi finner politisk ustabilitet, er korrupsjon også til stede. Dermed kunne vi sagt at selv om korrupsjon alltid fører til politisk ustabilitet, kan politisk ustabilitet oppstå av andre faktorer, uten korrupsjon til stede. Ettersom ingen av scorene er høye nok for å regnes som tilstrekkelige, gir det heller ikke mening å peke på dekningsgraden.

Vi har nå kartlagt at det ikke finnes noen forutsetning som alene hverken er nødvendig eller tilstrekkelig for å forklare utfallet. Schneider & Wagemann (2010, s. 408) anbefaler å gjennomføre en analyse som kan se på mulige forklaringer for fraværet av utfallet. Det vil si, kan fraværet av en forutsetning være nødvendig eller tilstrekkelig for å forklare ikke utfallet? Det vil si, kan en forutsetning alene forklare ikke politisk ustabilitet? En nøyere beskrivelse for negeringen av forutsetningene for både nødvendighet og tilstrekkelighet er beskrevet i appendiks I. Der konkluderes det med at ingen av forutsetningene har en høy nok konsistensscore til å regnes for å være hverken tilstrekkelig eller nødvendig for utfallet alene. Dette forteller oss at ingen av forutsetningene våre, negert eller ei, alene er hverken nødvendige eller tilstrekkelige for utfallet. Vi søker derfor etter å se hvorvidt forskjellige kombinasjoner av forutsetninger kan være tilstrekkelige for utfallet (Schneider & Wagemann, 2012). Dette finner vi med hjelp av en sannhetstabell.

Politisk ustabilitet	Tilstrekkelighet	
	Konsistens	Dekningsgrad
Forutsetning		
Høy grad av korrupsjon	0,590	0,837
Høy grad av autokrati	0,552	0,674
Svak økonomisk vekst	0,500	0,406
Høy grad av ressursavhengighet	0,575	0,883

Tabell 9. Denne tabellen ser på hvilke forutsetninger som alene kan være tilstrekkelige for utfallet, politisk ustabilitet.

5.3 Sannhetstabellen

Etter at man har gjennomført en nødvendighets- og tilstrekkelighetsanalyse av alle forutsetningene isolert sett, er det nå på tide å se de i sammenheng med andre forutsetninger. En sannhetstabell forteller oss bare om tilstrekkelighet, og ettersom nødvendighetsanalysen vår ikke genererte noen nødvendighetsrelasjoner, konkluderer vi med at ingen av våre forutsetninger er nødvendige for politisk ustabilitet. Vi ser nå på sannhetstabellen (tabell 10) som setter sammen forutsetningene og forteller oss hvor det foreligger relasjoner mellom settene.

Når man setter sammen alle de mulige kombinasjonene, får man også frekvensen. Denne forteller oss hvor mange observasjoner det finnes for hver mulig kombinasjon. I sannhetstabellen forteller kolonnen «antall land» oss om frekvensen. Det vil være flere rader med en frekvens på 0. Dette betyr at disse kombinasjonene av forutsetninger ikke kan forklare politisk ustabilitet for noen av casene. Flere forutsetninger genererer flere mulige kombinasjoner. Det er mulig å sette en grense for frekvensen. Dette vil si at flere caser faller innunder samme kombinasjon av forutsetninger for utfallet. Dette resulterer i en lavere dekningsgrad. Dekningsgraden refererer til hvor stor andel av casene som kan forklares ved den gitte kombinasjonen (Ravndal, 2023).

I større analyser er det vanlig å justere frekvensen til minst to caser for å kunne inkluderes i analysen. Når det kommer til analyser med 10-100 caser er det derimot vanlig å behandle tomme rader som restrader, som vil si at man aksepterer en enkelt case per rad i tabellen (Schneider & Wagemann, 2012, s. 152). Det vil si at rader er inkludert dersom det finnes minst en case. Hver rad har sortert landene som faller innenfor denne kombinasjonen. Hver rad er derfor en påstand om tilstrekkelighet for dette landet. Hvorvidt det faktisk foreligger en tilstrekkelighetsrelasjon, vites ikke før man har analysert konsistens- og PRI scoren. Rader som faller utenfor 0,75 blir ikke analysert og blir vurdert som ikke tilstrekkelige, i tråd med Ragins (2008b) anbefaling for inklusjon. Greener (2024) understreker at selv om rader med 0,75 kan vurderes som tilstrekkelige, bør man vurdere å oppjustere denne terskelen til 0,80 for i større grad kunne være sikker på at det foreligger en tilstrekkelighetsrelasjon. Dette er gjort under robusthetstestene, og kan leses om i appendiks M. Dette betyr at alle rader med en lavere konsistensscore enn 0,75 vil bli vurdert som ikke politiske ustabile og bli tildelt 0 i score, som man tydelig kan se i tabellen. Derimot vil de radene, i vårt tilfelle de to øverste, bli tildelt 1, som viser at disse kombinasjonene av forutsetninger er tilstrekkelig for åtte land for å

oppleve politisk ustabilitet. En oversikt over sannhetstabellen før den er modifisert kan leses i appendiks L, tabell 21.

Før vi går nærmere inn på konsistensscorene, er det viktig å redegjøre for hva PRI scoren vil si. PRI står for proportional reduction in inconsistency. Denne scoren går fra 0 til 1, og forteller oss hvorvidt en forutsetning er et subsett for både tilstedeværelsen av utfallet, men også fraværet av utfallet. En forutsetning som forklarer både politisk ustabilitet og fravær av politisk ustabilitet sier oss veldig lite. Det finnes ikke en bestemt terskel for PRI, som avgjør om man burde inkludere raden. Schneider & Wagemann (2012, s. 234) gjør en distinksjon hvor angående to PRI-scorer. Den ene på 0,353 er ikke akseptert, mens den andre på 0,647 er akseptert. Mello (2022) setter en grense på 0.5, og scorer under denne grensen må undersøkes nærmere dersom den skal vurderes som tilstrekkelig. Greckhamer et al. (2018, s. 489) kommer frem til samme grense for hva som kan aksepteres, men hevder at scorerer under 0.5 ikke kan vurderes som tilstrekkelig, selv ved nærmere undersøkelser som Mello (2022) peker på. Greener (2024) legger særlig vekt på konsistensscoren i tilfeller hvor man har en lav PRI-score. For selv om grensen for inklusjon vanligvis settes ved 0,75 kan dette i noen tilfeller synes å være for lavt. Derfor hevder Greener at der hvor det er særlig tvil om en rad skal inkluderes fordi PRI-scoren er tvilsom, bør man ikke aksepterte rader med lavere konsistensscore enn 0,80. Dette gjør man for å unngå å inkludere caser som blir inkludert i både utfallet og ikke-utfallet. Man bør vurdere både konsistensscorer og PRI-scorer med utgangspunkt i et case-orientert fokus (Schneider & Wagemann, 2012, s. 244).

Vår modifiserte sannhetstabell, tabell 10 viser oss to rader som er innenfor kravet om tilstrekkelighet. Rad nr.1 har en konsistens på 0,83 og en PRI på 0,66. Begge disse scorene er høye nok til å vurdere raden som tilstrekkelig. Rad nr.2 har en konsistens på 0,75 og er derfor akkurat på grensen for hva som kan regnes som en tilstrekkelig rad (Schneider & Wagemann, 2012; Ragin, 2008b). Likevel pekes det på at dette er i nedre sjiktet og man må ta en vurdering over hvorvidt den er tilstrekkelig *nok* til å inkluderes. Etter å ha sett på PRI-scoren for denne raden, som er på 0,55, er dette gjenstand for diskusjon. Denne scoren er nær 0.5, som kan bety at casene innenfor denne raden både kan brukes til å forklare forekomsten av politisk ustabilitet, men også fraværet av politisk ustabilitet. Denne raden inkluderer fire land. Det vil si at alle disse fire landene har den samme kombinasjonen av forutsetninger som forklarer politisk ustabilitet.

En måte å løse dette på er ved å multiplisere konsistensverdien og PRI-scoren for både tilstedeværelsen og fraværet av utfallet. Deretter kan man bruke produktet man får til å

vurdere hvorvidt raden er tilstrekkelig for enten tilstedeværelse eller fraværet av utfallet (Schneider & Wagemann, 2012, s. 243). Utrekning kan sees i appendiks K, og bekrefter at raden i større grad kan brukes for å forklare tilstedeværelsen av utfallet fremfor fraværet. På bakgrunn av dette vurderes raden som tilstrekkelig for utfallet, både med tanke på en akseptabel konsistensscore, og en PRI-score over 0.5. Samtidig som Schneider & Wagemann (2012) understreker, må inklusjon av raden også være i tråd med teoretiske forventninger. Ettersom denne raden sier det samme som vår hypotese, og vår hypotese er teoretisk forankret, vurderes denne raden som tilstrekkelig for utfallet både ved utregning og teoretisk.

Resultatene fra denne sannhetstabellen danner grunnlaget for den logiske minimeringen, som vi gi oss en løsningsformel som kan forklare politisk ustabilitet. Som vi kan se av sannhetstabellen ser vi at dette gjelder for landene Algerie, Aserbajdsjan, den demokratiske republikken Kongo, Iran, Tsjad, republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea og Libya. Disse landene hører til radene som er vurdert som tilstrekkelige for utfallet.

Korrupsjon	Lav Øk. Vekst	Auto krati	Ress. Avhen	Pol. ustabil	Antall land	Navn på land	Konsistens	PRI
1	0	1	1	1	4	Dem rep. Kongo, Iran, Algerie og Aserbajdsjan	0,833	0,652
1	1	1	1	1	4	Tsjad, Rep. Kongo, Ekvatorial-Guinea og Libya	0,75	0,55
1	1	0	1	0	3	Angola, Irak og Papua Ny-Guinea	0,692	0,454
0	0	0	0	0	2	Kasakhstan og Øst-Timor	0,578	0,111
0	0	1	0	0	2	Oman og Saudi Arabia	0,512	0
0	0	0	1	0	2	Burkina Faso og Guyana	0,615	0,333
1	0	0	0	0	1	Liberia	0,636	0,2
1	0	1	0	0	1	Usbekistan	0,705	0,285
0	1	1	0	0	1	Qatar	0,523	0
1	0	0	1	0	1	Zambia	0,692	0,333
0	1	0	1	0	1	Mongolia	0,6	0,166

Tabell 10. Denne tabellen viser oss den ferdige modifiserte sannhetstabellen, og synliggjør hvilke kombinasjoner av forutsetninger som er tilstrekkelig for å forklare utfallet.

5.4 Logisk minimering og løsningsformelen

Etter at man har modifisert sannhetstabellen, ved å fjerne radene som ikke har tilfredsstillende konsistens-score, og justere frekvensen, gjennomføres en logisk minimering av sannhetstabellen. Dette gjør det enklere å se hvilke rader som genererer tilstrekkelige sett-relasjoner. Logisk minimering gjør det enklere å presentere informasjonen på en mindre kompleks måte (Schneider & Wagemann, 2012, s. 105). Til dette formålet finnes det tre ulike løsningsformler. Disse håndterer restrader på ulike vis, men har alle til felles at de ikke inneholder elementer som logisk motsier radene som inneholder empiri (Ravndal, 2023, s. 36). Det skilles mellom følgende løsninger, (i) Den konservative løsningen, gjerne også kalt for den komplekse løsningen (Ragin, 2008b), (ii) den minimale løsningen og (iii) den mellomliggende løsningen. Disse er nøyere beskrevet i appendiks B.

Selv om den mellomliggende løsningen er vanligst å bruke, er det god praksis innenfor QCA å alltid vise de andre løsningene og vurdere disse opp mot den valgte løsningen (Schneider & Wagemann, 2012). Denne oppgaven tar utgangspunkt i den mellomliggende løsningen, men vil samtidig sammenligne med de to andre for å se etter store forskjeller som kan ha en betydning for videre tolkning. Tabell 11 gir en oversikt over de tre ulike løsningene. At vi oppnår den samme løsningen for både den konservative- og mellomliggende løsningen antyder at sammenhengen ikke er så kompleks. Den minimale løsningen har tatt bort korrupsjon fra løsningsformelen. Den forsøker å forklare hvilke forutsetninger alle landene i de to radene har til felles. Dermed sier denne løsningen at ressursavhengighet og høy grad av autokrati fører til politisk ustabilitet, og at disse er *nok* for å forklare utfallet.

Konsistensmålingen i vår løsningsformel viser hvor godt kombinasjonen av forutsetningene forklarer utfallet blant analysens caser (Ravndal, 2023). Konsistensverdien på 0,8 indikerer at de spesifikke forutsetningene er tilstrekkelige for utfallet i 80% av tilfellene. Når det kommer til dekningsgraden sier denne hvor stor del av utfalls-settet som kan forklares ved hjelp av forutsetningene i kombinasjonen. Her finnes det ingen nedre grense for hva som regnes for å være akseptert, som Schneider & Wagemann (2012) understreker:

The reason for this is that consistency establishes whether a subset relation exists, whereas coverage expresses how empirically important a subset relation is. Conditions with low coverage cover only a little of the outcome of interest, but that little might be of huge theoretical or substantive importance. (s. 137-138)

Verdien vår på 0,604 indikerer at 60,4% av medlemmene i utfallet kan forklares av modellen. Selv om dette bare er i overkant av halvparten, blir den i kombinasjon med en høy konsistensscore mer meningsfull. For selv om en høy dekningsgrad viser til at modellen har en bredere anvendbarhet, kan en lavere dekningsgrad fremdeles rent teoretisk være av interesse.

Løsningsformelen vår viser at følgende forutsetninger i kombinasjon resulterer i politisk ustabilitet: Korrupsjon *autokrati*Ressu.avhen. Ser vi på sannhetstabellen avslører denne at de to radene som er vurdert som tilstrekkelige har begge ulike kombinasjoner av forutsetningene for å oppnå utfallet. Dette gjenkjennes som ekvifinalitet. Ulike kombinasjoner av forutsetninger resulterer i det samme utfallet. Likhetsstrekket for dem er at de begge inkluderer høy grad av korrupsjon* autokrati* ressu.avhen. Forskjellen mellom dem er økonomisk vekst sin rolle. For den første raden får vi følgende løsningsformel: Korrupsjon*~lav øk.vekst*autokrati*Ressu.avhen. Som nevnt tidligere vil ~ bety ikke, og ettersom fullt medlemskap i forutsetningen økonomisk vekst vil si lav grad av økonomisk vekst, betyr dette at ikke lav grad av økonomisk vekst er en av forutsetningene som sammen med høy grad av korrupsjon, høy grad av autokrati og høy grad av ressursavhengighet fører til politisk ustabilitet. Rad nummer 2 sin kombinasjon av forutsetninger ser slik ut: Korrupsjon* lav øk.vekst*autokrati*Ressu.avhen. Denne raden sier at for disse landene er lav økonomisk vekst en av forutsetningene som i kombinasjon med de andre kan forklare deres politiske ustabilitet som er i tråd med hypotesen vår.

Det neste kapitlet tar for seg løsningsformelen, og hvordan denne samsvarer eller avviker med de teoretiske forventningene. Samtidig vil denne ta en nærmere kikk på de to ulike kombinasjonene av forutsetninger som modellen avgjorde som tilstrekkelige for å forklare politisk ustabilitet. Deretter vil landene som falt innunder disse to kombinasjonene bli drøftet.

Konsistens terskel	0,75	
Frekvens terskel	1	
Antakelse	Korrupsjon*øk.vekst*autokrati*ressu.avhen → politisk ustabilitet	
Den komplekse løsningen	Konsistens	Dekningsgrad
Korrupsjon *Autokrati*Ressu.avhen	0,8	0,604
Den minimale løsningen		
Autokrati*Ressu.avhen	0,701	0,627
Den mellomliggende løsningen		
Korrupsjon *Autokrati*Ressu.avhen	0,8	0,604

Tabell 11. Denne tabellen viser oss løsningsformelen, gitt ved tre ulike uttrykk. Oppgaven tar utgangspunkt i den mellomliggende løsningen, hvor konsistens- og dekningscore er markert med fet skrift.

6. Diskusjon

Denne delen tar et dypdykk inn i resultatene og forsøker å forklare hvilke forutsetninger som kan forklare politisk ustabilitet. Her vil det bli redegjort for de ulike landene som inngår i løsningsformelen. Ettersom to av radene ble vurdert som tilstrekkelige, fører dette til to ulike kombinasjoner av forutsetninger. Disse to kombinasjonene danner grunnlaget for løsningsformelen, som fungerer som «oppskriften» som kan forklare utfallet. Jeg vil først redegjøre for landene som hører til den ene kombinasjonen, før jeg ser på den andre. Deretter vil jeg se etter forskjeller og likheter mellom formelen og landene. Avslutningsvis diskuterer oppgaven kausalitet og resultatenes robusthet.

Oppgaven har gjennomgått en nøye utvelgelse av forutsetninger som teoretisk sett skal kunne forklare politisk ustabilitet i ressursavhengige land. Antakelsen var at land med høy grad av korrupsjon, lav økonomisk vekst, høy grad av autokrati og høy ressursavhengighet ville være politisk ustabile. Vår løsningsformel: høy grad av korrupsjon*autokrati*høy grad av ressursavhengighet, viser seg derfor nesten å stemme overens med våre antakelser, med unntak av økonomisk vekst. Ettersom den ene raden avhenger av ikke svak økonomisk vekst, mens den andre belager seg på svak økonomisk vekst, ser vi at økonomisk vekst ikke spiller en rolle når det kommer til å avgjøre hvorvidt et land er politisk ustabil.

Litteraturen peker nokså bestemt i den retning at svak økonomisk vekst er en av forklaringene bak politisk ustabilitet. Venables (2016) & Badeed et.al (2017) fant begge at svak økonomisk vekst og politisk ustabilitet hadde en gjensidig effekt overfor hverandre. Likevel er dette uviktig når det kommer til løsningsformelen. Hvordan kan dette forklares? Den første forklaringen på dette, er at fenomenet ofte er studert isolert. Dermed er resultatene målt på gjennomsnitt, som kan fortelle oss noe om den generelle trenden, men kan overse kontekstuelle forskjeller. Ved å sette lav økonomisk vekst i kombinasjon med andre forutsetninger, tar vi dermed hensyn til at det finnes en bredere kontekst når det kommer til forståelsen av politisk ustabilitet.

En annen forklaring belager seg på oppgavens anvendte tall, og hvordan dette kan være en begrensning. Oppgaven ser utelukkende kun på tall fra ressursavhengige land, og kalibreringen er gjort på bakgrunn av Barro (2003) sin studie om hvilke prosentdelene som fremmer økonomisk vekst, og motsatt hvor lav veksten må være før den kjennetegnes som svak. Fordi oppgaven ønsket å kunne generalisere for 2021, har bare tallene fra 2021 blitt anvendt som en base. Ytterligere justeringer og kalibrering har blitt gjort med hensyn til hvert

lands empiriske bakgrunn, pandemi-året 2020 og basisåret 2019. Det er mulig å anta at om man hadde sett på trender over for eksempel de siste ti årene, ville en kalibrering sett annerledes ut, og ville da kanskje vært mer i tråd med litteraturen. Samtidig er det ikke tatt med noen land som ikke er ressursavhengige. Disse landene ville i mange tilfeller være ute av settene, og gitt et annet cut-off punkt og følgelig andre scorer. Dette er den generelle løsningsformelen som forklarer hvilke forutsetninger som resulterer i politisk ustabilitet. Det betyr ikke at økonomisk vekst utelukkende ikke har noe å si for landene i vår studie, det betyr bare at politisk ustabilitet kan skje uavhengig av et lands økonomisk vekst. Vi skal i neste avsnitt ta en nærmere kikk på de ulike landene som fanges opp av denne løsningsformelen, og diskutere forskjellene landene seg imellom har.

6.1 Variasjonene mellom landene i løsningsformelen

Den neste delen av diskusjonen tar for seg landene som ble fanget opp av løsningsformelen. Denne resulterte i to kombinasjoner av forutsetninger. Den ene kombinasjonen Korrupsjon*~lav øk.vekst*autokrati*Ressu.avhen, gjorde seg gjeldende for landene Algerie, Aserbajdsjan, den demokratiske republikken Kongo og Iran. Den andre kombinasjonen Korrupsjon*lav øk.vekst*autokrati*Ressu.avhen resulterte i politisk ustabilitet for landene Tsjad, Ekvatorial-Guinea, Libya og republikken Kongo. Hvilke utfordringer har disse landene opplevd som kan forklare politisk ustabilitet? Avslutningsvis vil man også se på Irak, som var et av landene som ikke ble dekket av løsningsformelen.

6.1.1 Algerie

Algerie er et land som i stor grad har vært preget av politisk uro, hvor det har vært hyppige regjeringsskifter, og lite gjennomføringskraft når det kommer til sosiale- og økonomiske reformer (ICG, 2018). Etersom landet har hatt lite ansvarlighet overfor borgerne sine, har dette gjort korrupsjon både tilgjengelig og mulig. Dette er i tråd med hva Robinson et al., (2006) sier om at svake institusjoner er et sikkert tegn på korrupsjon. Nemlig det resonnement at korrupsjon undergraver tilliten til statlige institusjoner. At Algerie har fungert som en rentier-stat, gjør at ressursallokeringen har vært ineffektiv, og gagnet en elite.

Algerie har likevel ikke blitt økonomisk svekket av sine naturressurser, og basert på tall fra 2021, sammenlignet med baseåret 2019 og hvor man har tatt høyde for kriseåret 2020, opplever ikke landet en svekket eller lav grad av økonomisk vekst. Ser man derimot på oljeprisen sitt fall i 2014 og dens svingninger de siste årene, ser vi at Algerie sin oljeavhengighet og manglende diversifisering er et av hovedproblemene til landets politiske

ustabilitet. Ross (2001) har sett på hvordan olje har en anti-demokratisk effekt. I Algerie sitt tilfelle virker det som oljen sin effekt i større grad har hatt en splittende effekt. Dette ser man tydelig på de store problemene staten har med å få konsensus til ulike reformer og forslag. Resultatet er at landet står på stedet hvil, både fordi (i) ingen reformer blir vedtatt, (ii) det finnes ingen gjennomføringskraft hos regjeringen, og (iii) det finnes ikke vilje hos folket til endring (ICG, 2018). Som følge av landets ressursavhengighet, har landet ifølge ITA (u.å) begynt å se etter mer bærekraftige løsninger. Dette kan forklare hvorfor «oppskriften» på deres politiske ustabilitet inneholder ~svak økonomisk vekst, ettersom landet opplever ustabilitet selv uten å oppleve svak økonomisk vekst.

6.1.2 Aserbajdsjan

I Aserbajdsjan sitt tilfelle er geografi et stort problem. Aserbajdsjan er plassert i Kaukasus-regionen, som er en region med geopolitiske spenninger, slik som Nagorno-Karabakh konflikten med Armenia. Som nevnt i kapittel 4.2.2 står Aserbajdsjan i større fare for å oppleve separatisme enn konkret terrorisme (Askerov et al. 2020). Løsningsformelen sier at landet opplever politisk ustabilitet selv uten å ha en svak økonomisk utvikling. Dette synliggjør de andre forutsetningene sin viktige rolle når det kommer til politisk ustabilitet.

Bychawska-Sinlarska (2016) legger frem i sin rapport om Aserbajdsjan sin fremgang, at korrupsjon preger det politiske landskapet i opptil flere avdelinger. Hun trekker særlig fram korrupsjon rundt dommere, og hvordan disse er immune. For å utdype vil immun i denne forstand si at det ikke foreligger et regelverk som eksplisitt sier noe om korrupsjon, som fører til løse rammer rundt håndhevelse av det, og lite legal makt rundt avstraffelse for det. Samtidig som det juridiske systemet er preget av korrupsjon, er det også stor korrupsjon blant politifolk, og bestikkelser er fremdeles ikke ulovlig, og sees på som en enkel vei ut.

Denne betydelige korrupsjonen hindrer en demokratisering, og styrker autokratiske tendenser. Deres manglende diversifisering av økonomien bidrar til at landet fortsetter å være sårbare overfor svingninger i markedet. Uavhengige av landets økonomiske vekst, er disse faktorene i kombinasjon, nok til å kunne forklare landets politiske ustabilitet.

6.1.3 Den demokratiske republikken Kongo

Den demokratiske republikken Kongo er det landet som inngår i løsningsformelen som i størst grad har klart å diversifisere økonomien sin (World Bank, 2024). Dette er sammenlignet med de tre resterende landene. Likevel har de ikke nådd sitt fulle potensiale, med tanke på variasjonen av naturressurser de besitter (TSA, 2023). Igjen kommer det tilbake til deres

ustabile styre, som ikke klarer å ta langsiktige beslutninger, men istedenfor har en tankegang som fungerer best de neste årene, og som i stor grad skal være til fordel for de som styrer. Bakamana (2021) peker på den manglende ansvarliggjøring av ledere. Disse har tatt beslutninger «in a way they desire or saw fit» (s. 32). I forlengelse av dette peker Oostman (2017) på de nasjonale myndighetene sin begrensende makt og kontroll over lokalmyndighetene. Dette har ført til store splittelser innad i landet. Ulike bestemmelser gjelder for ulike deler av landet, og på bakgrunn av dette oppfattes det som visse deler har det bedre enn andre.

6.1.4 Iran

Iran er det eneste landet i studien som har fått sanksjoner mot seg. Dette har i stor grad forhindret dem ifra å kunne diversifisere økonomien. Selv uten sanksjonene ville landet hatt vansker for å kunne starte en overgang som var mindre oljeavhengig, men med sanksjonene blir de kraftig begrenset fra det internasjonale markedet. Dette fører også til at det er begrensninger på den olje de eksporterer, dette gjelder hvor de får selge og også hvem som får kjøpe den (Ghasseminejad & Jahan-Pavar, 2021).

Det er derfor overaskende at Iran tilhører kombinasjonen av forutsetninger som opplevde politisk ustabilitet uten svak økonomisk vekst. Det virker som en gjentakende faktor for de fire landene uten svak økonomisk vekst i sin kombinasjon for utfallet, er korrupsjon sin rolle. At landene opplever såpass stor grad av korrupsjon virker å hemme demokratiseringen, og fører til urettferdig ressursallokering. Få insentiver for endring resulterer ikke i utvikling, men skaper spenninger som danner grunnlaget for politisk ustabilitet.

De neste landene som omtales, avviker fra de foregående landene ved at disse landene også hadde en svak økonomisk utvikling som kan forklare deres politiske ustabilitet. Dermed er disse landene i tråd med vår hypotese om hvilke forutsetninger som i kombinasjon kunne forklare politisk ustabilitet. Litteraturen har i stor grad fokusert på svak økonomisk vekst, og hvordan dette kan føre til politisk ustabilitet. Det er særlig poenget med at ressursrikdom i teorien skal være en gylden mulighet for investeringer i menneskelig kapital og infrastruktur, men som i korrupte hender fører til ineffektive investeringer som gagnar en elite og som begrenser landets utvikling (Robinson et al., 2006; Gelb, 1986; Gelb & Grasman, 2010).

6.1.5 Tsjad

Tsjad er et land som kjennetegnes som utfordrende når det kommer til institusjoner. Shepherd & Melly (2016) omtaler landet som strukturelt svakt. Med dette legger de til grunn at landet

ikke har fungerende institusjoner, og at forsøk på å styrke disse har vært mislykkede. Dette danner grobunn for korrupsjon, ettersom det ikke finnes noen kontrollorgan som kan ansvarliggjøre den sittende regjeringen. Dette viser seg igjen i landets motsetninger og spenninger. Denne skyldes både svake institusjoner, men også landets geografiske plassering.

Landet var fra 1990 frem til 2021 under ledelsen av Idriss Déby. Idet han tok over makten i 1990 endret han regimet fra å være et ett-parti autoritært regime, til å være et mer demokratisk regime. Dette viste seg å være et skalkeskjul for å holde internasjonale aktører borte (Hansen, 2017). Det ble igangsatt valg, men disse var manipulert, og det var derfor ingen overraskelse at Déby vant. Det såkalte forsøket på demokratisering og frie valg, var et forsøk på å begrense spenninger i landet, men har ikke lyktes. De store inntektene landet hadde fra oljen, ble prioritert til styrking av militært utstyr og personell (Hansen, 2020). Misnøyen til regjeringen ble derfor såpass stor at det i 2016 ble etablert en motstandsgruppe ved navn Front for change and concord in Chad. Denne gruppen hadde som mål å velte regjeringen. Dette lyktes den med i 2021, når Northern Chad offensive ble initiert. Dette endte med Déby sin avgang, da attentatet førte til hans død (Eizenga, 2021). Med tanke på at dataene er hentet fra 2021, er det ikke overaskende at Tsjad er et av landene som faller innunder løsningsformelen, når landet var preget av uro og politiske spenninger. Som Eizenga (2021) også understreker, er hans død et resultat av landets politiske ustabilitet.

Argumentet til Ross (2001) om at olje har en anti-demokratisk effekt, kan i dette tilfellet også stemme. Selv om regimet allerede lente seg mot å være autokratisk ved oljens funn i 2003, hadde den ikke en positiv effekt på demokratiseringsprosessen. Déby satset voldsomt på oljen, og brukte utelukkende denne til å drive landet. Dette førte til en svak økonomisk diversifisering, som særlig fikk konsekvenser i oljeprisens svake år på markedet. Samtidig ble mye av midlene som sagt prioritert til militæret. Dette har EU særlig vært en pådriver for, og bistått finansielt, med ønske om et begrenset konfliktnivå i Sahel-regionen (Hansen, 2020). Dette har følgelig ført til en svak økonomisk utvikling, i forhold til den satsningen som ble gjort for oljeutvinning. En av årsakene som linkes opp til dette er blant annet korrupsjon. Den ineffektive håndteringen av inntekter kombinert med svake institusjoner som ikke er transparente, og som mangler ansvarlighet har gjort oljefunn til en forbannelse, i denne oppgaven målt som politisk ustabilitet.

6.1.6 Ekvatorial-Guinea

Bueno De Mesquita & Scott (2012) har lagt særlig vekt på hvordan små koalisjoner fostrer korrupsjon og forhindrer demokratisk utvikling. «Without a doubt, corruption is endemic to small-coalition regimes» (s. 72). I Ekvatorial-Guinea er nettopp disse små koalisjonene en stor del av grunnen til at landet opplever politisk ustabilitet.

Før oljefunnet, var Ekvatorial-Guinea å regne som et av Afrikas fattigste land (Sciurba, 2017). Oljefunnet førte til at landet utviklet seg til å bli en av Afrikas største eksportører av olje. Likevel førte ikke dette til noen utvikling når det kom til infrastruktur og institusjoner. Som et tiltak for å sikre god håndtering av ressursinntekter, finnes initiativet Extractive Industries Transparency Initiative (EITI). EITI har som formål å hjelpe ressursrike land å forvalte inntektene sine på en bærekraftig måte, ved å kreve åpenhet og innsyn i landets økonomiske affærer. I 2005 bestemte Ekvatorial-Guinea seg for å bli med i initiativet, hvorpå de i 2008 ble kandidater, mens de i 2010 mistet plassen, som følge av deres manglende valideringsrapport (Lujala, 2018, s. 368). En valideringsrapport inneholder en oversikt over hvordan landet har tenkt å implementere EITI, hvilke utfordringer de har, og hvordan de har planlagt å løse disse (EITI, u.å.). Ifølge Hilson & Maconachie (2009) var dessuten hensikten med medlemskap utelukkende å ta bort oppmerksomheten fra en skandale rundt presidenten og hans indre sirkel. Det er derfor ikke overaskende at de ikke klarte å oppfylle kravene for medlemskap, når deres insentiv for å bli med slettes ikke var for å sikre seg en bedre forvaltning av ressursinntekter, men heller å dekke over noe som kunne skapt misnøye hos befolkningen. Lujala (2018) konkluderer med at EITI er vanskeligere å innføre i land som er svært korrupte og ressursavhengige. Dette er et viktig poeng, fordi det illustrerer at land som er veldig korrupte, mangler insentiv for endring, og forblir i en slags ond sirkel bestående av korrupsjon, politisk ustabilitet og svak økonomisk vekst.

En av årsakene til at landet opplever svak økonomisk vekst, kan forklares ved å se på fordelingen av ressursinntektene. Avgjørelsen over hvordan disse skal brukes, avgjøres av presidenten, og et utvalg av hans nærmeste. “President Obiang and his party leadership have thus ensured that there is no equitable distribution of oil revenues in Equatorial Guinea” (Sciurba, 2017, s. 220). Dette gjorde landet svært sårbart ved oljeprisens fall i 2014, og både den økonomiske veksten og utviklingen ble satt tilbake. Manglende infrastruktur, frie valg og institusjoner fri for korrupsjon gjorde det vanskelig for landet å hente seg inn. Denne onde sirkelen virker å vedvare, og det er vanskelig for Ekvatorial-Guinea å skulle bryte ut, med

mindre den politiske ustabiliteten blir av en slik karakter at det resulterer i et (vellykket) kuppforsøk, slik at den korrupte regjeringen ikke lengre får håndterer ressursinntektene.

6.1.7 Libya

Innenfor QCA skal casene som tilsier tilstrekkelighet overfor utfallet være såpass teoretisk forankret at det ikke er en overraskelse at de tilhører en kombinasjon som tilsier tilstrekkelighet (Schneider & Wagemann, 2012). Libya er kanskje det landet i studien som gjennomgående har scoret høyt på de fleste indekser. Innledningsvis ble det presentert en figur (figur 1) over studiens land og deres score på politisk stabilitetsindeksen sammen med deres total BNP som andel av naturressurser. Denne viste oss hvordan Libya scoret lavest på stabilitetsindeksen, samtidig som de scoret høyest på den andre indeksen.

Barlow et al. (2021) har sett nærmere inn på hvordan Libya sin konflikt med Mali førte til spenninger og intern strid. Resultatet av disse spenningene ledet blant annet til borgerkrig. Denne varte fra 2014-2020. Borgerkrig er å regne som den ytterste konsekvensen av politisk ustabilitet. Collier & Hoeffler (2004) finner at et lands avhengighet av sine naturressurser øker sannsynligheten for borgerkrig. Fearon & Laitin (2003) fant bevis for at borgerkrig har en forsterkende effekt på et lands politiske ustabilitet mens den pågår, men også i tiden som følger. Med tanke på at vår studie baserer seg på året 2021, er det derfor ikke overaskende at landet har en lav score på politisk stabilitetsindeksen. For selv om en avsluttet konflikt betyr at parter har blitt enige, vil det fremdeles være ringvirkninger av konflikten. Disse vises igjen i dataene fra 2021, men vil trolig også henge over landet i flere år.

6.1.8 Republikken Kongo

For å bedre forstå situasjonen i republikken Kongo i dag, må vi tilbake til 90-tallet. Forsøk på demokratisering førte til militærkrig i årene 1993, 1997, 1998-99 og 2002. Årsaken bak disse konfliktene har vært gjenstand for diskusjon. Englebert & Ron (2004) finner i sin kvalitative studie at det blant befolkningen forelå en bred konsensus om at motivasjonen for konflikten var olje, «the greed for petroleum rents» (s. 62). Dette la grunnlaget for et neopatrimonialt regime. Lederen utnevnte tidligere militsledere fra rivaliserende militser til høytstående stillinger innenfor den offentlige sektoren. Dette trekket var særlig smart for å opprettholde makten. I tråd med Bueno de Mesquita & Scott (2012) som peker på små koalisjoner som pådrivere for korrupsjon og kontinuasjonen av autokratiske regimer.

Spoler vi tiden frem til nyere tid, har landets tillit til regjeringen vært varierende. Dette skyldes særlig mistanker om bruk av statlige midler til eget forbruk. Global witness (2020)

har også avslørt hvordan presidents sønn, Denis Christel Sassou-Nguesso stjal flere millioner dollar fra Kongo sitt oljefond. Pengene ble brukt på raske biler og luksusvarer i en rekke land. Til tross for denne skandalen, klarte president Sassou-Nguesso å få gjenvalg i 2021, selv etter å ha vært ved makten i til sammen 40 år (dog ikke sammenhengende). Dette vitner om en korrupsjon som når lengre ut enn bare presidentens nærmeste. Hans strategiske valg med å plassere tidligere militsledere i viktige stillinger, sikret han lojalitet. Denne lojaliteten gjør han svært mektig, og å ta makten fra han er en vanskelig jobb. Særlig i kombinasjon med undertrykkelse, trussel om vold, manglende transparens og begrensning i ytringsfriheten ved valget i 2021 (Amoah, 2023, s. 7). Med andre ord finnes det ingen real mulighet for regjeringsskifte gjennom valg.

6.1.9 En felles faktor for alle landene

Vi har nå sett på de åtte landene som ble fanget opp av løsningsformelen. Dette har resultert i to ulike kombinasjoner som forklarer politisk ustabilitet. Det har blitt redegjort for hvert av landenes forhold, og hvorfor de «hører» til innunder kombinasjonen av forutsetninger. Dette avsnittet har som formål å diskutere hvorvidt det finnes noen distinkte likhetstrekk utenom forutsetningene som allerede er nevnt.

Litteraturen skiller også mellom hvilken ressurs et land er rikt på, og eksporterer. Ross (2001) har blant annet pekt på olje sin antidemokratiske effekt. Dette samsvarer med Tsui (2011) som finner at ikke-demokratiske land har en mindre sannsynlighet for å bli demokratiske dersom de eksporterer olje. I en studie gjennomført av de Soysa (2002) finner han at et land som eksporterer olje har en 78% større sannsynlighet for borgerkrig enn land som ikke gjør det. Ettersom borgerkrig er å regne som den ytterste konsekvens av politisk ustabilitet, kan man si at land som eksporterer olje allerede i større grad enn andre store eksportører er utsatt for politisk ustabilitet. Fearon & Laitin (2003) forklarer at dette skyldes at land med oljeeksport ofte er preget av svakere styring. Dette brukes som en forklaring på hvorfor land som Norge og Canada som begge er oljeeksportører, ikke opplever politisk ustabilitet, fordi de *ikke* har svak styring. Dette understreker viktigheten av sammensetningen oljeeksport med svak styring for å være mer utsatt for politisk ustabilitet. Dette samsvarer med Humphreys et al., (2007, s. 10) sine funn: “Oil-dependent economies, for example, are considerably more likely to have limited political freedoms, to be governed by nondemocratic regimes, to have higher levels of corruption, and to suffer from civil wars within their boundaries.”

Våre 8 land er alle oljeeksportører i varierende grad. Den demokratiske republikken Kongo driver med oljeeksport, men er i større grad fokusert på andre eksportvarer slik som kobber (TSA, 2023). Fordi de resterende landene alle eksporterer olje, kan de funn som er gjort i denne studien spisse inn ressursavhengige land til å være oljeavhengige land. Dermed kan man si at oljeavhengige land opplever politisk ustabilitet der det er høy grad av korrupsjon og høy grad av autokrati. Hvorvidt svak økonomisk vekst spiller en rolle vil være en faktor man må studere separat for hvert land.

Et annet aspekt å ta inn når vi ser på disse landene er geografi. For 6 av 8 land befinner seg i Afrika. Joseph (1991) introduserte teorien *leaders conversion theory*. Denne forklarer hvordan *afrikanske* ledere gjemmer seg bak ønsker om å innføre demokratiske reformer, som et skalkeskjul for å opprettholde status quo. Dette gjør det enda vanskeligere å faktisk få gjennomført en demokratisering. Han fortsetter ved å beskrive hvordan dette resulterer i en ineffektiv fordeling av inntekt, fordi målet utelukkende er å bli sittende ved makten. På denne måten manipulerer de valgene, og de valg som blir avholdt har ingen verdi, fordi vinneren av valget er bestemt allerede før første stemmeseddel er sluppet i urnen. Joseph sin teori kan virke å stemme for våre afrikanske land, hvor den manglende ansvarliggjøringen av regjeringen bidrar til å opprettholde korrupte, autokratiske stater som underpresterer økonomisk. Makten er konsentrert i en liten koalisjon, hvor motstand møtes med vold eller trusler og regimet kan fortsette som tidligere. Det kan virke som kupp er en av de eneste måtene å kunne rømme fra den politiske ustabiliteten, slik som vi så eksempel på i Tsjad.

6.1.10 Irak

Etter å ha gått teoretisk og empirisk til verks på oppgavens anvendte land, er det enkelte land man på dette grunnlag forventer å se igjen i løsningsformelen. I denne studien er dette Irak. Landet har gjennomgående scoret høyt på de fleste indekser, og rent kvalitativt vurderes landet som svært politisk ustabil. Det som skiller Irak fra landene i løsningsformelen, er at kombinasjonen den faller innunder ser ut som følger: $Korrupsjon * lav \text{ øk. vekst} * \sim \text{autokrati} * \text{Ressu. avhen}$. Den skiller seg derfor ut ved at landet kategoriseres som ustabil, med forutsetningen $\sim \text{autokrati}$. Dette er dersom vi tar utgangspunkt i at konsistensscoren hadde vært tilfredsstillende nok til å si at denne kombinasjonen av forutsetninger var tilstrekkelig for å forklare politisk ustabilitet i Irak.

Som Ulrazzaq (2022) understreker, har Irak gjort forsøk på demokratisering. Dette har likevel ikke lyktes, men har ulikt andre land gjort beslutningstaking mer transparent og med mulig for

større representativitet. Cut-off punktet for forutsetningen demokrati (se redegjørelse for cut-off punkt og kalibrering i appendiks F) plasserer Irak mer utenfor settet, enn innenfor. Dersom vi hadde plassert Irak mer innenfor settet, enn utenfor, ville landet blitt med i rad 2 og dermed blitt erklært som tilstrekkelig for utfallet. Dette viser oss igjen hvor viktig kalibreringen rundt cut-off punktet er (Ragin, 2008b). For selv om de andre forutsetningene tilsier at Irak skal være politisk ustabil, er det konsistensscoren og dekningsgraden som avgjør hvorvidt vi kan avgjøre om kombinasjonen av forutsetninger er tilstrekkelig for å forklare utfallet. Schneider & Wagemann (2012) understøtter hvordan QCA ikke alltid genererer de utfall som teoretisk gir mest mening, og at forskeren selv ikke skal tilstrebe å få disse landene innunder en tilstrekkelig kombinasjon. Videre forskning kan se på avvikende caser, dette er nøyere beskrevet i konklusjonen.

6.2 Kausalitet

I kvantitative studier søker man å avgjøre hvorvidt en korrelasjon faktisk innebærer kausalitet. Dette er ikke noe man kan anta bare fordi det foreligger en korrelasjon. Det samme er riktig for tilstrekkelighetsrelasjoner. Bare fordi man får en «akseptert» score, betyr ikke det nødvendigvis at det foreligger kausalitet (Ravndal, 2023). I forlengelse av dette anbefaler han samtidig å supplere med andre metoder slik som prosess-spring. Dette kan hjelpe med å avdekke hvorvidt det foreligger koblinger i tid og rom mellom årsaker og utfall når det kommer til de kausale mekanismene. Derfor bør funnene som er gjort sees på som foreløpige, hvor det er behov for videre undersøkelser ved hjelp av andre metoder. Likevel gir det oss en klar indikasjon på hvilke forutsetninger som er tilstrekkelige for utfallet, hvor X alltid fører til Y. Denne oppgaven har utelukkende anvendt data fra 2021, og de resultatene som er gjort her vil kunne fortelle hvilke kombinasjoner av forutsetninger som førte til politisk ustabilitet i et utvalg ressursavhengige land for året 2021. Disse funnene kan ikke generaliseres så mye mer utover andre år, men kan fortelle oss noe om hvilke forutsetninger som lå til grunn for politisk ustabilitet etter covid-19.

6.3 Robusthetstester

Ulikt kvantitative studier, finnes det ikke noe statistisk mål som kan fortelle oss noe om resultatenes usikkerhet. Det finnes derimot andre løsninger som kan fortelle oss om resultatene våre er robuste. Schneider & Wagemann (2012, s. 286) foreslår tre ulike tester, (i) å endre cut-off punktene i kalibreringen, (ii) å endre inklusjonskrav for tilstrekkelighet, og (iii) legge til eller droppe caser. Funnene er robuste dersom endringene ikke er av en slik

karakter at funnene endrer seg nevneverdig sammenlignet med de originale resultatene. En gjennomgang av disse tre testene er gjort i appendiks M, hvor funnene regnes for å være robuste.

7. Konklusjon

Denne oppgaven har hatt som formål å se hvilke kombinasjoner av forutsetninger som kan forklare hvorvidt ressursavhengige og ressursrike land opplever politisk ustabilitet som en proxy for ressursforbannelsen. Ingen av oppgavens forutsetninger var nødvendige eller tilstrekkelige for å kunne forklare politisk ustabilitet alene. Ved å sette forutsetningene i kombinasjon, fikk vi to kombinasjoner som var tilstrekkelig for å forklare utfallet. Dette er i tråd med QCA sin forventning om ekvifinalitet, som sier at utfallet kan forklares ved hjelp av forskjellige kombinasjoner av forutsetninger på tvers av de ulike casene (Schneider & Wagemann, 2012; Ragin, 2008b). De resterende hadde for lave scorer for å regnes som tilstrekkelige, og ble derfor ikke med i analysen. Ved hjelp av logisk minimering fikk vi løsningsformelen som enkelt kunne forklare hvilke forutsetninger som var tilstrekkelig for politisk ustabilitet. Denne sa at politisk ustabilitet forekommer i de landene som har høy grad av korrupsjon, autokrati og ressursavhengighet. Svak økonomisk vekst var ikke en del av denne. Dette skyldes at de to ulike radene med et sett av kombinasjoner avvek når det kom til økonomisk vekst. Den ene raden bestående av landene Algerie, Aserbajdsjan, den demokratiske republikken Kongo og Iran hadde ~lav økonomisk vekst. Motsatt av dette noterte vi oss ved rad nummer to bestående av følgende land: Tsjad, Ekvatorial-Guinea, Libya og republikken Kongo hvor svak økonomisk vekst var en av forutsetningene i kombinasjon med de andre som betinget utfallet. Dette viste oss at politisk ustabilitet kan skje uavhengig av landets økonomiske vekst.

Vår hypotese var at ressursavhengige land med autokratiske kjennetegn kombinert med høy grad av korrupsjon og lav økonomisk vekst vil oppleve politisk ustabilitet som en proxy for ressursforbannelsen. Denne kombinasjonen stemte for følgende land: Tsjad, Ekvatorial-Guinea, Libya og republikken Kongo. Mens for de resterende fire landene var svak økonomisk vekst ikke en forutsetning, men heller ~svak økonomisk vekst. Samtidig har empirisk materiale særlig vist oss hvor sårbare landene i korrupte regimer er. Oljeprisens fall i 2014 var en real vekker for opptil flere av landene i oppgavens studie, og for noen av landene betydde dette en endring mot økonomisk diversifisering, mens for korrupte regimer fortsatte de som før. Incentivene for god styring og en bærekraftig håndtering av ressursinntekter er ikke der. Ettersom landene ikke får noen konsekvenser av måten de styrer på, finnes det ingen motivasjon for endring. Denne endringen må i så tilfelle komme fra befolkningen. Dersom valgmulighetene er begrenset, manipulert eller korrupte, vil en av de eneste løsningene være å forsøke å styrte regjeringen, som kan sies å være politisk ustabilitet i den ytterste konsekvens.

En av oppgavens største utfordringer er hvordan faktorene er gjensidig avhengige av hverandre. For selv om høy grad av korrupsjon, autokrati og ressursavhengighet er tilstrekkelig for å forklare politisk ustabilitet, gjør denne ustabiliteten det vanskeligere å minimere korrupsjon og gjennomføre demokratisering. Dette er i tråd med funnene til Venables (2016) og Badeed et al., (2017) som finner at lav økonomisk vekst og politisk ustabilitet påvirker hverandre gjensidig. For vår studie betyr dette at selv om vi får en løsningsformel som peker på hvilke forutsetninger som i kombinasjon resulterer i politisk ustabilitet for de ulike landene, er dette faktorer som også kan forsterkes ved politisk ustabilitet. Det kan derfor være vanskelig å avgjøre hva som er årsak og hva som er effekt i denne analysen.

For selv om QCA kan være nyttig for å identifisere kombinasjoner av forutsetninger som gir et bestemt utfall, har metoden begrensninger når det gjelder å påvise kausale sammenhenger direkte. Derfor bør QCA sees på som et supplement til andre metoder, snarere enn en erstatning. Å kombinere QCA med andre metoder som prosess-sporing eller kausal kvantitativ analyse kan gi en mer omfattende forståelse av politiske fenomener (Schneider & Rohlfing, 2013). Prosess-sporing kan bidra til å forklare hvorfor visse kombinasjoner av forutsetninger fører til et bestemt utfall ved å analysere de underliggende kausale mekanismene. Schneider & Rohlfing (2013, s. 561) foreslår to muligheter innen prosess-sporing: (i) undersøke typiske caser for å identifisere og analysere kausale mekanismer, og (ii) undersøke avvikende caser for å utbedre teori. For denne oppgaven kunne eksempler på slike caser være Ekvatorial-Guinea og Libya. Når det kommer til de avvikende casene, ville det vært interessant å se på Irak. Irak, tilhørte en kombinasjon av forutsetninger som ikke hadde høy nok konsistensscore for å bli ansett for å være tilstrekkelig, selv om dette landet rent kvalitativt vil regnes for å være politisk ustabil.

En annet aspekt som kan være interessant å se på i en lignende studie er hvordan land gjør det i løpet av en lengre periode. Denne oppgaven har ønsket å se hvorvidt landene kan kategoriseres som politisk ustabile etter covid-19, som førte til store svingninger på markedet og gjorde store utslag på flere lands økonomi. Dette kan føre til at flere av landene har fått for høye eller lave medlemskapsscorer i ulike sett. Dette er forsøkt tatt hensyn til ved hjelp av det teoretiske og empiriske belegget som er lagt til grunn. Likevel vil det være interessant å se om de samme landene blir kategorisert som politisk ustabile dersom man baserer medlemskapsscorene på en rekke år, for eksempel ved å anvende et gjennomsnitt eller se etter

generelle trender. Det vil også være interessant å se hvilken rolle økonomisk vekst vil ha for løsningsformelen, om denne forblir uendret eller i kombinasjon med andre forutsetninger er tilstrekkelig for å forklare politisk ustabilitet.

8. Referanser

- Acemoglu, D., Naidu, S., Restrepo, P., & Robinson, J. A. (2013). *Democracy, redistribution and inequality* (NBER Working Paper No. 19746). National Bureau of Economic Research. Hentet fra <http://www.nber.org/papers/w19746>
- Adams, D., Ullah, S., Akhtar, P., Adams, K., & Saidi, S. (2019). The role of country-level institutional factors in escaping the natural resource curse: Insights from Ghana. *Resources Policy*, 61, 433-440. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2018.03.014>
- Alizada, N., Cole, R., Gastaldi, L., Grahn, S., Hellmeier, S., Kolvani, P., Lachapelle, J., Lührmann, A., Maerz, S. F., Pillai, S., & Lindberg, S. I. (2021). *Autocratization turns viral: Democracy report 2021*. V-Dem Institute, University of Gothenburg.
- Aljarallah, R. A. (2020). The economic impacts of natural resource dependency in Gulf countries. *International Journal of Energy Economics and Policy*, 10(6), 36-52. <https://doi.org/10.32479/ijeep.9836>
- Amoah, M. (2023). Presidential Extensions in Africa 1960 to 2022: Impact on Politics, Peace, and Security. *Sage Open*, 13(4). <https://doi.org/10.1177/21582440231214036>
- Asiamah, O., Agyei, S. K., Ahmed, B., & Agyei, E. A. (2022). Natural resource dependence and the Dutch disease: Evidence from Sub-Saharan Africa. *Resources Policy*, 79, 103042. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.103042>
- Askerov, A., Brooks, S., & Tchantouridze, L. (Eds.). (2020). *Post-Soviet conflicts: The thirty years' crisis*. Routledge.
- Asher, S., & Novosad, P. (2018). Rent-Seeking and Criminal Politicians: Evidence from Mining Booms. SSRN. <https://ssrn.com/abstract=2812315>
- Auty, R. M. (1993). *Sustaining Development in the Mineral Economies: The Resource Curse Thesis*. Routledge.
- Auty, R. M., & Mikesell, R. F. (1999). *Sustainable development in mineral economies*. Clarendon Press.
- Badeeb, R. A., Lean, H. H., & Clark, J. (2017). The evolution of the natural resource curse thesis: A critical literature survey. *Resources Policy*, 51, 123-134. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2016.10.015>.
- Bakamana, D. B. (2021). Impacts of Political Dynamics and Implications to Development in the Democratic Republic of Congo (DRC). *Journal of African Interdisciplinary Studies*, 5(1), 32 – 47.
- Baland, J.-M., & Francois, P. (2000). Rent-seeking and resource booms. *Journal of Development Economics*, 61(2), 527-542. [https://doi.org/10.1016/S0304-3878\(00\)00067-5](https://doi.org/10.1016/S0304-3878(00)00067-5)

- Barbier, E. B. (2003). The role of natural resources in economic development. *Australian Economic Papers*, 42(2), 253-272. <https://doi.org/10.1111/1467-8454.00198>
- Barlow, E., Doboš, B., & Riegl, M. (2021). Beyond Ouagadougou: State-building and jihadism in Burkina Faso. *African Security Review*, 30(2), 152–169. <https://doi.org/10.1080/10246029.2021.1877162>
- Barro, R. J. (2003). Determinants of economic growth in a panel of countries. *Annals of Economics and Finance*, 4(2), 231-274.
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1997). Writing narrative literature reviews. *Review of General Psychology*, 1, 311–320. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.1.3.311>
- Benali, K., & Samir, A. (2021). Agricultural development and prospects for economic diversification in Algeria: An analytical study for the period 2015 to 2020. *Journal of Economics and Management*, 5(2), 1-13. Higher School of Economics, Oran, Algeria.
- Berg-Schlosser, D., De Meur, G., Rihoux, B., & Ragin, C.C. (2009). Qualitative comparative analysis (QCA) as an approach. In B. Rihoux, & C.C. Ragin (Eds.), *Configurational comparative methods: Qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques* (pp. 1-18). London: Sage.
- Bizhan, N., & Gorea, E. G. (2022). A weak state and strong microsocieties in Papua New Guinea. I N. Bizhan (Red.), *State fragility: Case studies and comparisons* (s. 221-246). Routledge. DOI: 10.4324/9781003297697-7
- Boycko, M., Shleifer, A., & Vishny, R. (1995). *Privatizing Russia*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Broberg, M. (2014). Thou shall not... misappropriate humanitarian aid: on European Union humanitarian aid and the fight against corruption. In A. Zwitter, C. K. Lamont, H. Heintze, & J. Herman (Eds.), *Humanitarian Action: Global, Regional and Domestic Legal Responses* (pp. 253-271). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107282100.018>.
- Bueno de Mesquita, B., Morrow, J. D., Siverson, R. M., & Smith, A. (2001). Political Competition and Economic Growth. *Journal of Democracy*, 12(1), 58-72. <https://doi.org/10.1353/jod.2001.0011>
- Bueno de Mesquita, B. & Smith, A. (2012). *The Dictator's Handbook: Why Bad Behavior Is Almost Always Good Politics*. New York: PublicAffairs.
- Bychawska-Siniarska, D. (2016). The functioning of the right to a fair trial of human rights defenders and its impact on the judicial system in Azerbaijan. In Helsinki Foundation for Human Rights (Ed.), *Initiative "Increasing Accountability and Respect for Human Rights by Judicial Authorities."* Netherlands Helsinki Committee and the Helsinki Foundation for Human Rights. <https://www.defendersORviolators.info>
- Cassani, A. (2019). Autocracies and human development. *V-Dem Users Working Paper Series 2019:22*. V-Dem Institute, Department of Political Science, University of Gothenburg. https://v-dem.net/media/publications/users_working_paper_22.pdf
- Collier, P., & Hoeffler, A. (2004). Greed and grievance in civil war. *Oxford Economic Papers*, 56(4), 563–595. <https://doi.org/10.1093/oep/gpf064>

- Collier, P., & B. Goderis. (2012). "Commodity Prices and Growth: An Empirical Investigation." *European Economic Review* 56 (6): 1241–60.
- Coppedge, Michael, John Gerring, Carl Henrik Knutsen, Staffan I. Lindberg, Jan Teorell, Kyle L. Marquardt, Juraj Medzihorsky, Daniel Pemstein, Nazifa Alizada, Lisa Gastaldi, Garry Hindle, Josefine Pernes, Johannes von Römer, Eitan Tzelgov, Yi-ting Wang & Steven Wilson. (2021). "*V-Dem Methodology v11.1*". Varieties of Democracy (V-Dem) Project.
- Dahl, R. A. (1971). *Polyarchy; participation and opposition*. Yale University Press.
- de Soysa, I. (2002). Paradise is a bazaar? Greed, creed, and governance in civil war 1989-99. *Journal of Peace Research*, 39(4), 395-416.
- Dietz, S., Neumayer, E., & De Soysa, I. (2007). Corruption, the resource curse and genuine saving. *Environment and Development Economics*, 12, 33–53.
doi:10.1017/S1355770X06003378
- Dusa, A. (2019). *QCA with R: A Comprehensive Resource*. Springer.
- Eizenga, D. (2021). Chad's ongoing instability, the legacy of Idriss Déby. *Africa Center for Strategic Studies*. <https://africacenter.org/spotlight/chads-ongoing-instability-the-legacy-of-idriss-deby/>
- Emmenegger, P., Kvist, J., & Skaaning, S.-E. (2013). Making the Most of Configurational Comparative Analysis: An Assessment of QCA Applications in Comparative Welfare State Research. *Political Research Quarterly*, 66(1), 185-190.
<https://doi.org/10.1177/1065912912468269>
- Englebort, P., & Ron, J. (2004). Primary Commodities and War: Congo-Brazzaville's Ambivalent Resource Curse. *Comparative Politics*, 37(1), 61-81.
<https://doi.org/10.2307/4150124>
- Esanov, A. (2009). Economic Diversification - The case for Kazakhstan. Revenue Watch Institute. Hentet den 12.05.24 fra https://resourcegovernance.org/sites/default/files/RWI_Econ_Diversification_Kazakhstan.pdf.
- Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) (u.å.). Validation. Extractive Industries Transparency Initiative. Hentet fra <https://eiti.org/validation> den 22.05.2024.
- Fearon, J. & Laitin, D. (2003). Ethnicity, insurgency, and civil war. *American Political Science Review*, 97, 75-90.
- Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (FMECD) (2023.). Economic situation. BMZ. Hentet 19 mai, 2024, fra <https://www.bmz.de/en/countries/libya/economic-situation-152402>
- Frankel, J. A. (2012). "The Natural Resource Curse: A Survey of Diagnoses and Some Prescriptions." *Kennedy School of Government Working Paper Series RWP12-014*, Harvard University, Boston, MA.
- Ghasseminejad, S., & Jahan-Parvar, M. R. (2021). The impact of financial sanctions: The case of Iran. *Journal of Policy Modeling*, 43(3), 601–621.
<https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2021.01.005>

- Geddes, B., J. Wright & E. Frantz (2014). 'Autocratic breakdown and regime transitions: A new data set', *Perspectives on Politics*, 12, 313-331.
- Gelb, A. (1986) "Adjustment to Windfall Gains: a Comparative Analysis of Oil-Exporting Countries," in J. Peter Neary and Sweder van Wijnbergen eds. *Natural Resources and the Macroeconomy*, Oxford; Basil 30 Blackwell.
- Gelb, A. & Grasmann, S. (2010). How should oil exporters spend their rents? *Center for Global Development Working Paper No. 221*.
- Global Witness. (2020). Presidential Profiteering. Hentet fra den 03.05.2024 <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/corruption-and-money-laundering/presidential-profiteering/>
- Goertz, G. (2006). Assessing the Trivialness, Relevance, and Relative Importance of Necessary or Sufficient Conditions in Social Science. *Studies in Comparative International Development*, 41(2), 88–109. <https://doi.org/10.1007/BF02686312>
- Gylfason, T. (2001), 'Natural resources, education, and economic development', *European Economic Review* 45: 847–859.
- Greener, I. (2024). Tolerance in QCA: moving debates on design, calibration, analysis, and interpretation in QCA forward in macrocomparative research. *International Journal of Social Research Methodology*, 27(2), 189–201. <https://doi.org/10.1080/13645579.2023.2170057>
- Greckhamer, T., Furnari, S., Fiss, P. C., & Aguilera, R. V. (2018). Studying configurations with qualitative comparative analysis: Best practices in strategy and organization research. *Strategic Organization*, 16(4), 482–495. <https://doi.org/10.1177/1476127018786487>
- Grigoryev, V. (2017) Managing the Resource Curse Strategies of Oil-Dependent Economies in the Modern Era, 16-25. https://carnegieendowment.org/files/Movchan_Report_Final_Print.pdf
- Haavind, E.-A. H. (2021). Terrorisme i Vest-Europa: Ulike oppskrifter til ulike land (Masteroppgave i statsvitenskap). Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hansen, K. F. (2017). Oil for education in Chad: How an oil pipeline agreement meant to enhance democracy and development became a resource curse. In I. Djesa & L. Holtedal (Eds.), *Knowledge and corruption* (pp. 67–80). Paris, France: Karthala.
- Hansen, K. F. (2020). Chad: Armed presidents and politics. In Oxford Research Encyclopedia of Politics. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1803>
- Hesse, H. (2008). Export diversification and economic growth. *The World Bank Commission on Growth and Development Working Paper No. 21*.
- Hilson, G., & Maconachie, R. (2009). Good governance and the extractive industries in sub-Saharan Africa. *Mineral Processing and Extractive Metallurgy Review*, 30(1), 52-100. <https://doi.org/10.1080/08827500802045511>
- Humphreys, M., Sachs, J., & Stiglitz, J. E. (2007). *Escaping the resource curse*. Columbia University Press.

- Hyde, S. & N. Marinov (2011). 'Which elections can be lost?', *Political Analysis*, 20 (2), 191-210.
- Ide, T., & Mello, P. A. (2022). QCA in International Relations: A Review of Strengths, Pitfalls, and Empirical Applications. *International Studies Review*.
- Iimi, A. (2007). Escaping from the Resource Curse: Evidence from Botswana and the Rest of the World. *IMF Economic Review*, 54, 663–699.
<https://doi.org/10.1057/palgrave.imfsp.9450020>
- Institute for Economics & Peace. (2022). Global Terrorism Index 2022: Measuring the Impact of Terrorism. Sydney. Lastet ned den 10. april 2024 fra
<http://visionofhumanity.org/resources>
- International Crisis Group (ICG). (2018). Breaking Algeria's economic paralysis. Hentet fra
https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/192-breaking-algeria-s-economic-paralysis_0.pdf
- International trade administration (ITA) (u.å.). Energy resource guide - Algeria - renewable energy. Hentet den 09.05 den fra <https://www.trade.gov/energy-resource-guide-algeria-renewable-energy>
- International Trade Administration (ITA). (2023). Democratic Republic of the Congo - Market overview. International Trade Administration. <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/democratic-republic-congo-market-overview#:~:text=The%20DRC's%20top%20five%20exports,country's%20total%20exports%20by%20value.>
- Joffé, G. (2021). Algeria: Be careful what you wish for. *The Journal of North African Studies*, 26*(5), 819-826. <https://doi.org/10.1080/13629387.2021.1950771>
- Joseph, R. (1991). Democratization in Africa after 1989: Comparative and Theoretical Perspectives. *Comparative Politics*, Volume 29, Number 3, April, 363-382.
- Joya, O. (2015). Growth and volatility in resource-rich countries: Does diversification help? *Structural Change and Economic Dynamics*, 35, 38-55.
<https://doi.org/10.1016/j.strueco.2015.10.001>.
- Karl, T.L. (1997), *The Paradox of Plenty: Oil Booms and Petro-States*, Berkeley, CA: University of California Press
- Karl, T. L. (2005). Understanding the Resource Curse. I S. Tsalik & A. Schiffrin (Eds.), *Covering Oil: A Reporter's Guide to Energy and Development* (s. 21-30). Revenue Watch, Open Society Institute, Initiative for Policy Dialogue.
- Kaufmann, D., Kraay, A., Mastruzzi, M. (2007a). "The Worldwide Governance Indicators Project: Answering the Critics". *World Bank Policy Research Working Paper No. 4149*. Washington, D.C.
- Kaufmann, D., Kraay, A., Mastruzzi, M. (2007b). "Growth and Governance: A Reply/Rejoinder". *Journal of Politics*. 69(2):555-562.
- Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2010). The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (Policy Research Working Paper No. 5430). Development Research Group, Macroeconomics and Growth Team, The World Bank.

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/630421468336563314/pdf/WPS5430.pdf>

- Keulder, C. (2021). Africans see growing corruption, poor government response, but fear retaliation if they speak out. *Afrobarometer Dispatch No. 488*.
<https://afrobarometer.org/publications/ad4881-africans-see-growing-corruption-poor-government-response-fear-retaliation-if>
- Kolstad, I., & Søreide, T. (2009). Corruption in natural resource management: Implications for policy makers. *Resources Policy*, 34(4), 214-226. doi: 10.1016/j.resourpol.2009.05.001
- Krugman, P. (1987). The narrow moving band, the Dutch disease, and the competitive consequences of Mrs. Thatcher: Notes on trade in the presence of dynamic scale economies. *Journal of Development Economics*, 27(1-2), 41-55.
[https://doi.org/10.1016/0304-3878\(87\)90005-8](https://doi.org/10.1016/0304-3878(87)90005-8)
- Lane, P.R. & A. Tornell (1996), 'Power, growth and the voracity effect', *Journal of Economic Growth I*: 213–241.
- Lashitew, A. A., Ross, M. L., & Werker, E. (2021). What drives successful economic diversification in resource-rich countries? *The World Bank Research Observer*, 35(1), 44–73. <https://doi.org/10.1093/wbro/lkaa001>
- Leite, C. & J. Weidmann (1999), 'Does mother nature corrupt?: natural resources, corruption, and economic growth', *IMF working paper, WP/99/85*, International Monetary Fund African and Research Department, Washington, DC.
- Lincoln, A., [1863]. The Gettysburg Address, 1863. Lastet ned 30.04.2024 fra:
https://www.gilderlehrman.org/history-resources/spotlight-primary-source/gettysburg-address-1863?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw88yxBhBWEiwA7cm6paNn4hSAbP-sY TXd2F7k 1ikQ2zuMyzLvVwk 25TP aMf5sUrFhKR0CSLgQAvD BwE
- Lujala, P., Gleditsch, N. P., & Gilmore, E. (2005). A diamond curse? Civil war and a lootable resource. *Journal of Conflict Resolution*, 49, 538-562.
- Lujala, P. (2018). An analysis of the Extractive Industry Transparency Initiative implementation process. *World Development*, 107, 358-381.
<https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2018.02.020>
- Manzano, O., & Rigobon, R. (2001). Resource curse or debt overhang? (Working Paper No. 8390). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w8390>
- Marx, A., & Dusa, A. (2011). Crisp-Set Qualitative Comparative Analysis (csQCA), Contradictions and Consistency Benchmarks for Model Specification. *Methodological Innovations Online*, 6(2), 103-148. <https://doi.org/10.4256/mio.2010.0037>
- Mauro, P. (1995). Corruption and growth. *Quarterly Journal of Economics*, 90, 681–712.
- Mehlum, H., Moene, K., & Torvik, R. (2006). Institutions and the Resource Curse. *The Economic Journal*, 116(508), 1-20. <https://www.jstor.org/stable/3590333>
- Mejía Acosta, A. (2013). The impact and effectiveness of accountability and transparency initiatives: The governance of natural resources. *Development Policy Review*, 31(S1), s89-s105. <https://doi.org/10.1111/dpr.12021>

- Mello, P. A. (2022). *Qualitative comparative analysis: An Introduction to research design and application*. Georgetown University Press
- Mill, J. S. (1890). *Considerations on Representative Government*. Longmans, Green.
- Murphy, K., Schleifer, A., & Vishny, R. (1993). Why is rent-seeking so costly to growth. *American Economic Review*, 83, 409–414.
- Narankhuu, B. (2018). Are natural resources a curse or a blessing for Mongolia? *Mineral Economics*, 31(2), 171–177. <https://doi.org/10.1007/s13563-018-0144-0>
- Nissanke, M., (2012). "Commodity Market Linkages in the Global Financial Crisis: Excess Volatility and Development Impacts," *Journal of Development Studies, Taylor & Francis Journals*, vol. 48(6), 732-750, June. DOI: 10.1080/00220388.2011.649259
- Odhiambo, O., & Olushola, O. (2018). Taxation and Economic Growth in a Resource-Rich Country: The Case of Nigeria. In *Taxes and Taxation Trends* (62-81). IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.74381>
- Oostman, C. (2017). Good Governance in the Democratic Republic of the Congo; reality or a mere fantasy? Leiden Universiteit.
- Pappas, I. O., & Woodside, A. G. (2021). Fuzzy-set Qualitative Comparative Analysis (fsQCA): Guidelines for research practice in Information Systems and marketing. *International Journal of Information Management*, 58, 102310. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102310>
- Papyrakis, E., & Gerlagh, R. (2004). The resource curse hypothesis and its transmission channels. *Journal of Comparative Economics*, 32(1), 181-193. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2003.11.002>
- Pasha, S. (2020, September 27). The impact of political instability on economic growth: The case of Guyana [MPRA Paper No. 103145]. Munich Personal RePEc Archive. <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/103145/>
- Pendergast, S. M., Clarke, J. A., & Van Kooten, G. C. (2011). Corruption, development and the curse of natural resources. *Canadian Journal of Political Science / Revue canadienne de science politique*, 44(2), 411-437. <https://www.jstor.org/stable/41300548>
- Persson, T., & Tabellini, G. (2006). Democracy and development: The devil in the details. *American Economic Review*, 96(2), 319-324. <https://doi.org/10.1257/00028280677721239>
- Ragin, C. C. (1987). *The Comparative method*. Berkeley and Los Angeles, California: University of California Press.
- Ragin, C. C. (2008a.) "Measurement versus Calibration: A Set-Theoretic Approach." In *The Oxford Handbook of Political Methodology*, edited by Janet M. Box-Steffensmeier, Henry E. Brady, and David Collier, 174–98. Oxford: Oxford University Press.
- Ragin, C.C. (2008b). *Redesigning social inquiry: Fuzzy sets and beyond*. University of Chicago Press.
- Ravndal, J. A. (2018). Explaining right-wing terrorism and violence in Western Europe: Grievances, opportunities and polarisation. *European Journal of Political Research*, 57(4), 845–866. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12254>

- Ravndal, J. A. (2023). En samfunnsvitenskapelig introduksjon til sett-teori (mengdelære) og kvalitativ komparativ analyse (QCA). *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 64(1), 23-44. <https://doi.org/10.18261/tfs.64.1.2>
- Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. (2008). This time is different: A panoramic view of eight centuries of financial crises. *National Bureau of Economic Research*. <http://www.nber.org/papers/w13882>
- Rihoux, B., & Ragin, C. C. (2009). *Configurational comparative methods: Qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques*. (Vols. 1-51). SAGE Publications, Inc., <https://doi.org/10.4135/9781452226569>
- Robinson, J. A., Torvik, R., and Verdier, T. (2006). Political foundations of the resource curse. *Journal of Development Economics*, 79(2):447–468.
- Romer, P. (1994), ‘New goods, old theory, and the welfare costs of trade restrictions’, *Journal of Development Economics* 43: 5–38.
- Rose–Ackerman, S. (2008). Corruption and Government. *International Peacekeeping*, 15(3), 328–343. <https://doi.org/10.1080/13533310802058802>
- Ross, M. L. (2001). “Does Oil Hinder Democracy?” *World Politics* 53(3): 326-61.
- Ross, M. L. (2013). “The Politics of the Resource Curse: A Review.” *In The Handbook on the Politics of Development*, edited by C. Lancaster and N. van de Walle. Oxford: Oxford University Press.
- Ross, M. L. (2015). What have we learned about the resource curse? *Annual Review of Political Science*, 18, 239-259. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-052213-040359>
- Sachs, J., & Warner, A. M. (1995). Natural Resource Abundance and Economic Growth. Cambridge, MA: *National Bureau of Economic Research*. DOI: 10.3386/w5398
- Sachs, J., & Warner, A. M. (2001). The curse of natural resources. *European Economic Review*, 45, 827–838.
- Sala-i-Martin, X., & Subramanian, A. (2003). Addressing the Natural Resource Curse: An Illustration from Nigeria. *NBER Working Paper Series, No. 9804*. Hentet fra: <http://www.nber.org/papers/w9804>
- Schedler, A. (2002). ‘The menu of manipulation’, *Journal of Democracy*, 13 (2), 36-50
- Schneider, C. Q., & Wagemann, C. (2010). Standards of Good Practice in Qualitative Comparative Analysis (QCA) and Fuzzy-Sets. *Comparative Sociology*, 9(3), 397–418. <https://doi.org/10.1163/156913210X12493538729793>
- Schneider, C. Q., & Wagemann, C. (2012). *Set-Theoretic Methods for the Social Sciences: A Guide to Qualitative Comparative Analysis*. Cambridge University Press.
- Schneider, C.Q., & Wagemann, C. (2013a). Doing Justice to Logical Remainders in QCA: Moving Beyond the Standard Analysis. *Political Research Quarterly*, 66(1), 211–220. <https://doi.org/10.1177/1065912912468269>
- Schneider, C.Q., & Wagemann, C. (2013b). *Set-theoretic methods for the social sciences: A guide to qualitative comparative analysis*. Cambridge University Press.

- Schneider, C. Q., & Rohlfing, I. (2013). Combining QCA and Process Tracing in Set-Theoretic MultiMethod Research. *Sociological Methods & Research*, 42(4), 559–597. <https://doi.org/10.1177/0049124113481341>
- Sciurba, M. (2017). The impact of corruption in developing countries by the examples of Brazil and Equatorial Guinea. *Visegrad Journal on Human Rights*, 216, 1-10.
- Shepherd, B., & Melly, P. (2016). Stability and vulnerability in the Sahel: The regional roles and internal dynamics of Chad and Niger. <https://www.files.ethz.ch/isn/196741/03f6e73f42b6e21f2984e3cc322dff4d.pdf>
- Schumpeter, J. A. (1942). *Capitalism, socialism, and democracy*. Harper & Brothers.
- Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 104, 333-339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>
- START. (2019). *Codebook: Inclusion Criteria and Variables*. University of Maryland.
- Stiglitz, J. E. (2020). Recovering from the pandemic: An appraisal of lessons learned. FEPS Covid Response Paper. Roosevelt Institute. <https://feeps-europe.eu/wp-content/uploads/downloads/publications/feeps%20covid%20paper%2010%20stiglitz.pdf>
- Sustainable development. (2021) Qatar voluntary national review 2021. Hentet den 06.05.2024 fra: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/280362021_VNR_Report_Qatar_English.pdf
- Svensson, J. (2005). Eight Questions about Corruption. *Journal of Economic Growth*, 19(3), 19-42. <https://doi.org/10.1257/089533005774357860>.
- Swanson, G. E. (1971). Frameworks for Comparative Research: Structural Anthropology and the Theory of Action. I *Comparative Methods in Sociology. Essays on Trends and applications*, ed. Ivan Vallier, 141-202. Berkeley: University of California Press.
- Teorell, J., Coppedge, M., Skaaning, S.-E., & Lindberg, S. I. (2016). Measuring electoral democracy with V-Dem data: Introducing a new polyarchy index (*Working Paper Series 2016:25*). Varieties of Democracy Institute, University of Gothenburg. https://v-dem.net/media/publications/v-dem_working_paper_2016_25_edited.pdf
- Torvik, R. (2002). Natural resources, rent seeking and welfare. *Journal of Development Economics*, 67, 455–470.
- Trade Finance Global (TFG). (2024). Oman’s economic diversification: A closer look at non-oil exports and trade partnerships in 2022. Hentet 09.05 fra <https://www.tradefinanceglobal.com/posts/omans-economic-diversification-a-closer-look-at-non-oil-exports-and-trade-partnerships-in-2022>
- Tranfield, D., Denyer, D., & Smart, P. (2003). Towards a methodology for developing evidence-informed management knowledge by means of systematic review. *British Journal of Management*, 14, 207–222. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.00375>.
- Transparency International. (2021a, Januar, 28). How CPI scores are calculated. Transparency International. <https://www.transparency.org/en/news/how-cpi-scores-are-calculated>

- Transparency International. (2021b). Corruption Perceptions Index 2021. Transparency International. <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>
- Tsui, K. K. (2011). More Oil, Less Democracy? Evidence from Worldwide Crude Oil Discoveries. *The Economic Journal*.
- Ulrazzaq, A. A. (2022). Political consensus: A study on the nature of the crisis of the pluralist system in Iraq. *Sprin Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*, 1(08), 428–435. <https://doi.org/10.55559/sjahss.v1i08.48>
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTD). (2023). State of commodity dependence. *United Nations Publications*. https://unctad.org/system/files/official-document/ditccom2023d3_en.pdf
- United Nations Development program (UNDP). (2013). Reducing vulnerability of natural resource dependent livelihoods in Boucles du Mouhoun Forest Corridor and Mare d’Oursi Wetlands Basin in Burkina Faso. https://www.adaptation-undp.org/sites/default/files/resources/burkina_faso-ldcf_pif.pdf
- United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (u.å.). Economic diversification. <https://unfccc.int/topics/resilience/resources/economic-diversification>
- U.S. Department of State. (2021). Country reports on terrorism 2021: Saudi Arabia. Hentet den 02.05.2024 fra: <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2021/saudi-arabia>
- Van der Ploeg, F., & Poelhekke, S. (2009). Volatility and the natural resource curse. *Oxford Economic Papers*, 61(4), 727–760. <https://doi.org/10.1093/oep/gpp027>
- van Wijnbergen, S. (1984). The ‘Dutch Disease’: A Disease After All? *The Economic Journal*, 94(373), 41–55. <https://doi.org/10.2307/2232214>
- Venables, A. J. (2016). Using Natural Resources for Development: Why has it Proven so Difficult? *Journal of Economic Perspectives* 30 (1): 161–84.
- Vision 2030, G. (2016). Government of Saudi Arabia. Saudi Government. <https://www.vision2030.gov.sa/>
- Walter, B. (2002). *Committing to Peace: The Successful Settlement of Civil Wars*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- World Bank. (2021). Total natural resources rents (% of GDP) Hentet den 18.04.2024 fra: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.TOTL.RT.ZS?end=2021&start=2021&view=map>
- World Bank. (2023). GDP growth (annual %) [World Bank DataBank. Hentet den 18.04.2024 fra: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.MKTP.KD.ZG&country=>
- World Bank. (u.å.) Sources and methods. Hentet den 18.04.2024 fra: <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/sources-and-methods.html>

World Bank. (u.å). Methodologies. Hentet den 17.04.2024 fra:
<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906531-methodologies#:~:text=Three%20principal%20methods%20are%20used,Least%2Dsquares%20growth%20rate.>

World Bank. (2024). The World Bank in DRC. Hentet den 10.05.2024 fra:
<https://www.worldbank.org/en/country/drc/overview> .

9. Appendiks

A. Oversikt over oppgavens anvendte land og score på politisk stabilitets indeks

Tabell 12 viser en oversikt over oppgavens anvendte land. Disse landene er valgt ut på bakgrunn av deres score på total natural resources of GDP in %. Det er satt en grense på 20% i tråd med Van der Ploeg & Poelhekke (2009), som fant en negativ sammenheng mellom land med over 19% av BNP fra naturressurser og produksjonsvekst. Samtidig er også landets score på politisk stabilitet og fravær av vold og terrorisme inkludert. Denne synliggjør den sammenhengen vi ønsker å forklare, nemlig hvorfor det finnes såpass stor variasjon i ressursavhengige land når det kommer til politisk ustabilitet.

Land	Political Stability and Absence of Violence/Terrorism	Total natural resources of GDP
Algerie	-1	22,6
Angola	-0,7	30
Aserbajdsjan	-0,8	29,9
Burkina Faso	-1,6	20,1
Tsjad	-1,4	21,3
Den demokratiske republikken Kongo	-1,7	38,8
Republikken Kongo	-0,2	37,7
Ekvatorial-Guinea	-0,2	23,5
Guyana	-0,1	33,7
Iran	-1,6	30,4
Iraq	-2,4	43,4
Kazakhstan	-0,2	26,8
Liberia	-0,3	21,9
Libya	-2,3	61
Mongolia	0,7	33,1
Oman	0,4	29,2
Papua Ny-Guinea	-0,6	27,4
Qatar	0,8	27,3

Saudi Arabia	-0,6	25,6
Øst-Timor	0,2	34,7
Usbekistan	-0,3	20,5
Zambia	0,1	35,3

Tabell 12. Denne tabellen viser oss landenes score på politisk stabilitets og fravær av vold/terrorisme indeksen og på et lands totale naturressurser som andel av BNP målt i %. Denne tabellen synliggjør den sammenhengen som figur 1 illustrerte.

B. Tre uttrykk for løsningsformelen

Denne delen redegjør for de tre ulike måtene en kan tolke løsningsformelen på, og hvilke fordeler og ulemper man kan møte på i utvelgelsen av en.

Den konservative løsningen, gjerne også kalt for den komplekse løsning (Ragin, 2008b) fokuserer på radene som genererer et positivt utfall over grensene vi har satt for konsistens og frekvens. Den gjør ingen antakelser om tomme rader, og behandler restradene som falske rader (Ragin, 2008b, s. 173; Schneider & Wagemann, 2012, s. 162). I denne løsningen blir derfor restradene definert som utilstrekkelige for utfallet. Dette fører til lange løsningsrekker, som er vanskelige å tolke, som er hovedgrunnen til at den omtales som kompleks. «No other solution can be more complex than the conservative one» (Dusa, 2019, s. 177).

I den minimale løsningen er det enkelthetsprinsippet som avgjør om en restrad defineres som tilstrekkelig eller utilstrekkelig for utfallet, så lenge dette ikke fører til motsetninger om de allerede etablerte empiriske funnene (Ravndal, 2023, s. 37). Ulikt den konservative løsningen, blir alle restrader vurdert som å være enten tilstrekkelige eller ikke. Dette fører til lettere løsninger som ikke inneholder overflødige logiske elementer. Baksiden ved dette er at den bygger på kontrafaktiske antagelser som ikke har teoretisk forankring, men utelukkende avgjøres ved hjelp av enkelthetsprinsippet. Dette kan være problematisk fordi man kan risikere å bygge på antakelser som ikke er sannsynlige eller logisk umulige. Dette kan være i situasjoner hvor formelen sier at både tilstedeværelsen og fraværet av en forutsetning på samme tid står for et utfall.

Den mellomliggende løsningen anvender elementer fra de to andre løsningene. Den tar utgangspunkt i den komplekse løsningen, for så å fjerne de årsaksforhold som (i) ikke inngår i den minimale løsningen, og (2) er en motsetning overfor allerede etablerte teoretiske forutsetninger (Ravndal, 2023, s. 37). Denne løsningen er mest anvendt, fordi den håndterer restradene på en teoretisk måte, som vil si at den hverken gjør antakelser om dem eller ekskluderer dem (Ragin 2008, Schneider & Wagemann, 2013b). Også ved å anvende denne

løsningen kan man stå i fare for å inkludere antakelser om restrader som ikke er sannsynlige. Det er imidlertid mulig å blokkere disse umulige og ulogiske restradene ved å gjennomføre en enhanced standard analysis i tillegg til den vanlige standardanalysen (Schneider & Wagemann, 2013a, 2013b, s. 198-219).

C. Forutsetningen ressursavhengighet med kalibrerte scorer fra de to ulike indeksene

Denne delen redegjør for kalibreringen av indeksene (i) «total natural resources of gdp», som ser på andelen av landets bruttonasjonalprodukt som kommer fra naturressurser, og (ii) «commodity export as share of merchandise exports» som ser på landets totale eksport av naturressurser. Kalibreringen av disse to indeksene danner grunnlaget for kalibreringen av settet «høy grad av ressursavhengighet», som blir målet for forutsetningen ressursavhengighet. Innenfor denne kalibreringen gjøres det en redegjørelse for cut-off punktet, og plasseringen av landene som fikk forskjellige scorer fra indeksene, og hvilke empiriske belegg som ligger til grunn for valg av medlemskap.

Kalibrering av indeksen «total natural resources of GDP»

Den første indeksen vi skal kalibrere heter «totalt natural resources of gdp». Denne ser på andelen av landets bruttonasjonalprodukt som kommer fra naturressurser målt i %. Figur 3 (se 4.2.1) gir oss en oversikt over hvordan de ulike landene plasserer seg. Det første vi bemerker oss er Libya sin høye score. Denne skiller seg fra resten, og til det neste landet, Irak skiller det neste 20%. For å oppnå fullt medlemskap (1) i settet «stor andel BNP fra naturressurser», har landet en score på minst 50%. Det vil si at det kun er Libya som oppnår fullt medlemskap.

Gitt Irak og Libya sin store prosentmessige forskjell, gir det ikke mening å tilegne de samme verdi. Ser man på verdiene, ser man raskt at de resterende landene ikke har veldig store forskjeller, men at noen land faller innunder samme gruppe, slik som Den demokratiske republikken Kongo og republikken Kongo, eller Angola og Aserbajdsjan. Denne kalibreringen ønsker å fange små forskjeller, og anvender derfor alle 10 medlemskapsscorene, på en skala fra 0.1 (veldig stor grad ute av settet) til 1 (helt inne i settet). Denne vurderingen må alltid sees i forhold til hvorvidt det finnes en teoretisk begrunnelse for å gjøre det (Schneider & Wagemann, 2012). Ifølge Sachs & Warner (1995) kan små variasjoner i naturressursavhengighet spille en stor rolle når det kommer til økonomisk vekst. Derfor kan

10 intervaller fange små, men signifikante variasjoner som kan ha mye å si når det kommer til videre analyse.

På bakgrunn av dette blir kalibreringen delt inn i følgende kategorier: 1, fullt medlemskap i settet, 0.9, veldig stor grad inne i settet, 0.8, stor grad inne i settet, 0.7 mer inne i settet enn ute, 0.6, moderat inne i settet, 0.5, hverken inne eller ute i settet, 0.4, mer ute enn inne i settet, 0.3, delvis ute av settet, 0.2, stor grad ute av settet og 0.1 veldig stor grad ute av settet. Som nevnt i kapittel 4.2.1 inkluderes ikke intervallet 0, som ville indikert helt ute av settet. Dette begrunnes med at landene er valgt ut på bakgrunn av at alle har minst 20% av deres BNP fra naturressurser. Dette er inklusjonskravet for å inkludere landet i studien. Ingen av landene ville derfor fått denne scoren, da dette ville indikert en score lavere enn 20%. Fullstendig kalibrering kan sees i tabell 14.

Cut-off punktet settet til 28%, som effektivt skiller landene Saudi Arabia og Aserbajdsjan. Det gjøres et skille når det kommer til 28%. De neste avsnittene tar for seg redegjørelse for denne kalibreringen.

I en studie gjort av Aljarallah (2020) fant han at Saudi Arabia sin ressursavhengighet var positivt korrelert med TFP. TFP står for total factor productivity, og er et mål på effektiviteten i landets økonomi, som sier noe om hvor godt landets ressurser, slik som arbeid, kapital og teknologi kan brukes til å produsere varer og tjenester. Dette ser forfatteren i sammenheng med den økonomiske reformen Vision 2030 som er et omfattende rammeverk som har som mål å gjøre Saudi Arabia mindre oljeavhengig. Et av tiltakene er å diversifisere økonomien sin slik at den kan fokusere på deres andre ressurser, slik som gull eller fosfat. Likevel er det største målet å i større grad kunne sysselsette flere (Vision 2030, 2016).

Sammenligner man dette opp mot Aserbajdsjan, ser vi at Aserbajdsjan ligger som tidligere nevnt plassert i et område preget av mye spenninger og konflikter (Askerov et al. 2020). Denne spenningen har ført til uroligheter, og mindre tillit til staten. Denne manglende tilliten har gjort det vanskelig å få gjennomført økonomisk diversifisering. Dermed fortsetter landet å være sårbare overfor svingninger i markedet. Med to ulike mål og to ulike gjennomføringsevne, er det for stor forskjell mellom disse landene til at de kan få samme medlemskapsscore, dette til tross at deres score på indeksen ikke er så langt fra hverandre (25,6% og 29,9%). Dette er også i tråd med hva Sachs & Warner (1995) sier om hvordan små endringer kan man mye å si når det kommer til å måle ressursavhengighet, samtidig som det empiriske belegget sin vekt synliggjøres særlig i denne saken, slik som også Schneider &

Wagemann (2012); Ragin (2008b); Rihoux & Ragin (2009) stadig poengterer viktigheten av når det kommer til kalibrering.

Kalibrering av indeksen «Commodity export as share of merchandise exports»

Den andre indeksen forteller oss hvor stor andel av sine naturressurser landene eksporterer. Figur 4 (se 4.2.1) gav oss en oversikt over hvordan landene plasserte seg. Landet som skilte seg mest ut, var Øst-Timor som var eneste landet som hadde en score på under 60%. Land som har en score over dette anses for å være ressursavhengige (UNCTAD, 2023). Dette legger grunnlaget for hva som kategoriseres som helt ute av settet. Dette fører til at Øst-Timor blir tildelt 0 i medlemskapsscore. Ettersom settet kalles for «høy grad av eksport av naturressurser», vil landene som er mer ute av settet enn inne, fremdeles være ressursavhengige, de vil bare ikke oppnå fullt medlemskap i settet. Likt som at 60% kjennetegnes ved ressursavhengighet, regnes landene med score på over 95% som ekstremt ressursavhengige (UNCTAD, 2023). Disse er sårbare overfor svingninger i markedet og dersom etterspørselen etter naturressurser endrer seg. Dette leder oss til å tildele alle landene med over 95% som fullverdige medlemmer av settet, og gis dermed 1. 0.8 gis de landene som har en score mellom 90-95%, som er veldig nærme grensen for svært ressursavhengig. Videre gis de landene med score mellom 86-90% 0.6 og kategoriseres derfor som mer innenfor settet enn utenfor. Cut-off punktet er satt til 85%. Dette markerer grensen for hvor land hverken er inne eller ute av settet. Dette skiller landene Qatar og den Demokratiske republikken. 0.4 er gitt til landene som scorer mellom 75-84%. Denne har et lengre intervall sammenlignet med de foregående scorene. Dette begrunnes med at de resterende landene (utenom den demokratiske republikken Kongo) er et lengre stykke unna. Derfor vil flere medlemskapsscorer fremdeles resultere i at landene får det samme medlemskapet. Fullstendig kalibrering kan sees i tabell 13.

Ragin (2008a) understreker at den viktigste kalibreringen alltid er hvorvidt du lar et land bli kategorisert som mer innenfor settet eller mer utenfor settet. Dette begrunnes med hvordan dataprogrammet behandler de kalibrerte scorene. Alle scorer under 0.5 blir betraktet som 0, og alle scorer over 0.5 blir betraktet som 1. På bakgrunn av dette må cut-off punktet alltid redegjøres for. Dette er illustrert ved Qatar (0.6) og den demokratiske republikken Kongo (0.4).

Qatar er verdens tredje største gassleverandør. Med dette følger en stor etterspørsel. Denne etterspørselen gjør det vanskelig for landet å diversifisere sin økonomi og endre sin

økonomiske modell, og fokusere på økonomisk vekst. Dermed forblir inntektsgrunnlag i størst grad avhengig av oljeeksport (Sustainable development, 2021) Sammenlignet med den demokratiske republikken Kongo, som har flere naturressurser (TSA, 2023). Det vil si at de er mindre sårbare overfor svingninger innenfor en spesiell naturressurs. Til tross deres større utvalg naturressurser, har landet vært preget av politisk uro, som har gjort det vanskelig å skulle fokusere helt på disse. Likevel har dette landet i større grad enn Qatar klart å diversifisere økonomien sin, slik at den ene og alene ikke avhenger av en type naturressurs (World Bank, 2024). På bakgrunn av dette vurderer jeg landene som kvalitativt ulike, ettersom det ene landet har en såpass sentral rolle som gassseksportør, hvorpå det er ekstremt sårbart. Samtidig som landet ikke evner å diversifisere økonomien sin, slik at også andre næringer kan spille en sentral rolle for landets økonomi. Den demokratiske republikken Kongo har ved å ikke utelukkende bare lene seg på en naturressurs, klart å gjøre seg mindre avhengig. Likevel forhindrer politisk uro og stadig utskiftninger i regjeringen landet fra å diversifisere og satse ordentlig på sine naturressurser (Bakamana, 2021).

Medlemskapsscore fra indeksen Råvareavhengighet eksport	0 helt ute av settet >60%	0.2 stor grad ute av settet 60-74%	0.4 mer ute enn inne i settet 75-84%	0.5 Hverken inne eller ute i settet 85%	0.6 mer inne enn ute i settet 86-90%	0.8 stor grad inne i settet 91-95%	1 helt inne i settet <95%
	Øst-Timor	Iran, Oman, Usbekistan, Liberia, Saudi Arabia	Den demokratiske republikken Kongo		Kasakhstan, Qatar, Zambia	Algerie, Ekvatorial-Guinea, Guyana og Republikken Kongo	Angola, Burkina Faso, Tsjad, Irak, Libya, Mongolia, Papua Ny-Guinea og Aserbajdsjan

Tabell 13. Denne tabellen viser kalibreringen fra indeksen "commodity export as share of merchandise exports". Denne i kombinasjon med kalibreringen gjort i tabell 14 danner grunnlaget for kalibreringen av settet "høy grad av ressursavhengighet", se tabell 2.

Medlemskapsscore i settet "høy grad BNP som andel av naturressurser"	
0.1. 20-21%	Burkina Faso og Usbekistan
0.2. 21-22%	Tsjad og Liberia
0.3. 22-24%	Algerie og Ekvatorial-Guinea
0.4. 24-27%	Kasakhstan, Papua Ny-Guinea, Qatar og Saudi Arabia
0.5. 28%	
0.6 29-31%	Angola, Aserbajdsjan, Iran og Oman
0.7. 31-36%	Guyana, Mongolia, Øst-Timor og Zambia
0.8. 36-39%	Republikken Kongo og den demokratiske republikken Kongo
0.9. 44%	Irak
1. <44%	Libya

Tabell 14. Denne tabellen viser kalibreringen gjort av settet "høy grad av naturressurser som andel BNP"

Kalibrering av det endelige settet, «høy grad av ressursavhengighet»

Etter at kalibreringen av de to indeksene er gjort, gjenstår det nå å kalibrere det som er selve forutsetningen, nemlig settet «høy grad av ressursavhengighet». Kalibreringen av denne kan sees i tabell 2. Denne tar utgangspunkt i scorene fra de to indeksene. Ragin (2008b) fremhever at i tilfeller hvor man bruker ulike indekser med formål om å måle det samme, kan man ta et gjennomsnitt av de to kalibrerte scorene, som danner utgangspunktet for den endelige medlemskapsscoren i settet. Denne er bare veiledende, og i de tilfeller det er stor variasjon, eller at et land står mellom to scorer, må man gå empirisk til verks. I de tilfeller hvor den kalibrerte scoren er lik for begge indeksene, kan man i større grad være sikker på scoren. Cut-off punktet etter to kalibreringer er satt til 0,46 som effektivt skiller landene Kasakhstan og Algerie, hvor førstnevnte er mer ute av settet enn inne, mens sistnevnte er mer inne enn ute i settet. De neste avsnittene tar for seg redegjørelsen for valg av cut-off punktet, og hvorfor Kasakhstan og Algerie befinner seg på hver sin side av cut-off punktet.

Algerie har lent seg veldig på oljeinntekter, og det var ikke før oljeprisens fall i 2014 at landet for alvor begynte å se etter fornybare løsninger. De har begynt å bevege seg mot fornybare løsninger, som på sikt vil diversifisere økonomien, og etter hvert føre til mindre oljeavhengighet (Benali & Samir. 2021). Likevel eksporterer landet 93,7% av deres naturressurser, som indikerer at selv om landet er på god vei mot en mer bærekraftig, er dette fremdeles fram i tiden. På dette grunnlaget legges det mer vekt på deres eksport enn andel av BNP, som resulterer i en score på 0.6 som indikerer moderat medlemskap i settet. Kasakhstan har oppnådd betydelig vekst og modernisering innen finanssektoren, noe som er viktig for økonomisk diversifisering. Reformene i bank- og pensjonssektorene har lagt grunnlaget for en

mer robust og fungerende markedsøkonomi (Esanov, 2009, s. 4). Sammenlignet med landene som får medlemskap, blir derfor Kasakhstan vurdert som kvalitativt ulikt, og blir plassert akkurat mer ute enn inne i settet «høy grad av ressursavhengighet.»

Burkina Faso er det landet hvor scorene fra de to indeksene spriker mest. Gjennomsnittet av de to indeksene gir oss en score på 0.55. Dette indikerer at landet strekker seg mot moderat inne i settet. Likevel røper ikke tallene de faktiske forholdene i dette landet. Mer enn 70% av befolkningen lever for under 2 dollar per dag. Landet har slitt med å diversifisere økonomien sin, da mer enn 82% av den urbane og rurale befolkningen ikke har tilgang til «modern fuels and depend on either firewood or charcoal for cooking» (UNDP, 2013, s. 7). Å skulle diversifisere økonomien bort fra dette, er svært vanskelig når en såpass stor andel ikke har tilgang til annet. I rapporten kommer det videre frem at en overgang vil være vanskelig fordi alternativene til tømmer er begrenset i store deler av landet, og fordi en eventuell overgang vil være veldig kostbar (UNDP, 2013, s. 7). Dette peker landet i en veldig ressursavhengig retning, dette til tross for at en relativt lav andel av BNP kommer fra naturressurser. Igjen viser vår andre indeks seg som svært nyttig i å få malt et mer korrekt bilde av landets ressursavhengighet. Dette fører til at landet kategoriseres som veldig inne i settet, og blir tildelt 0.8 i medlemskapsscore.

Iran og Oman ble tildelt de samme scorene i begge indeksene, men har blitt tildelt ulik medlemskapsscore i det endelige settet. Tallene peker på at disse landene har samme grad av ressursavhengighet, men et empirisk blikk avslører at det ikke er helt tilfelle. Ved å ta et gjennomsnitt fra de to kalibrerte scorene får man en samlet totalscore på 0.4. Dette vil indikere at Iran er mer ute av settet «høy grad av ressursavhengighet» enn inne. Basert på scorene virker ikke dette så usannsynlig, dersom man ser bort fra Irans store oljeavhengighet og flere sanksjoner. Disse sanksjonene forhindrer Iran fra det globale markedet, som gjør det enda vanskeligere å kunne diversifisere økonomien (Ghasseminejad & Jahan-Pavar, 2021). Dette kombinert sammen med stor grad av oljeavhengighet, gjør landet veldig sårbarhet overfor svingninger i markedet. På bakgrunn av dette vurderer jeg det som feil å plassere Iran mer ute av settet enn innenfor, og velger derfor å oppjustere medlemskapsscoren til 0.6 som indikerer moderat medlemskap i settet. Oman blir derimot stående på 0.4, og plasserer seg dermed mer ute av settet enn inne. Oman har lenge vært oljeavhengige, men forsøker likevel å diversifisere økonomien sin gjennom å investere i turisme og fiske (Trade Finance Global, 2024). Denne overgangen vitner om et land som sammenlignet med Iran er mindre sårbare overfor svingninger i markedet og som derfor sammenlignet med Iran er mindre

ressursavhengig. Samtidig som de ikke har sanksjoner som gjør overgangen enda vanskeligere. På bakgrunn av dette blir det feil å tildele de samme medlemskapsscore, når man ser på forsøkene deres til å diversifisere. Disse empiriske eksemplene illustrerer hvor viktig det er å legge empirisk og teoretisk belegg til grunn når man kalibrerer medlemskapsscorene (Ragin, 2009; Schneider & Wagemann, 2012).

D. Forutsetningen politisk ustabilitet med kalibrerte scorer fra begge anvendte indekser

Denne delen følger samme rekkefølge som appendiks C, ved å først redegjøre kalibreringen av de to indeksene som legger grunnlaget for den endelige kalibreringen av settet «moderat grad av politisk ustabilitet». Her vil det redegjøres for cut-off punkt, og gis en forklaring på hvorfor land som etter kalibreringen av de to indeksene har scorer som gjør de usikre når det kommer til den endelige kalibreringen. Denne redegjørelsen inneholder teoretiske og empiriske belegg som kan rettferdiggjøre det tildelte medlemskapet.

Kalibrering av indeksen «political stability and absence of violence/terrorism»

Det første vi bemerker oss når vi se på figur 5 (se 4.2.2), er hvilke land som er plassert seg i ytterkantene av indeksen. I den nedre delen finner vi Irak og Libya. I andre ende finner vi Mongolia, Oman, Qatar, Øst-Timor og Zambia. Dette forteller oss hvor stor variasjon vi har, og danner grunnlaget for fullt medlemskap (1.0) og ingen medlemskap i settet (0).

Kalibreringen for indeksen politisk stabilitet og fravær av vold og terrorisme ser ut som følger: Landene som scorer under -1,8 på indeksen tildeles fullt medlemskap, og er i settet sett på som ekstremt ustabile. Dette innebærer Irak og Libya. 0.8 i medlemskapsscore indikerer betydelig politisk ustabilitet, og settes for land som scorer mellom -1.8 og -1.5, disse landene er Burkina Faso, Den demokratiske republikken Kongo, Tsjad og Iran. 0.6 gis de landene som har moderat politisk ustabilitet, og scorer mellom -1.5 og -0.7 i indeksen, disse landene er Algerie, Angola og Aserbajdsjan. Cut-off punktet er satt til -0.6 med den hensikt å gi Algerie og Saudi Arabia to forskjellige medlemskapsscorer. 0.4 i medlemskapsscore indikerer noe politisk ustabilitet, og gjelder for landene Papua Ny-Guinea og Saudi Arabia som begge har en score på -0.6. 0.2 indikerer et delvis medlemskap i settet, og er gitt de landene som er i liten grad er politisk ustabile, disse landene er Republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Guyana, Usbekistan, Kasakhstan og Liberia. Disse landene scorer alle mellom -0.3 og -0.1 på indeksen. De resterende landene Mongolia, Oman, Qatar, Øst-Timor og Zambia får alle medlemskapsscore 0. Dette indikerer at de er relativt politisk stabile, og har dermed ikke

medlemskap i settet «moderat politisk ustabilitet». Disse landene har alle en høyere score enn 0 på indeksen. Fullstendig kalibrering kan sees i tabell 15.

I tråd med tidligere kalibrering, er igjen den viktigste redegjørelsen og kalibreringen rundt cut-off punktet, og sier noe om hvorvidt et land er mer inne eller ute av settet (Ragin, 2008b). På bakgrunn av dette må landene rundt cut-off punktet redegjøres for. Dette innebærer Saudi Arabia (0.4) og Algerie (0.6). Ser man utelukkende på scoren deres på indeksen, er de ikke langt fra hverandre, og uten en empirisk bakgrunn kunne disse blitt tildelt samme score. Som nevnt tidligere er Saudi Arabia for fullt inne i en økonomisk omstilling, ved hjelp av deres rammeverk Vision 2030 (Vision 2030, 2016). Denne omstillingen tar i hovedsak sikte på å diversifisere økonomien og sysselsette flere. I arbeidet med denne diversifiseringer er det innført flere sosiale reformer som allerede har begynt å resultere i lavere ustabilitet. Det har særlig vært betydelige investeringer i å forbedre styringen og effektiviteten i offentlige institusjoner (Vision 2030, 2016). Dette kan gjenspeile en større åpenhet overfor befolkningen. Det skal dog nevnes at lukkede autokratier slik som Saudi Arabia med sentralisert makt også løper større sannsynlighet for ustabilitet (Coppedge et al., 2021). Utgangspunktet for denne kalibreringen er likevel tatt med tilgjengelige data fra 2021, og begrunnelsen er tatt med utgangspunkt i deres progresjon i forhold til Vision 2030.

Når det kommer til Algerie, har dette landet siden oljeprisens fall i 2014 strevet med å hente seg inn økonomisk. Likevel hevder ICG (2018) at Algerie sitt største problem er en uendret økonomisk modell siden borgerkrig på nittitallet. At landet har fungert som en rentier-state, hvor det har vært lite ansvar fra staten, og følgelig lite krav fra innbyggerne har ført til spenninger. Utskiftninger i regjeringen gjør det vanskelig å enes om reformer, som har resultert i et fåtall. Bli dessuten noen av disse innført, har staten lite gjennomføringsevne, og en befolkning som heller ikke er villig til å innrette seg. ICG omtaler Algerie som politisk lammet. Dette har ført til spenninger. Deres løsning på problemet er å gjøre beslutninger mer transparente og gi befolkningen en større rolle. Dette vil bety å gå bort fra å være en rentier-state, men heller en stat som gir det folket trenger, imot at de igjen følger statens lover og regler innenfor et gitt rammeverk. De skisserer en sosial kontrakt, hvor begge parter vil tjene på å samarbeid, men det innebærer også at de begge må gi fra seg noe den andre vil ha. Dette er imidlertid bare anbefalinger fra ICG for å komme seg ut av deres økonomiske uføre og ustabile styre. Per nå sliter fremdeles Algerie med å oppnå konsensus til å innføre reformer. Disse feilslåtte forsøkene skaper uroligheter i befolkningen og ustabilitet i

regjeringen. På bakgrunn av dette vurderes Algerie og Saudi Arabia som to for ulike land til å tildeles samme score.

Kalibrering av indeksen «global terrorism index»

Når det kommer til global terrorism index (GTI) er det viktig å huske at en høy score her indikerer stor grad av terroraktiviteter. Vi ser på hvordan landene plasserer seg i settet, «høy grad av terroraktivitet». Cut-off punktet er satt til 4,5, som skiller Saudi Arabia og Algerie og sørger for ulike medlemskap. 1 viser til fullt medlemskap i settet og indikerer svært høyt nivå av terroraktivitet, og gis til de landene som scorer over 8.0 på indeksen. Dette innebefatter Burkina Faso og Irak. 0.8 betyr meget sterkt inne i settet, og indikerer høy terroraktivitet, og er tildelt de landene som scorer mellom 6.0 og 8.0 på indeksen, og er følgende land: Tsjad og den demokratiske republikken Kongo. 0.6 viser til moderat medlemskap i settet, og indikerer moderat terroraktivitet, og gis de landene som har en score mellom 4.0 og 5.0 på indeksen, som er landene Algerie, Iran og Libya. 0.4 tildeles Saudi Arabia som også markerer hvor cut-off punktet befinner seg. Dette synliggjør hvilke land som i mindre grad er medlem av settet. 0.2 gis til Angola, da dette landet har en lav score på indeksen, men å plassere den sammen med landene uten score er feil, er det ei heller korrekt å sette den sammen med Saudi Arabia som har en elleve ganger så høy score som Angola. De resterende landene Aserbajdsjan, Republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Guyana, Kasakhstan, Liberia, Mongolia, Oman, Papua Ny-Guinea, Qatar, Øst-Timor, Usbekistan og Zambia scorer alle 0 på indeksen, noe som betyr ingen terrorhendelser. Disse er da helt ute av settet og blir tildelt 0 i score. En fullstendig oversikt over kalibreringen er gitt i tabell 16.

Redegjørelsen for cut-off punktet, og dermed hvilke land som tildeles medlemskap akkurat innenfor og akkurat utenfor settet baserer seg i stor grad på den samme gitt for politisk ustabilitet. Igjen skiller cut-off punktet Algerie og Saudi Arabia. Som vi tidligere har redegjort for, har Algerie en stat som er lite ansvarlig overfor borgerne sine. Dette har ført til spenninger og lammet det politiske apparatet. Ifølge Fearon & Laitin (2003) kan slike forhold legge til rette for såkalte «grievances». Dette beskrives som motivasjon til å drive opprør for å enten tilegne seg makt eller gjøre såpass stor innvirkning på styresmaktene at det fordrer endring. Algerie har opplevd noen terrorrelaterte hendelser, som kan sees på som motstand til den sittende regjeringen. Dette skiller seg ut fra Saudi Arabia som primært opplever terrorisme fra terrororganisasjonen Houti (U.S Department of State, 2021). Houti ble grunnlagt i Yemen, og er i konflikt med Saudi Arabia. Denne konflikten har flere dimensjoner, som oppgaven ikke skal gå nærmere inn på. Likevel er det verdt å nevne at de

religiøse motsetningene er en tilbakevendende grunn til at Houti fortsetter å angripe Saudi Arabia. De fleste angrep skjer på grensen mellom Saudi Arabia og Yemen, mens noen få angrep skjer på Saudi Arabia sin jord (U.S Department of State, 2021). Disse terrorangrepene har et annet bakteppe enn hva man finner i Algerie, hvor disse i større grad er motivert av mulighet for å styrte staten eller få gjennom endringer. I Saudi Arabia er det derimot en pågående konflikt som har vart over flere år. Denne har likevel ikke preget den politiske ustabiliteten nevneverdig ettersom terroristene ikke er Saudi Arabia sine egne. Dette synliggjør forskjellen mellom Algerie og Saudi Arabia, og hvorfor de ikke begge kan få samme medlemskap, men heller stå på hver sin side av cut-off punktet.

Medlemskapsscore	0 helt ute av settet	0.2 delvis ute av settet	0.4 mer ute enn inne i settet	0.5 hverken inne eller ute av settet	0.6 moderat inne i settet	0.8 mer inne i settet enn ute	1.0 helt inne i settet
Politisk ustabilitet og fravær av vold og terrorisme	Mongolia, Oman, Qatar, Øst-Timor & Zambia	Republikken Kongo, Ekvatorial Guinea, Guyana, Usbekistan, Kasakhstan og Liberia	Papua Ny-Guinea og Saudi Arabia		Algerie, Angola og Aserbajdsjan	Burkina Faso, Tsjad, den demokratiske republikken Kongo og Iran	Irak og Libya

Tabell 15. Denne tabellen viser kalibreringen av settet "høy grad av politisk ustabilitet" basert på tall fra political stability and absence of violence/terrorism. Denne danner grunnlaget for kalibreringen for det endelige settet "høy grad av politisk ustabilitet".

Medlemskapsscore	0 helt ute av settet	0.2 delvis ute av settet	0.4 mer ute av settet enn inne	0.5 hverken inne eller ute	0.6 moderat inne i settet	0.8 mer inne i settet enn ute	1.0 helt inne i settet
Global terrorism index	Aserbajdsjan, Republikken Kongo, Ekvatorial-Guinea, Guyana, Kasakhstan, Liberia, Mongolia, Oman, Papua Ny-Guinea, Qatar, Øst-Timor, Usbekistan og Zambia	Angola	Saudi Arabia		Algerie, Iran og Libya	Tsjad og den demokratiske republikken Kongo	Burkina Faso og Irak

Tabell 16. Denne tabellen viser kalibrering gjort av settet "høy grad av terrorisme" basert på global terrorism index. Denne danner også grunnlaget for kalibreringen til det endelige settet for politisk ustabilitet.

Kalibrering av det endelige settet, «moderat grad av politisk ustabilitet»

Når vi nå går over til den endelige kalibreringen for settet «moderat politisk ustabilitet», er det viktig å se hvilke land som blir og ikke blir tildelt samme medlemskapsscore i de to kalibreringene. Fullstendig kalibrering finnes i tabell 3, og er et gjennomsnitt av de to foregående indeksene. Der hvor det er større forskjeller, er det lagt vekt på empiriske bevis for å avgjøre hvorvidt landet får det ene eller det andre medlemskapet. La oss nå se nærmere på seks av landene som hadde avvikende scorere i de to indeksene. Samtlige av landene har blitt gitt den høyeste scoren etter et gjennomsnitt er tatt, bakgrunnen for dette vil jeg illustrere nå: (i) Burkina Faso er et land preget av jihadistisk terroraktivitet de siste årene, som forklarer de høye verdiene for terrorisme. Situasjonen i Burkina Faso har eskalert, og det er nå en økning når det kommer til væpnede militans. Disse kombinert med miljømessige- og sosioøkonomiske faktorer står i fare for å destabilisere hele landet. Landets sikkerhetsstyrker har ikke klart å håndtere situasjonen, som blant annet forklares ved svake og ineffektive institusjoner (Barlow et al., 2021, s. 157).

(ii) Iran har vært involvert i flere regionale konflikter, dette alene vitner om et land som er preget av interne spenninger og motsetninger. (iii) Tsjad sin geografiske plassering gjør landet

svært utsatt for spredning av terroraktiviteter, spesielt kombinert med svake lokale myndigheter og sosial uro (Shepherd & Melly, 2016). Tsjad er et land som lider av strukturell svakhet, som vil si at selv om landet er noenlunde stabilt nå, har det ikke de faktiske strukturene til å vedlikeholde disse. Det legges også særlig vekt på at dersom oljeprisen faller igjen, vil utvikling måtte vike, til fordel for styrking av militæret. Dette kan føre til «grievances» og ustabiliteten i landet (Shepherd & Melly, 2016).

(iv) Libya har etter Gaddafi-regimets fall vært plaget med intern strid og fraksjonering, hvor ulike grupper har kjempet om makten. Dette har gitt grobunn for terroraktivitet i landet. Barlow et al., (2021) peker på at ettervirkningen av konflikten Libya hadde mot Mali i 2011 har vært pådriveren for politisk ustabilitet i hele Sahel-regionen. (v) Aserbajdsjan er plassert i Kaukasus-regionen, som er en region med geopolitiske spenninger, slik som Nagorno-Karabakh konflikten med Armenia. Bare fordi Aserbajdsjan ikke har høy terroraktivitet målt ved GTI, opplever landet politiske spenninger, som kan utvikle seg til terrorlignende aktiviteter, slik som separatisme (Askerov et al. 2020). Det vil på dette grunnlaget være feil å skulle plassere Aserbajdsjan utenfor settet, som vil indikert politisk stabilitet, når det foreligger såpass store spenninger i landet og nabolandene. (vi) Papua-Ny Guinea har opplevd ustabile politiske lederskap, med hyppige regjeringsskifter og hatt utfordringer med håndhevelse av loven. Bizhan & Gorea (2022) peker på hvordan en manglende nasjonal identitet og tilhørighetsfølelse har gjort det vanskelig å danne effektive institusjoner. Konsekvensene av dette har vært vold i småskala og politiske protester som har blitt voldelige. Artikkelen konkluderer med at landet foreløpig ikke har en sikker vei ut av denne ustabiliteten.

E. Forutsetningen korrupsjon med kalibrerte scorer

Denne delen tar for seg kalibreringen av forutsetningen korrupsjon, ved hjelp av indeksen fra Corruption perceptions index fra 2021. Ulikt de to foregående forutsetningene (appendiks C og D), brukes det bare en indeks i kalibreringen av det endelige settet, «moderat grad av korrupsjon». Deretter gjøres det en redegjørelse for valg av cut-off punkt og empirisk belegg for valgt medlemskap for casene.

Basert på målingene fra denne indeksen kalibrerer vi hvert land inn under settet «moderat korrupsjon». Fullt medlemskap (1) vil indikere høy grad av korrupsjon og gis til landene med en score under 20%, 0.8 meget sterkt medlemskap vil indikere betydelig grad av korrupsjon og gis til landene med score mellom 20-24%, 0.6 indikerer moderat grad av korrupsjon og går

fra 25 til 33%, cut-off punktet er satt til 34, som effektivt skiller landene Aserbajdsjan og Mongolia fra hverandre. Deretter vil 0.4 indikere mindre grad av korrupsjon og gis til land med score mellom 35-38%, mens 0.2 vil være veldig lite korrupsjon og gis til landene med 39-42%, mens 0 indikerer liten grad eller ingen korrupsjon og gis til land som har en høyere score enn 42%. Fullstendig kalibrering kan sees i tabell 4.

Ettersom cut-off punktet er satt til 31, er det nødvendig å redegjør for dette skillet, og hvorfor landene Aserbajdsjan og Mongolia får ulike scorere i settet. Bychawska-Sinlarska (2016) legger i sin rapport om Aserbajdsjan vekt på hvordan det politiske landskapet er preget av korrupsjon i opptil flere avdelinger. Hun trekker særlig fram korrupsjon rundt dommere og domstolene, og hvordan disse er immune. Å være immun vil i denne sammenhengen si at det ikke foreligger et regelverk som eksplisitt sier noe om korrupsjon, som fører til løse rammer rundt håndhevelse av det, og lite legal makt rundt avstraffelse for det. Samtidig som det juridiske systemet er preget av korrupsjon, er det også stor korrupsjon blant politifolk, og bestikkelser er fremdeles ikke ulovlig, og sees på som en enkel vei ut.

Mongolia er et av få land som i denne studien som ifølge V-dem kategoriseres som et representativt demokrati. Det vil si at det i større grad skal være i stand til å bekjempe korrupsjon, og legge til rette for at staten står ansvarlige i slike tilfeller. Likevel er det merkbart at landet har slitt med kvaliteten og effektiviteten på institusjoner etter at råvareprisen på flere av deres naturressurser gikk betraktelig ned på råvaremarkedet (Narankhuu, 2018). Svekkelsen av institusjonene har ført til en begrensning politisk sett, med færre valgmuligheter og større grad av populisme. Problemet er forsøkt håndtert ved å gjøre mikro- og makrobeslutninger transparente for befolkningen, for å unngå hemmelighold og øke ansvarligheten (Narankhuu, 2018). På bakgrunn av dette vurderes de to landene som for ulike til å skulle få samme medlemskapsscoren. 0.4 gis til Mongolia og indikerer at landet er mer ute av settet enn inne, mens Aserbajdsjan blir tildelt 0.6 og er dermed mer inne enn ute av settet.

Inndelingen som er gjort, med tanke på cut-off punktet og intervallene mellom medlemskapsscorene, tilsier at Liberia og Zambia skal få 0.6 i medlemskapsscore og være moderat inne i settet. En nærmere titt på begge land avslører nemlig at landene har en større grad av korrupsjon enn hva som fremgår av CPI. Tall fra Afrobarometer 2021 (Keulder, 2021) viser hvordan begge land scorer veldig høyt på indeksen «Risk retaliation if report corruption». Denne indeksen går fra 0-100 og måler i hvor stor grad man risikerer å bli straffet dersom man rapporterer om korrupsjon. Zambia scorer 79 på denne, mens Liberia

scorer 69. Begge disse scorene er veldig høye, og man kan med nokså stor sikkerhet si at tallene fra CPI nok ikke helt gjenspeiler virkeligheten i disse landene. For Liberia er det særlig to former for korrupsjon som går igjen, de scorer veldig høyt på korrupsjon blant politifolk og underkategorien bestikkelser. Zambia har en noe lavere score her, men ligger blant topp ti når det kommer til spørsmålet om korrupsjonen har gått opp eller det siste år (fra 2020-2021), og 74% mener at den har gått betraktelig opp. I spørsmål om staten er god på korrupsjonsbekjempelse, er Zambia det landet som scorer dårligst, i denne sammenhengen vil det si at korrupsjonsbekjempelsen er oppfattet som veldig dårlig og utilstrekkelig (Keulder, 2021).

Basert på disse tallene og observasjonene som er gjort av Afrobarometer fra 2021 (Keulder, 2021) er det tydelig at landene opplever en større del korrupsjon enn hva som kommer frem av Corruption perceptions index. På bakgrunn av disse funnene, blir begge landene tildelt 0.8 i medlemskapsscore, og er dermed i stor grad inne i settet moderat grad av korrupsjon. Gjennomgående for kalibreringen i denne studien ser vi nok en gang viktigheten av å gjøre vurderinger av casene, og se hvorvidt det veiledende medlemskapet basert på intervaller innenfor indeksene faktisk reflekterer landets faktiske forhold.

F. Forutsetningen demokrati med kalibrerte scorer

Denne delen tar for seg kalibreringen av settet «høy grad av autokrati». Dette settet tar utgangspunkt i tall fra indeksen «electoral democracy» fra V-dem, og deres kategorisering av regimetype for de ulike landene. Det blir redegjort for cut-off punkt og empiriske belegg blir lagt til grunn når det kommer til casenes medlemskap i settet.

Kalibreringen tar utgangspunkt i settet «høy grad av autokrati», som vil si at fullt medlemskap vil vise til landene som scorer lavest på indeksen. Dette samsvarer med å være et lukket autokrati, som er den diametrale motsetningen til et representativt demokrati. Disse landene vil få fullt medlemskap, mens de landene som kjennetegnes som et representativt demokrati vil være ute av settet. Landene som befinner seg i midten har blitt delt inn i to kategorier, ettersom det er store spredninger innenfor representativt autokrati. Det vil si at noen av landene har flere trekk ved seg som minner om det representative demokratiet, og som det derfor vil bli uriktig å utelukkende plassere innenfor settet «høy grad av autokrati». Likevel kan man ikke blindt se på hvilken regimetype de ulike landene har, da dette må sees i sammenheng med den skåren de har oppnådd på indeksen også. Likevel gir det oss en god

indikator og også en god forklaring på hvorfor for eksempel Qatar (0,08) scorer så lavt på indeksen, når de samtidig også er et lukket autokrati. Kalibreringen kan sees i tabell 6.

Ekvatorial-Guinea er ifølge V-dem et representativt autokrati, men som også har en av de laveste skårene på indeksen. Den lave scoren indikerer at landet i veldig liten grad er et representativt demokrati. Bare basert på regimetype, vil ikke Ekvatorial-Guinea oppnå fullt medlemskap, mens skåren antyder likevel at landet bør plasseres nettopp her. Derfor er V-dem sin kategorisering veiledende for kalibreringen, men baseres ikke utelukkende bare på denne. Dette gjør seg gjeldende i følgende land: Ekvatorial-Guinea, Papua Ny-Guinea og Iran.

Libya er et land som ifølge V-dem er et lukket autokrati. Det scorer likevel 0,27 som sammenlignet med resterende land, antyder at landet lener seg mer mot å være et representativt autokrati. Selv med denne skåren, kan ikke landet plasseres sammen med andre representative autokrati, fordi som et lukket autokrati indikerer, hvor selve valgordningen bare er en fasade og et skalkeskjul for å skule hva regjeringen egentlig bedriver, samtidig som de gir innbyggerne en følelse av å være med å bestemme hvem som styrer landet (Schedler, 2002). Selv om det på ingen måte er tilfelle, bidrar det til å holde motstandere borte. Derfor velger jeg basert på denne informasjonen å ikke kalibrere disse landene sammen med representative autokrati. I stedet velger jeg å dele opp fullt medlemskap, fordi landene innenfor lukket autokrati har en stor variasjon, slik som Saudi Arabia som scorer 0,02 opp mot Usbekistan som scorer 0,23. Begge landene er kategorisert som lukkede autokratier, men å gi begge fullt medlemskap, når det er store forskjeller både innenfor indeksen og empirisk vurderer jeg som feil. Derfor deler jeg disse landene og gir medlemskap deretter, 1 indikerer fullt medlemskap, mens 0.8 indikerer stor grad av medlemskap i settet.

Jeg følger samme oppskrift når det kommer til landene som faller innunder regimet representativt autokrati. Landene Angola, Kasakhstan, Zambia og Irak skiller seg særlig ut fra resten ved at de alle har en skår over 0,3 på indeksen. Jeg vurderer de empirisk forskjellige fra de resterende landene i denne kategorien, og velger derfor å kalibrere disse landene som mer utenfor settet enn innenfor, mens de resterende landene kommer over cut-off punktet som er satt til 0,28. Dette skiller landene Algerie (0,29) og Irak (0,36) fra å være mer inne i settet til å være mer ute fra settet. La oss derfor ta en titt på forskjellene som redegjør for denne kalibreringen.

Algerie er ifølge ICG (2018) politisk «lammet». De sliter med å få flertall og konsensus for sosiale- og økonomiske reformer. Algerie sin befolkning gjorde store protester anledning

valget i 2021, og fikk det blant annet flyttet. Valget hadde en veldig lav deltakelse, hvor bare 23,09% av de stemmeberettigete hadde stemt. En femtedel av disse var dessuten ødelagte stemmesedler som ikke var gyldige. Årsaken bak dette er ifølge Joffé (2021) en lang prosess hvor staten gradvis har pushet befolkningen lengre og lengre bort fra omtrent alle arenaer hvor det er mulig å påvirke. Regimet blir av forfatteren omtalt som et «fasade-demokrati», hvor selve valgprosessen kun er en fasade og en illusjon om deltakelse i samfunnet. Dette vitner om et land som ikke kvalifiserer seg for å omtales som representativt.

Irak var frem til 2003 et diktatorisk regime. Overgangen til et demokratisk styre var derfor vanskelig, med sosiale-, politiske-, og økonomiske faktorer som hørte til et tankesett og verdigrunnlag tilhørende tyranni. Ulrazzaq (2022) beskriver Iraks forsøk på demokratisering som feilslått fordi flere av komponentene som er sentrale for et demokrati tar tid å opparbeide. Som et alternativ til konkurransedemokratiet, brukes det heller konsensus for å sikre en enighet mellom de politiske partene, slik at landet kan bli styrt, dette på tross av ulik partitilhørighet. På bakgrunn av det etniske mangfoldet i landet har dette vært et sentralt grep for å sikre representasjon og deltakelse fra alle samfunnets grupper. Ettersom denne forutsetningen ser etter valgordningen, er dette noe som til dels fungerer i Irak (Ulrazzaq, 2022). Forfatteren peker særlig på at valgordningen i seg selv ikke er tilstrekkelig for å oppnå en demokratisk overgang. Samtidig er løsningen som brukes nå med krav om konsensus et steg mot en større grad av representativitet. Med bakgrunn i fokus på valgordning gjøres det derfor en klar distinksjon mellom Irak og Algerie når det kommer til å være mer innenfor eller utenfor settet.

G. Forutsetningen økonomisk vekst med kalibrerte scorer

Denne delen ser på kalibreringen for økonomisk vekst. Dette gjøres ved å se på indeksen for økonomisk vekst for 2021. Kalibreringen gjøres ikke uavhengig av denne, men ser også på 2019 for å kunne bruke dette som et baseår, som kan si noe om hvordan landenes økonomiske vekst har sett ut i år uten krise (Stiglitz, 2020). Kalibreringen tar utgangspunkt i Barro (2003) sitt rammeverk. Det redegjøres for cut-off punktet og land som får en annen medlemskapsscore enn hva deres score tilsier.

Figur 9 viser oss at det særlig er to land som skiller seg ut, ved å ha en svært positiv økonomisk vekst. Dette er Guyana og Libya. Som nevnt tidligere tar denne oppgaven sikte på å måle hvorvidt ressursrike og ressursavhengige land kan sies å være politisk ustabile, etter et år med økonomisk sjokk. På bakgrunn av at disse landene er svært ressursavhengige, vil en

slik krise ramme dem hardere. Det er viktig å ta høyde for at mange av landene ble kraftig begrenset når det kom til eksport av sine råvarer, som førte til en veldig lav økonomisk vekst. Dersom man utelukkende ser på tallene fra 2021, vil dette antyde at landene har hatt en eventyrlig økonomisk vekst. Særlig sammenlignet med 2020, hvor Guyana hadde en negativ vekst på -2,4% og Libya hadde en negativ vekst på -29,8%. Forskjellene er markante, og dersom vi følger Barro (2003) sitt teoretiske rammeverk, vil begge landene bli kategorisert som land med god økonomisk vekst og være helt ute av settet lav økonomisk vekst. I de neste avsnittene vil jeg redegjør for hvordan jeg velger å kalibrere disse, og hvorfor de har en vesentlig større vekst sammenlignet med alle andre land i denne studien.

Guyana oppdaget olje i 2015, som førte til en større grad av eksport som igjen resulterte i en positiv økonomisk vekst. Idet land oppdager en naturressurs opplever de gjerne en ressursboom, og det blir lagt mye ressurser og penger i denne nye næringen. Dette fører til svikt i andre bransjer, som igjen enten over kort tid eller over en lengre periode kan føre til valutaappresiering. Det ble gjort et større funn i 2020, som åpnet opp for at en større andel kunne eksporteres (Pasha, 2020). Idet markedet åpnet opp igjen for kjøp og salg etter pandemien, førte dette til en enorm vekst, som vi tydelig ser sammenlignet med resten av studiens land. På bakgrunn av dette funnet er det naturlig å kalibrere Guyana som utenfor settet, ettersom dette funnet er såpass nytt er det ikke mulig å påse noen eventuell ressursforbannelse helt enda. Dette spør hvordan regjeringen håndterer de plutselige oljeinntektene og hvorvidt de klarer å holde fokuset og satse på andre næringer.

Libya oppdager ikke olje, men gjør fremskritt i sin fredsmekling. De to foregående årene var landet preget av væpnet konflikt, som begrenset oljeproduksjonen. Ettersom Libya er et svært ressursavhengig land, preget dette landets økonomiske situasjon betraktelig. Begge årene viste en negativ vekst. Det var ikke før 2021 at den igjen ble positiv (FMECD, 2023). Politiske konflikter har tidligere også påvirket oljeproduksjonen, slik som hærverk rundt drillene, eller under transport. Dette betyr at dersom Libya opplever væpnede konflikter, vil dette få store økonomiske konsekvenser, da landet i stor grad lener seg på oljeinntekter. Å skulle kalibrere Libya som å være helt ute av settet, basert på at de akkurat dette året ikke opplevde konflikt, vil ikke være korrekt når denne veksten er veldig ustabil. Dette er også sett bort fra 2020, som felles for de fleste land i studien betydde negativ eller lavere økonomisk vekst sammenlignet med året før. FMECD (2023) peker på at fremtiden til Libya ikke ser lys ut, og artikkelen oppsummerer på bakgrunn av dette med at 2022 holder en negativ vekst sammenlignet med 2021. For kalibreringen sin skyld resulterer dette i 0.8 medlemskap, som indikerer at Libya er

mer inne enn ute av settet «lav økonomisk vekst». Oversikt over fullstendig kalibrering kan leses av i tabell 7.

For å kalibrere settet «lav økonomisk vekst» anvender jeg Barro (2003) sin forskning. Han fant over en trettiårs periode hvordan et utvalg land presterte når det kom til økonomisk vekst. Denne forskningen kunne peke på hvilke prosentdeler som kategoriserte dårlig økonomisk vekst, og hvilke prosentdeler som indikerte god eller veldig god økonomisk vekst. I hans studie gjør han ikke et skille når det kommer til land som har over 4% vekst, ettersom alle disse kan kategoriseres som god økonomisk vekst. Han deler funnene sine inn i femtedeler, hvor hver del representerer en rekke land som scorer innenfor en hvis score. Den prosentdelen som har dårligst økonomisk vekst, har en negativ økonomisk vekst på mindre enn -1,2%. Dette kjennetegner landene med dårligst økonomisk vekst. Land i oppgavens studie som scorer under dette blir tilegnet fullt medlemskap i settet. Samtidig vil også land som har under 0 i score bli tildelt fullt medlemskap, da dette indikerer en negativ økonomisk vekst som samsvarer med fullt medlemskap når det kommer til en lav økonomisk vekst. Motsatt vil alle landene med over 4% i økonomisk vekst være helt ute av settet og bli tildelt 0. Barro gjør også en klar distinksjon hvor land med vekst mellom -0,1 og 2,8% kan sies å ha en mer moderat vekst, samtidig som denne lener mer mot å være lav. Derfor blir landene med denne scoren gitt 0,6 som sier at landene er mer inne i settet enn ute. Ettersom alle land med over 4% vekst kan sies å være helt ute av settet, da disse kjennetegnes som land med god økonomisk vekst, setter han grensen for hva som kjennetegnes som god økonomisk vekst ved 2,8% som da fungerer som vårt cut-off punkt. Dersom et land har akkurat denne vekstscoren vil det hverken være innenfor eller utenfor settet, men bli tildelt 0,5. Landene som derimot plasserer seg mellom 2,8% og 4% blir tildelt 0,3 i settet, som indikerer at de er mer ute enn inne.

H. Økonomisk vekst for 2019-2021

Dette er en oversikt over studiens anvendte land sine scorer på Verdensbankens indeks for økonomisk vekst i årene 2019, 2020 og 2021. Denne synliggjør landenes svake økonomiske vekst under pandemien, og følgelig deres økende vekst etter pandemien.

Land	2019	2020	2021
Algerie	1	-5,1	3,4
Angola	-0,7	-5,6	1,2
Aserbajdsjan	2,5	-4,3	5,6
Burkina Faso	5,5	1,9	6,9
Tsjad	3,2	-1,6	-1,2
Den demokratiske republikken Kongo	4,4	1,7	6,2
Kongo	1,1	-6,3	1
Ekvatorial-Guinea	-5,5	-4,8	0,3
Guyana	5,4	-2,4	20,1
Iran	-3,1	3,3	4,7
Irak	5,5	-12	1,6
Kasakhstan	4,5	-2,5	4,3
Liberia	-2,5	-3	5
Libya	-11,2	-29,8	31,4
Mongolia	5,6	-4,6	1,6
Oman	-1,1	-3,4	3,1
Papua Ny-Guinea	4,5	-3,2	-0,8
Qatar	0,7	-3,6	1,6
Saudi-Arabia	0,8	-4,3	4,3
Øst-Timor	23,4	32	5,3
Usbekistan	6	2	7,4
Zambia	1,4	-2,8	6,2

Tabell 17. Denne tabellen viser oss økonomisk vekst for alle studiens land i årene 2019-2021, målt i %.

I. Negerte nødvendighets- og tilstrekkelighetsrelasjoner

Tabell 18 illustrerer hver av forutsetningene negert. Det vil si at vi ser om fraværet av forutsetningen, er tilstrekkelig for å forklare utfallet. Som nevnt tidligere er ingen av konsistens-scorene høye nok til å si at noen av forutsetningene hverken er nødvendige eller tilstrekkelige for utfallet alene. Merk at ~ vil si fraværet av forutsetningen. Fordi konsistensscoren er under 0.75 er det ikke noe poeng å diskutere dekningsgraden da en for lav konsistensscore eliminerer forutsetningen som nødvendig for utfallet allerede før man ser på dekningsgraden (Schneider & Wagemann, 2012).

~ Politisk ustabilitet		Nødvendighet	
Forutsetning	Konsistens	Dekningsgrad	
Høy grad av korrupsjon	0,582	0,639	
Høy grad av autokrati	0,552	0,704	
Svak økonomisk vekst	0,358	0,685	
Høy grad av ressursavhengighet	0,641	0,651	
~ Politisk ustabilitet		Tilstrekkelighet	
Forutsetning	Konsistens	Dekningsgrad	
Høy grad av korrupsjon	0,428	0,488	
Høy grad av autokrati	0,478	0,639	
Svak økonomisk vekst	0,426	0,744	
Høy grad av ressursavhengighet	0,454	0,465	

Tabell 18. Denne tabellen viser oss først om noen av forutsetningene alene kan forklare politisk ustabilitet. Dette gjøres først for nødvendighetsrelasjon og deretter for tilstrekkelighetsrelasjoner.

J. Kalibrerte scorer

Tabell 19 gir en oversikt over de kalibrerte scorene for hvert land på hver av forutsetningene.

Dette er utgangspunktet for sannhetstabellen.

Land	Pol.ustabil	Korrupsjon	Lav øk.vekst	Autokrati	Ressu.avhen
Algerie	0,6	0,6	0,3	0,6	0,6
Angola	0,4	0,6	0,6	0,3	0,8
Aserbajdsjan	0,6	0,6	0	0,8	0,8
Burkina Faso	1	0,2	0	0	0,8
Tsjad	0,8	0,8	1	0,6	0,6
Den demokratiske republikken Kongo	0,8	1	0	0,6	0,6
Kongo	0,2	0,8	0,6	0,6	0,8
Ekvatorial-Guinea	0,2	1	0,6	0,8	0,6
Guyana	0,2	0,2	0	0	0,8
Iran	0,8	0,8	0	0,8	0,6
Irak	1	0,8	0,6	0,3	1
Kasakhstan	0,2	0,4	0	0,3	0,4
Liberia	0,2	0,8	0	0	0,2
Libya	0,8	1	0,8	0,6	1
Mongolia	0	0,4	0,6	0	0,8
Oman	0	0	0,3	0,8	0,4
Papua Ny-Guinea	0,2	0,6	1	0,3	0,6
Qatar	0	0	0,6	1	0,4
Saudi-Arabia	0,4	0	0	1	0,2
Øst-Timor	0	0,2	0	0	0,4
Usbekistan	0,2	0,6	0	0,8	0,2
Zambia	0	0,8	0	0,3	0,6

Tabell 19. Denne tabellen viser de kalibrerte scorene for de fem forutsetningene oppgaven ser på. Denne datamatriksen danner grunnlaget for sannhetstabellen.

K. Utregning for rad 2 i sannhetstabellen

Ettersom konsistensscoren var akkurat innenfor kravet for å regnes som tilstrekkelig for utfallet, og vi fikk en PRI-score som var like rundt 0.5 (0,55) er det nødvendig å regne ut hvordan konsistensscoren og PRI blir seende ut når vi negerer utfallet. Det gjør vi for å kunne avkrefte hvorvidt forutsetningene både leder til utfall og ikke-utfall. Vi følger samme tankegang som i appendiks E, om negering for nødvendighets- og tilstrekkelighetsrelasjoner for hver forutsetning.

En måte å løse dette på er ved å multiplisere konsistensverdien og PRI-scoren for både tilstedeværelsen og fraværet av utfallet. Deretter kan man bruke produktet man får til å vurdere hvorvidt raden er tilstrekkelig for enten tilstedeværelse eller fraværet av utfallet (Schneider & Wagemann, 2012, s. 243). Et høyt produkt vil kunne indikere at forutsetningene ikke forklarer både tilstedeværelsen og fraværet av politisk ustabilitet. Denne utregningen kan sees i tabell 20.

Tabell 20 viser oss produktene for både tilstedeværelse og fravær av utfallet. Produktet 0,412 er en indikator på hvor godt kombinasjonen av forutsetninger forklarer tilstedeværelsen av politisk ustabilitet. Sammenlignet med produktet for fravær av politisk ustabilitet på 0,309 er dette lavere. Dette indikerer at kombinasjonen av forutsetninger er relativt god til å forklare tilstedeværelsen av politisk ustabilitet. Dette støtter resonnementet om at forutsetningene derfor egner seg bedre til å forklare utfallet enn til å forklare fraværet av det. Dette gjør at vi kan være tryggere når vi avgjør at raden er tilstrekkelig for å forklare utfallet.

Utfall	Konsistens	PRI	Multiplisert
Politisk ustabilitet	0,75	0,55	0,412
~Politisk ustabilitet	0,687	0,45	0,309

Tabell 20. Denne tabellen viser oss utregningene for hvorvidt rad 2 i sannhetstabellen kan forklare både tilstedeværelsen og fraværet av politisk ustabilitet.

L. Fullstendig sannhetstabell

Tabell 21 viser oss sannhetstabellen før den har blitt justert. Justeringer vil si å sette grenser for hvilke rader som skal inkluderes, samtidig som restrader fjernes. Tabellen viser hvilke kombinasjoner av forutsetninger hvert av landene har. Dette resulterer i noen rader hvor en kombinasjon bare forklarer politisk ustabilitet til et land, mens andre rader har en kombinasjon av forutsetninger som deles av flere land. Totalt er det 11 rader med

kombinasjoner av forutsetninger som gjelder for oppgavens 22 land. De resterende fem radene er kombinasjoner av forutsetninger som ikke stemmer for noen av landene.

Korrupsjon	Lav øk. Vekst	Autokrati	Ressurs. Avheng	Antall land	Navn på land(ene)	Konsistens	PRI
1	0	1	1	4	Dem rep. Kongo, Iran, Algerie og Aserbajdsjan	0,833	0,652
1	1	1	1	4	Tsjad, Rep. Kongo, Ekvatorial-Guinea og Libya	0,75	0,55
1	1	0	1	3	Angola, Irak og Papua Ny-Guinea	0,692	0,454
0	0	0	0	2	Kasakhstan og Øst-Timor	0,578	0,111
0	0	1	0	2	Oman og Saudi Arabia	0,512	0
0	0	0	1	2	Burkina Faso og Guyana	0,615	0,333
1	0	0	0	1	Liberia	0,636	0,2
1	0	1	0	1	Usbekistan	0,705	0,285
0	1	1	0	1	Qatar	0,523	0
1	0	0	1	1	Zambia	0,692	0,333
0	1	0	1	1	Mongolia	0,6	0,166
0	1	0	0	0			
1	1	0	0	0			
1	1	1	0	0			
0	0	1	1	0			
0	1	1	1	0			

Tabell 21. Denne tabellen viser oss sannhetstabellen før den er modifisert. Her vises restradene som inneholder kombinasjoner av forutsetninger som ingen land faller inn under.

M. Robusthetstester

Når det kommer til robusthetstester, foreslår Schneider & Wagemann (2012, s. 284-295) tre ulike typer: (i) å endre kalibreringen, (ii) å endre konsistenskriteriet i sannhetstabellen, og (iii) legge til eller droppe caser. I tråd med Ragin (1987) sin frem-og-tilbake metode, har scorene blitt kalibrert på nytt. Dette har vært med hensyn til teoretisk eller empirisk belegg. De viktigste endringene er likevel de som baserer seg like rundt cut-off punktet. Hvordan disse blir kalibrert har mye å si for hvordan programmet behandler det videre. I forlengelse av Schneider & Wagemann sine tester, poengterer de at analysen regnes som robust så lenge små endringer av en eller flere av disse testene ikke fører til store utslag på konsistensscoren, dekningsgraden eller løsningsformelen. Ved å kalibrere på nytt, var det snakk om å enten legge til flere medlemskapscoreer fordi det kvalitativt ikke gav mening å skulle plassere landene i samme medlemskapscore eller motsatt at det teoretiske rammeverket ikke gjorde like mange distinksjoner, og man kunne derfor anvende færre medlemskapskategorier. Disse

finjusteringene av kalibreringen har ikke ført til noen signifikante endringer, som i tråd med Schneider & Wagemann (2012) anser analysen for å være robust.

0,75 er mye omtalt som den nedre grensen for konsistens når det kommer til å avgjøre hvorvidt denne er tilstrekkelig for utfallet (Schneider & Wagemann, 2012). Likevel er denne bare veiledende, og må i alle tilfeller sees opp mot teori og de enkelte caser. Greener (2024) legger særlig vekt på konsistensverdien når det kommer til PRI. Ettersom 0,75 bare er en veiledende score, finnes det stor variasjon i hva ulike studier vurderer for å være tilstrekkelig for utfallet. Vår analyse har anvendt 0,75 som et minimumskrav for å regne en kombinasjon som tilstrekkelig for utfallet. Dette førte til en dekningsgrad på 0,604. Denne dekningsgraden ville si at rundt 60% av casene kunne forklares av de teoretiske forutsetningene.

Fordi det finnes stor variasjon i hva som betegnes som en akseptert grense, forsøker vi å oppjustere krav for inklusjon på konsistensen til 0,8. Dette er i tråd med hva Greener (2024) anbefaler, dersom man har lave PRI scorere. I vårt tilfelle hadde vi en kombinasjon av en konsistensscore som var akkurat på grensen (rad 2 i sannhetstabellen, se tabell 10), med en PRI score som kunne så tvil om hvorvidt kombinasjonen av forutsetninger kunne forklare både tilstedeværelse og fraværet av politisk ustabilitet. Ved å oppjustere konsistensscoren til 0,8, gir dette oss kun en rad som er tilstrekkelig, det vil si at vi utelukkende bare kun har en kombinasjon av forutsetninger som kan forklare politisk ustabilitet. Løsningsformelen vår gir oss en dekningsgrad på 0,456. Det vil si at under halvparten av casene kan forklares av de teoretiske forutsetningene. Denne endringen er ikke særlig overaskende, da oppjusteringen av konsistensscore også fører til at fire caser blir vurdert som utilstrekkelig. Samtidig fører denne grensen til at økonomisk vekst ikke er uvesentlig, og at politisk ustabilitet gjenkjennes ved høy grad av korrupsjon, ikke lav grad av økonomisk vekst, høy grad av autokrati og høy grad av ressursavhengighet. Utenom endringen av økonomisk vekst, er løsningsformelen uendret. Prøver man å justere konsistensscoren ytterligere, for eksempel opp til 0,85 får vi at ingen av kombinasjonen av forutsetninger er tilstrekkelig for utfallet.

Å endre konsistensscoren førte til en lavere dekningsgrad, som sier noe om hvorvidt casene kan forklares av de teoretiske forutsetningene. Denne er i underkant av 50% sammenlignet med rundt 60%. Dette kan forklares ved at en forutsetning blir sett bort fra. Dette er fordi den i den ene kombinasjonen er til stede, mens i den andre er den fraværende. Dette betyr at politisk ustabilitet kan skje uavhengig av landets økonomiske vekst. Ved å justere konsistensen får vi også bare en kombinasjon, og unngår ekvifinalitet som QCA er kjent for, nemlig at flere kombinasjoner leder til samme utfallet. Dersom rad nr. 2 ikke hadde blitt

inkludert, ville dette ført til at økonomisk vekst hadde fått en større forklaringsevne, enn hva som ifølge vår modell faktisk stemmer. Selv om dette kan virke som signifikante endringer, forblir løsningsformelen omtrent uendret, og vi får en høyere dekningsgrad for løsningsformlene fordi den er mer spisset og omfatter flere caser. På bakgrunn av dette vurderes også andre punktet for krav om robusthet som innfridd.

Når det kommer til det siste punktet, handler denne om å legge til eller fjerne caser. Denne oppgaven har ønsket å se på land hvor minst 20% av deres BNP stammer fra naturressurser. Ved å inkludere andre land, kunne denne grensen blitt justert ned for å fange opp flere land, eller man kunne inkludert land som har prestert bra med tanke på deres ressursrikdom. Likevel ville dette stått i kontrast til oppgavens teoretiske grunnlag, og landene som da hadde blitt inkludert, kunne man med stor sikkerhet sagt at ikke hørte til løsningsformelen. Dette vil gått imot problemstillingen som ønsker å se på variasjonen hos ressursrike og ressursavhengige land når det kommer til politisk ustabilitet. Det kunne derimot vært en ide å høyne grensen for inklusjon, ved for eksempel å bare inkludere land som hadde minst 25% av sin BNP fra naturressurser istedenfor. Dette resulterte ikke i markant endring, og de samme landene tilhører fremdeles kombinasjoner som er tilstrekkelig for utfallet. På bakgrunn av dette vurderes funnene som robuste. Ettersom samtlige av de tre testene gir minimale endringer, kan vi si at analysen er robust og består robusthetstestene.

